

NEVALEM

YENİDOĞU
OKULLARI

➤ Yenidoğu Okulları ➤ NevAlem Dergisi ➤ SAYI : 3

DENEME

**Hamza Yusuf
Kınacı**
"Teemmül"
üzerine Mehmet
Ali Dombaycı
ile Röportaj

DENEME

Beyza Veral
"Gün Batımının
Götürdükleri"

ÖYKÜ

**Mustafa Kerem
Baysal**
"Kardeşim"

ŞİİR

Merve Durkal
"Dönüyor Kutsal
Toprağa
Güvercinler"

**Büyükler için
Felsefe**

Editörden

Türkçe Zümresi

Nerede Kalmıştık?**“Bismillâh irrahmân irrahîm”****“Oku! Yaradan Rabbinin ismiyle oku! (Alak,96:1-5)**

Dinimizin ilk emiriyle düştük yollara. Şairler, yazarlar, düşünürler tanıdık. Okuduk, okuttuk; nesillere bırakmak istedikleri duygu ve düşünceleri anlamaya gayret ederek. Bu yolda kalem de tuttu elimiz. Gönül kapılarını araladık ve kalpten dile, dilden kağıtlara akan bir yol inşa ettik.

İnsanoğlu her zaman duygu ve düşüncelerini paylaşmak, içindekini dışa vurmak ve kendini anlatmak ister. İnsanın kendini ifade edebilmesinin en güzel yolu ise dil ile olur. Dil ile olan anlatım ise ya konuşarak ya da yazarak gerçekleşir. NevaLEM olarak çıktığımız bu yolda meramımızı yazarak anlatmayı seçtik.

Yazmak için önce düşünmek, bir şeyleri dert edinmek gerekir. Yenidoğu Okullarının öğretmen ve öğrencileri işte bu bilinçle çıktılar yola. Hasretimiz Kudüs başta olmak üzere, vatan aşkından anne sevgisine kadar birçok konuda eser ürettik.

Bir sanat eseri bir ruh içinde yanan ateşin neticesidir; eserin kendisi bu ateş değildir. “Eser, onun varlığına tanıklıktır, ateşin bıraktığı izdir.” demiş Aliya İzzetbegović. NevaLEM’in içinde yanan ateşin izlerini okurken sizlerde de bir nebze olsun ateş yakabilmeyi diledik.

“Kalem, kılıçtan daha güçlüdür.” diyen Bulwer Lytton’un da değindiği gibi kalem 21.yy. dünyasına şekil veren en önemli araçlardandır.

Kalemin küçük bir ucuyla başarılacak işler, savaşarak başılamayacak kadar büyüktür. Tarihimiz kelamının gücünü kalemine döken ustalarla dolu.

Kâh Fuzuli gibi Peygamber Efendimize duyulan sevgi, ince bir zevkle döküldü beyitlere: Dest-bûsî ârzûsıyla ger ölsem dostlar/ Kûze eylen toprağum sunun anunla yâra su

(Dostlarım! Eğer sevgilinin elini öpmek arzusuyla ölürsem toprağımdan bir testi yapın ve sevgiliye onunla su verin.)

Kâh Fatih’in azim ve kararlılığı kazındı tarihe “Ya ben İstanbul’u alırım ya da İstanbul beni.” sözleriyle.

Bazen Yunus Emre’nin “Ölen beden imiş, aşıklar ölmez.” dizesi çınladı bu fani dünyada.

Bazen Mevlana’nın “Yüz kere tövbeni bozmuş olsan da yine gel...” dizesindeki hoşgörüsü ibret oldu, sözüm ona çok gelişmiş uygarlıklara.

Bizler de atalarımızdan ve şanlı tarihimizden aldığımız ilhamla içimizi dökmeye niyetlendik.

NevaLEM’in uçmayı henüz öğrenmiş kuşlara iki kanadını doğru ve dengeli kullanabilmesi için kılavuzluk eden bir rehber olmasını umut ediyor ve buradaki gençlerin, öğretmenlerin coşkularına, umutlarına, serzenişlerine ve dehasına önemle değer veriyoruz. Ta içten akıttığı mürekkebi katan ve onlara dokunup dalını dallarından herkese müteşekkir olduğumuzu belirterek hürmetlerimizi sunarız. Kendinizden bir parça bulmanız umuduyla keyifli okumalar dileriz.

YENİDOĞU EĞİTİM KURUMLARI BES

Bütünsel Eğitim Sistemi

Sırasıyla İNSAN, BİLGİ ve TOPLUM'u geliştirmeyi amaçlayan felsefesiyle, eğitim süreçlerindeki tüm bileşenlere yönelik modeller oluşturup bu modelleri hayata geçirecek kurumsal yapıları kuran bir sistemdir.

İnsan - Bilgi - Toplum

Yenidoğu Bütünsel Eğitim Sistemi çerçevesinde oluşturduğumuz kurumsal yapıları:

Program Geliştirme Birimi ile; hedeflediğimiz misyon ve vizyon doğrultusunda eğitim ve öğretim yapımızı sağlayacak özgün öğretim programları ve materyal içerikleri geliştiriyoruz.

Materyal Geliştirme Birimi ile; programlarımızla tutarlı ve uygulamadaki etkinliği artırıp destekleyecek eğitim öğretim materyalleri geliştirip üretiyoruz.

Yenidoğu Akademisi ile; programlarımızı en iyi şekilde öğretmek için öğretmenlerimizin donanımını artırıyor, eğitim felsefemizi ve kültürümüzü öğrençilerimize en iyi şekilde aktarmak için eğitimlerimizi sürekli geliştiriyoruz.

Yenidoğu Okulları ile; oluşturduğumuz bu çalışmaları, ilkö, orta ve lise düzeyindeki okullarımızda da pratiğe dökerek eğitim felsefemize göre geliştirdiğimiz eğitim program ve materyallerini, yine aynı çatı altında yetişmiş öğretmenlerimiz aracılığıyla öğrençilerimize aktarıyoruz.

46.

İçindekiler ←

Mescid-i Aksa'nın Son Muhafızı

Deneme

Künye

Nevalen Kültür ve Edebiyat Dergisi Adına İmtiyaz Sahibi / Kurucu Temsilcisi:

Ramazan Salman

Genel Yayın Yönetmeni

Abdullah Aksu

Yayın Danışmanları:

M.Bahaddin Koç,
Mustafa Akkaya,
Hamdi Özakay,
Öner Yavru

Tanıtım:

Hakan Coşkun

Editör:

Ahu Aydın Karadağ

Yayın Kurulu

Büşra Atilla, Hülya Derinoğlu,
Sema Gümüş, Serra Beşir,
Şerife Kevser Keskin,
Nurbanu Özaydın,

Dizgi-Tasarım:

Büşra Karalı

Yapım:

Yenidoğu / yenidoğu.com

Adres: Örnek Mah. Cahar Dudayev Cad.
Ferah Feza Sok. No:9, Ataşehir / İst.

Tel: (0216) 474 10 75

e-mail: bilgi@yenidoğu.com

www.yenidoğuokullari.com

Yazılardan yazarları sorumludur. Kaynak
göstererek alıntı yapılabilir. Yazılar mahfuzdur.

4. Dönüyor Kutsal Toprağa
Güvercinler / Şiir
5. Kudüs'ün Tarihi Önemi
ve Yahudiler / Kompozisyon
6. Vatan Sevdası / Şiir
7. Kimin Bayramı / Şiir
8. Söz ve Tatlı Dil / Deneme
9. 15 Temmuz / Deneme
10. İstanbul / Şiir
11. Bir Fincan Kahve / Deneme
12. İnsanın ve inananların kalbinin
götürdüğü şehir: KUDÜS... / Deneme
14. Dava / Şiir
15. Selsebil / Deneme
16. Matematik ve İslam / Deneme
17. Asker / Şiir
18. Hücrenin Geometrisi / Deneme
20. Sanat, Sanat Eğitimi ve Bizim Sanat
Eğitimimiz / Deneme
22. Edebiyatçıların Bilinmeyen
Hikayeleri / Hikaye
25. 15 Temmuz Milyonları / Şiir
26. Eylemsel Özgürlüğün Sera Etkisi
/ Makale
28. Mehmet Ali Dombaycı İle Röportaj
/ Röportaj
31. Çoban Yıldızı / Şiir
32. Matematiğin Doğadaki Yeri / Deneme
34. Hayatın Denklemleri / Deneme
36. İnsanın Çevre Kirliliklerine Etkisi
/ Deneme
38. Doğru Tren / Öykü
41. Yenidoğu Şühdanının İzinde / Gezi Yazısı
44. İstanbul'u İzliyorsun / Deneme
46. Mescid-i Aksa'nın Son Muhafızı / Deneme
48. Endülüs - İspanya / Gezi Yazısı
52. Gün Batımının Götürdükleri / Deneme
54. El Yapımı Piyano / Uygulama
56. Bilgisayar Kullanan Tavşan / Deneme
58. Su, Candır / Deneme
61. Hayvanlar / Şiir
62. Hayalin Ne? / Şiir
63. Yenilikçi Düşünmenin Önündeki
6 Zihinsel Kilit / Deneme
67. Edebiyat Günleri / Röportaj
69. Yüksek Ökçeleri Okumak / Öykü
70. Antrenmanın Gücü Zihinde / Makale
74. Dr. Kadriye Akdağ ile Röportaj / Röportaj
77. Neredesin Anne? / Şiir
78. Kudüs'ün Üç Dindeki Yeri / Deneme
80. Hoşgörü / Deneme
82. Feda Olsun Sana / Şiir
83. Kudüs'e Coğrafi Bakış / Deneme
85. Kim Patlatıyor Bu Hayal Balonlarını?
/ Makale
87. Beni Neden Kırletiyorsunuz / Deneme
88. Yıllar Geçerken Ben / Öykü
89. İki Kuşak Bir Kitap / Röportaj
94. Şansız Balıkçı / Öykü
95. Kardeşim / Öykü
96. Namaz Eğitiminde Ailenin Rolü / Deneme
98. Yenidoğu Düşünüyor Diyor Ki...
100. Büyükler İçin Felsefe / Biri

Merve DURKAL
8/B

Dönüyor Kutsal Toprağa Güvercinler

Ey Müslümanlığın evi,
İllerin en güzeli,
Gül açmış bahçe gibi,
Burnumda tüter peygamber kokun

Ey bugün kara kalmış Kudüs
Mübarek toprak, kutsal toprak
Miraç'a tanık olan,
Öpülesi elleri olan,

Ey muhtaçların sığınağı,
Uğruna canımızın feda olduğu,
Kalbimizde ayrılık acısının dinmediği,
Hassasiyetin adı sensin Kudüs,

Ey dinlerin birleştiği yer Kudüs,
Gözler kapandığında Kuran 'ı, Tevrat'ı, İncil'i, Zebur'u
Hepsi bir arada hoşgörüyle olsa
Senin koynunda Kudüs

Ey zamanın akıp gittiği dünyada Kudüs!
Acılarla yoğrulmuş kalpler,
Anne ve baba feryatları karışmış çocuk çığlıklarına
Acı sinmiş duvarlarına ah ah Kudüs,

Ey her zerresine şiirler söylenen
Bizlere hasret Kudüs,
Bak, geleceğe atalarımız gibi yerleştireceğiz seni
Kalbimizin en güzel köşesine
Bak dönüyor giden güvercinler asıl yerine.

Ahmet Eymen ŞAHİNYILMAZ
8/A

Kudüs'ün Tarihi Önemi ve Yahudiler

Kudüs Hz. Osman tarafından 634 yılında fethedildikten sonra Müslümanların eline geçmiştir. Kudüs aynı zamanda birçok Müslüman devletin eline de geçmiştir, bunlar İslam Devleti, Emeviler, Abbasiler, Fatımiler, Eyyübiler, Memlükler ve Osmanlılardır. I. Haçlı seferleri sonrasında Kudüs Haçlılar tarafından işgal edilmiştir. Çünkü Hz. İsa(a.s) Kudüs'te yaşadığından dolayı Hristiyanlar için önemli bir şehirdir. Hristiyanlar her yıl hac vazifelerini yerine getirmek için Kudüs'e gelirler. Daha sonra bu kutsal şehir Kudüs Fatihî Selahaddin Eyyubi tarafından 1187 yılında yeniden İslamla şereflendirilmiştir. Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferinden sonra Kudüs, Osmanlı İmparatorluğu'nun eline geçmiştir.

Yahudiler tüm İslam devletlerinde hoşgörü ve saygı görmüşlerdir. Diğer halklardan ayrı tutulmamışlardır. Osmanlı döneminde İspanya ve Portekiz'den kaçan Yahudileri Sultan II. Bayezid hoşgörü ile karşılamıştır. Yahudiler Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerine kadar mutlu bir şekilde yaşamışlardır. İngilizlerin de desteğiyle Siyonizm'in kurucusu

olan Theodor Herzl Yahudileri kışkırtmıştır. Theodor Herzl İstanbul'daki bir arkadaşı aracılığıyla Sultan ile görüşme ayarlamıştır. Theodor Herzl Filistin'in kendilerine satılmasını talep etmiştir ancak sultan teklifi reddedip şu cevabı vermiştir "O topraklar kan ile alındı ancak kan ile verilir." Sultan II. Abdülhamid Han sayesinde Siyonistlerin oyunu gecikmiştir. I. Dünya savaşında Suriye-Filistin cephesinde Kudüs Britanya tarafından işgal edilmiş ve bu dönemlerde dünyayı yöneten Rothschild ailesi ile yapılan gizli bir antlaşmada Filistin bölgesinde savaştan sonra bir Musevi devlet kurulması kararlaştırıldı. Ve savaştan birkaç yıl sonra bölgede İsrail Devleti kuruldu. Ayar geçtikçe işgal ve terörlerine devam ediyordu. Günümüzde neredeyse tüm Filistin İsrail tarafından işgal edildi. Ne kadar Mescid-i Aksa bölgesi Müslümanlara bırakılsa da istedikleri zaman girip istediklerini yapabilmekte idiler. Kudüs İslam için çok önemli ve kutsal bir şehirdir. Bu şehrin İslam kimliğini kaybetmemesi adına tüm İslam ülkelerinin birlikte hareket ediyor olması gerekmektedir.

Emir Mirza BEKTAŞ
S/C

VATAN SEVDASI

100 yıl önce geldiler,
İşgal etmek için
Nice evladı yetim,
Nice evladı öküüz bıraktılar.

Gemileri adeta ölüm kusu yordu.
Mehmetçik onları imanla durdurdu.
İstanbul'a gireceğiz derken,
Boğaza gömüldüler.

Mehmetçik sadece onlarla değil,
Açlıkla da savaşıyordu.
Bir yanda gözü dönmüş caniler,
Diğer yanda açlık ve hastalıklar.

Ey şehit oğlu şehit,
Sanma ki kanın yerde kalacak.
Sanma ki altında yattığın bu
topraklar,
Onlara yâr olacak.

Bizde Osmanlar, Fatihler,
Yavuzlar, Süleymanlar olduğu sürece
İmanımız sarsılmadığı sürece
Bu vatan onlara yâr olmayacak.

Güçsüz sanıp üzerimize geldiler.
Oysa bizde en güçlü silah vardı,
Oysa bizde iman vardı,
İşte bunu unuttular.

KİMİN BAYRAMI?

Dünyanın dört bir yanından neşeli sesler duyuluyormuş. Çocuklar bayram yapıyor neşe ile oyunlar oynuyorlarmış güya. Havada balonlar uçuşuyor çocukların kahkahaları kulakları çınlatıyormuş. Fakat kulağa sizce de her şey çok olumlu değil mi? Bu şartlar altında bir anormallik var sanki. Çünkü havada uçuşanlar balon değil BOMBA! Kulaklarda çınlayan çığlık sanıldığı gibi neşe çığlıkları değil, annesini, babasını veya kendi bedeninden bir parçayı kaybeden bir çocuğun acılı feryatları! Çocuklar bayram yapmayı bırakın, kaybettiği kardeşinin yasını tutuyor. Burası Myanmar. Burası Suriye. Ve yine evet burası İran, Irak ve daha birçoğu. Tabi biz bunların, etrafımızda fır dönen son derece mutlu çizgi filmlerden, beynimize her defasında biraz daha

zengin olma arzusunu sokan dizilerden ve etrafımızda tur atan reklamlardan dolayı farkında değiliz. Balonların arasında zıplayan, oynayıp dolaşan sadece bizim evlatlarımız değil, bir avuç buğdaya muhtaç Suriyeli Ayşe, Myanmarlı Ebubekir, Mısırlı Ali olmalı. Bugün biz rahat ve zengin isek bilin ki bu malın ve mülkün bir kısmı bu saydığım çocuklara aittir. Yine eğer çok mutlu ve neşeli iseniz bu saadetin bir kısmı annesini kaybetmiş her gün hüngür hüngür ağlayan Suriyeli Hatice'ye aittir. Biraz daha olayların farkında olmalıyız bu konuda sevgili okuyucular. 23 Nisan, çocuk bayramını her yıl kutlayan çocukların değil, daha 23 Nisan'ın hangi gün olduğunu ve bugünün ne işe yaradığını bile bilmeyen çocukların bayramı olmalı...

Muhammet Emin DEMİRELLER
8/C

SÖZ ve TATLI DİL

Söz, insana bir kişilik katar. Bir sözle cihan kurulur, bir sözle cihan batar. Bazı sözler vardır ağızdan çıktığında geri dönüşü olmaz, bazı sözler vardır insanı hayata bağlar. Tatlı dil insana, dinleyiciye bir güzellik katar. Tatlı dil umutsuzken, hayattan vazgeçmişken insanı hayata bağlar, hayatı yeniden sevdirebilir.

Tatlı dil, insanın kişiliğidir. Kişinin kıymeti, dilinin altında ve kaleminin ucunda gizlidir. Bunu da ortaya yazdıkları ve söyledikleri açığa çıkarır. Bazı insanlar vardır konuşmayı sevmez

ama kalemini eline aldığı anda neler yazacağını bilir. Yazı bir sanattır, insanların bakış açılarını değiştirebilir. Bazı insanlar tatlı dil ve yazıyı birleştirir güzel bir şey ortaya çıkartır. İnsanlığa umut verir ve insanlığı bilgilendirirler. Bir insanın kıymeti dilinin altında ya da kaleminde olabilir, tatlı dil insanlara her zaman kazandırır. Söz kişinin kıymetini belirler.

Söz, insanlara büyük şeyler kazandırır. Söz bir edebiyattır. İnsanı insan yapan ve diğer varlıklardan ayıran en önemli vasıflardan biridir.

Bilal BAYRAK
7/A

15 TEMMUZ

15 Temmuz günü, saat 7-8 suları... Yaz tatilinin sıradan bir gününü geçiriyordum. Babamın dayısı bize gelmişti. Ben ise Kur'an kursundaydım. Yatılı kalıyordum. Akşam ezanı okundu. Farzı kıldıktan sonra, hocam:

- Oğlum, akrabalarınız gelmiş. Baban seni eve götürecektir. Sünneti kıl, aşağı in. Dedi

Sünneti kılıp aşağı indim. Babam beni aldı, eve götürdü. Herkesle görüştüm. Sohbet iyi, hoş geçiyordu. Saat 22.00'ydü. Konuklarımız;

- Artık geç oldu, kalkalım. Dediler.

Babam telefonundan hangi köprüde trafik daha az diye baktı; ama trafik durumunu göstermiyordu. Bir aksilik mi var diye televizyonu açtık. Bir de ne görelim? Hain darbeciler Boğaziçi Köprüsü'nün geçişini kapatmışlar. Ardından başbakanının açıklamalarını dinledik. Anladık ki darbe oluyor. TRT'yi açtık. Kadın spiker, hainler tarafından TSK'nin korsan bildirisini okumak zorunda bırakılmıştı. Spiker, bildiriye okumakta zorlanıyor, ağlamamak için kendisini zor tutuyordu. "Bir grup asker

tarafından darbe girişimi gerçekleşiyor, güvenliğiniz için sokağa çıkma yasağı getirilmiştir." Tüylerim diken diken olmuştu. Yoksa canım vatanım elden mi gidiyordu?

"Hayır olamaz!" diye haykırdım içimden. Ertuğrul Gazi'nin temellerini attığı, Osman Gazi'nin kurduğu, Fatih'in Selim'in, Süleyman'ın daim kıldığı Osmanlı'nın torunları olan biz, yani Türkler! Bağımsızlığımızı, özgürlüğümüzü, geleceğimizi ezip gezmeye çalışan bu hainlere karşı çıkmalıydık. Cumhurbaşkanımızın çağrısına cevap vermeliydik. Verdik de. Meydanlara indik. Tanka, tüfeğe karşı çıktık. Yukarıdaki F-16'yı aşağı çağırdık. Öleceğimizi bile bile baş haini alının ortasından vurduk. Tankın altına yattık. Uçağın kalkmaması için tarlamızı yaktık. Ve ağızımızda şu sözler tekerrür etti: "Allah-u Ekber! Allah-u Ekber! Allah-u Ekber!"

Allah, bu ülkeyi hainlere bırakmayan şehitlerimize rahmet eylesin, gazilerimize acil şifalar versin. Rabbim devletimizi, milletimizi daim kılsın. Allah yar ve yardımcımız olsun. Amin.

Yunus Emre AYDOĞAN
7/B

İSTANBUL

*İnsanlar bakar sana meftun meftun
İlham kaynağı berrak suyun.
Nice günler gördün birbirinden önemli,
En önemli gündür bizimle buluştuğun.*

*Başkenti oldun nice uygarlığın
Paylaşamadılar seni, göz alıcıydı boğazın.
Gördün katliamlar döküldü gözyaşların
Bunları görmek miydi senin hakkın?*

*Bir asır evvel kaldın işgal altında
Herkes yastaydı o an.
İnsanlarda bir feryat bir figan,
Dönmüştün karanlığa nurani sabahtan.*

Beyza Veral
8/A

Deneme ←

BİR FİNCAN KAHVE

Fransız Devlet Bakanı Talleyrand'ın "Şeytan kadar kara, cehennem kadar sıcak, melek kadar saf, aşk kadar da tatlı." diye tanımladığı kahvenin hem kültürümüzde hem de günlük yaşamımızdaki yeri yabana atılmayacak kadar önemli.

Anadolu halkının geleneksel konukseverliği dillere destandır. Anadolu'nun konukseverliğinin altında kahve yatar. Dostluğu pekiştiren de, sohbetlerin asıl unsuru da, Türk kadınının mârifetini açığa vuran da kahvedir.

Söylentiye göre kahvenin bulunmasında rol oynayan keçilerdir. Aslında her şey Kaldi adında bir çobanın keçilerini otlattığı sırada keçilerin bir meyve yemesinin ardından canlanmasi ve hareketlenmesi ile başlamıştır. Bunun üzerine çoban bu meyveyi yedikten duyduğu güç ve mutluluk sonrası bu meyvenin özünü içmeye başlar.

Günden güne bu meyvenin özü toz halini alarak Osmanlı'ya gelir. 16. yüzyılda

Osmanlı'ya giren kahve geceleri insanları uyutmadığından 'gecenin illeti' olarak anılmaya başlar. Kanuni Sultan Süleyman döneminde yasaklanmış ve kahve içenler ağır cezalara çaptırılmış. Bakmışlar ki yasaklarla da kahvenin önüne geçilmiyor, yasaklar kaldırılmış. Bunun sonucu kahve İstanbul'da ve Anadolu'da ekmek ve su gibi tüketilir olmuş. Usta ellerde özene bezene pişirilen kahvenin şöhreti dünyaya

yayılmış. Bakır cezvelerde pişirilen kulpuz 'kallavi' adı verilen fincanlarda içilen sadesinde şekerisine türüm türüm, buram buram kokan kahveler 'Türk kahvesi' adıyla dünyada anılır olmuş.

Eskiden size gelen bir misafir eğer önce suya yönelirse aç, kahveye yönelirse tok anlamına gelirmiş.

Eğer gelen misafire ikram edilen kahve köpüksüz, öyle gelişigüzel pişirilirse misafire saygısızlık anlamına gelirmiş, oysaki günümüzde 3'ü bir aradalarla bir dakikada yapılıyor. Artık 'Hilmi usta bize iki okkâlı.' Yerine 'Latte mi yoksa macchiato mu?' lar aldı.

Kahve özünü kaybetmesiyle, kahvenin açtığı o sohbetlerde kapandı. 'Gel de sana şöyle bol köpüklü bir kahve ısmarlayayım da olay tatlıya bağlansınlar.'"Kahve bahane, sohbet şahaneler." Bitti.

Derler ya hani! Bir kahvenin kırk yıl hatırı vardır! Lakin sabırla yavaş yavaş pişirilen, özünü suya kendi arzusuyla bırakan, o muhteşem kokusunun etrafa yayan 'Türk kahvesi'nin hatırı kırk yıldır. İki dakikada yapılan poşet kahvelerin değil. Kahve sohbet evlerinin, dost meclislerinin vazgeçilmezidir. Kahveden vazgeçtik geçeli dost meclislerinin de samimi, sıcak ve şen ortamları değişti. Nediyelim, haydi gelin kırk yıl hatırı olan bir kahve içelim, sohbeti sohbet eyleyelim.

Meriem USTA TURGAY
Türkçe Öğretmeni

İnsanın ve inananların kalbinin götürdüğü şehir: **KUDÜS...**

Tarihin en canlı tanığı, acının en ortak noktası, esaretin en özgür yanı, hasretin en güzel buluşması Kudüs...

Zehra kapısından İsrail askerlerinin gözetiminden giriyorsun, nasıl bir şeyse işgalci askerleri gözlerin görmüyor, kulakların sadece heyecandan çarpan kalbinin sesini duyuyor.

İşte bahçedesin, birazdan merdivenler büyük buluşmaya götürececek seni, basamakların her çıkışta vücudun sarsılıyor sanki, altın gibi parlayan Kubbet'üs Sahra karşınızda. Allah'ım, en sevgililiğe bu buradan, bunu bilmek bile hücrelerin izi titretmeye yetiyor. Mescid-i Akşa'nın etrafında dolanıyor insan da doyamıyor işte. Vakit namazlarına bile küçük çocukların ıslık gelen burası bizim demenin en fiil halini yerine getiren yüreği özgür kadınlara şahit oluyorsunuz. Akşa'nın bahçesinde, mescitlerinde mutluluk kadar acı da evren sel, şahit oldukların yüreğinin yükü... Devam ediyorsun Kudüs'te içini keşfetmeye.

İşte, acıların analığını, acıların tarihini yaşayan

işgali en çok hissettiren El-Halil'de, Halil ü Rahman! Ezandan, kametten mahrum bırakılan, kabrine ezan yasaklanan peygamberlerin babası Hz. İbrahim, başında dua etsen kabul eder mi? Kabul etse yürek bu esareti kaldırabilir mi? Kanlı baskınlarla gasp edilmiş Hz. Yusuf, başına gelip bir şefaât dilemeyi çok görmüşler, az ileride kapısına kilit vurulmuş dünyada hasret ile imtihan olmuş, bugün bize hasreti reva görülmüş Hz. Yakup...

Kavuşmak mı zor, yanına kadar gelip görememek mi ey İbrahim oğlu Yakup? İçimdeki özgür Kudüs'ü keşfediyor acılarım. İşte, Selahaddin Eyyubi'nin en şanlı şehri Eriha! Nebi Musa şenliklerine ev sahipliği yapan Eriha... Hâlâ çöllerinde Selahaddin'in atlarının ayak sesleri inliyor ve yüzyıllardır o kızıl kumlar senin nasıl güzel komutan olduğun u itiraf ediyor.

Ve tüm kirdi oyunların oynandığı, Müslümanların canı pahasına koruduğu Mescid-i Akşa'yı Zeytindağı'ndan izliyorsun. Hz. Ömer'in yürüdüğü yolları uzaktan

İnsanın ve inananların
kalbinin götürdüğü
şehir: KUDÜS...

izliyorsunuz ve biz nasıl kaybettik diyorsunuz
ister istemez.

Kudüs'te çile yolu Hristiyan inançlarına göre
Hz. İsa'nın yürüdüğü yol, Kıyamet Kilisesi,
Mesih'in çarmığa gerildiği yer. İnanmadığını
hissedemiyorsun ama Kıyamet Kilisesinin
bahçesinde Hz. Ömer'in namaz kıldığını tüm
kalbinle hissediyorsun. Efendimizin güneşin
üzerine doğduğu en hayırlı inşan dediği, adalet
kelimesinin et ve kemiğe bürünmüş hali Ömer
Bin Hattab...

Sen gittin ya ey Ömer, Kudüs de yetim kalmış
diyorsunuz.

Kudüs acının ve hasretin en evrensel olduğu
şehir...

Gidip görmeli, görüp hissetmeli.

Bir daha gidilebilir sonra bir daha gidilebilir ve
her zaman gidilebilir şehir.

Altın renginin üzerine güneşin özgürce
doğduğu bir gün buluşmak üzere...

SUDENUR TİLLA
8/A

DAVA

*Biz askeriz
Dağlar oldu deniz
Ey, vatan komutanı!
Emrindeyiz.*

*Elimde bir kelepçe
Zincirleyin beni bu devlete
Şeref sözüm söz
Al bayrağımı indirmem yere*

*Şehitlerimizin kanı
Bu devlete kazındı
Ey şanlı Türk bayrağı
Göklerde dalgalandı*

*Annemin biricik oğlu
Bak asker oldu
Ey, şanlı orduma!
Bir yiğit doğdu.*

*Yolumuz iman dolu
Sularda yürüdük diz boyu
Dört cihana göstermek için
Kanımız deli koyu*

15

NİHAİ

Deneme ←

EMİNE ÖĞÜT

SELSEBİL

Şefkat ve merhamet medeniyeti olan Osmanlı Devleti'nde avlu, park ve bahçelere süsleme unsuru olarak yapılan zarif eserlerden biride selse billerdir. Selse biller bu özellikleri ile göze hitap ederler. Selse biller, üzerlerinde yer alan çanakçıklardan lüle ler kanalı ile suyun yukarıdan dökülürken çıkarttığı şırıltılar kulaklara adeta bir müzik zevki verir ve dinlendirirler.

Selse bil kelimesi ilk olarak Kur'an-ı Kerim'de yer almıştır (M. Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, İstanbul 1988, VII, 5507). Cennetteki bir pınarın adı olan SELSEBİL Kur'an-ı Kerim'de sadece bir defa zikredilmektedir: "Cennette samimi mü'minlere "zencefil" katılmış kadehler sunulur, o cennette "selsebil" denilen bir kaynaktır" (el-İnsan, 76/17-18). Hadislerde ise, cennetteki selsebil pınar Rasûlullah (s.a.s)'in Abdurrahman b. Avf ile ilgili bir duasında geçmektedir: "...Allah'ım, Abdurrahman b. Avf'ı cennetteki "selsebilden" içir" (Ahmed b. Hanbel, VI, 299, 302).

Grameralimlerinden bazıları kelimenin s.bil kökünden türetilmiş olduğunu söylerken bazıları da beş harfli bir kökten türetilmiş olduğunu ifade etmektedirler. Buna göre müennes kalıbı hariç bu kökten türetilen tek kelimenin "sebebil" olduğu sonucuna varmışlardır. İbnü'l-Esîr, Abdurrahman b. Avf hakkındaki hadisin; "... Cennet selselinden içir" şeklindeki rivayette selsel'in "soğuk su" olduğunu; "Cennetteki selsebilden içir" şeklindeki rivayette de kastedilenin bir pınar olduğunu kaydetmektedir (en-Nihaye fi Garibi'l-Hadis, Beyrut 1979, II, 389). Mücahid, selsebilin cennette bir

pınarın adı olduğunu, akışının düzgün ve kuvvetli olmasından dolayı bu adı aldığını söylemektedir (İbn Kesir, Tefsirul-Kur'anil-Azım, İstanbul 1984, VII, 217).

Bazı müfessirlerin selse bil'i pınar adı olarak tefsir etmelerinin yanında diğer bazıları da bunun pınar'ın adı değil sıfatı olduğunu söylemişlerdir.

Bu görüşü savunanlar şöyle demektedirler: "Selse bil'i, pınarın adı olarak zikretmekeler ve yine onu, kesintisiz ve lezzetli akan suyun sıfatı olarak belirtmektedirler. Onun bir pınar olduğu tam olarak kabul edilseydi, çoklarının onun akışını tarifine katmamaları gerekirdi. Ancak selsebilin akışını söz konusu etmeyen yoktur". Taberî, bütün rivayetleri naklettikten sonra selsebilin, pınarın sıfatı olduğu görüşünün doğruluğunu tercih etmektedir ve bunun müfessirlerin kıtama uygun olduğunu söylemektedir (Taberî, Camiü'l-Beyan an Te'vili Ayuh-Kur'an, Mısır 1968, XIX, 219-220).

Allah Teâlâ, iman edip salih amel işleyen ve her türlü zorluğa göğüs gerektirenlerinde sebat eden kimseler için vadetmiş olduğu cennetteki nimetleri değişik sûrelerde çarpıcı bir şekilde tarif ederek geçici dünya nimetlerine karşı kıyaslanamaz üstünlüklerini ortaya koymaktadır. İnsan sûresinde beşinci ayetten yirmi ikinci ayete kadar olan bölümde de iman eden kimselerin cennette görecekları mükâfatları anlatılmakta ve selsebil bunlar arasında zikredilmektedir.

Selsebillerin yapılma nedenlerinden birisi de küçük kuyuları yıkanıp su içmeleridir.

Asım Kurtoğlu
6/B

Matematik ve İslam

Sanılanın aksine Matematik ve İslam'ın ilişkisi çok güçlüdür. Fakat günümüzde İslam dünyası matematiği tam olarak anlamamıştır. İslam dünyasının bilim ile olan ilişkisi bir zamanlar günümüzdekinden çok farklıydı. Hatta günümüzdeki birçok bilimsel bilgi İslam bilgileri tarafından keşfedilmiştir. 8-14. yüzyıllararası yetişen İslam bilgileri buluşları ile matematik tarihine çok büyük katkı sağlamıştır. Ünlü İslam bilgilerinin bazıları; Mısrakçı Nasuh, Molla Lütfi, Kerim Erim, Selman Akbulut, Harezmi, Salih Zeki, Uluğ Bey, Ömer Hayyam, Cahit Arf, Ali Kuşçu ve Ahmet Ferganidir.

Tabi ki "Matematik ve İslam" deyince aklımıza sadece Matematikte İslam değil, İslam'da Matematik de gelmelidir. Mesela "İnsan Yüzündeki Altın Oran", Allah her şeyi bir düzen

ve uyum içinde yaratmıştır. İnsan yüzü de buna çok güzel bir örnektir. Matematik deyince birçok insan cebirsel işlemleri anlar. Fakat öyle değildir. Dedğim gibi Matematik ve İslam'ın ilişkisi çok güçlüdür.

Allah'ın yarattığı en ilginç şeylerden birisi de parmak izidir. Her insanın parmak izi farklıdır. Hatta her insanın her parmağının izi de farklıdır. Düşünsenize! Dünyada 7 milyar insan varsa ve her insanda ayak parmakları ile beraber 20 parmak varsa, Dünya üzerinde toplamda 140 milyar parmak izi var. Aşıl şaşırtıcı olanı bir parmak boğumunu büyüklüğündeki bir alana 140 milyar farklı parmak izi sığdırılıyor. Bakın konu Allah'ın yarattığı ilginç şeyler iken bile matematiksel işlemler yaptık. Buradan da matematik ve İslam'ın birbiriyle ilişkisinin ne denli güçlü olduğunu anlayabiliriz.

ASKER

Meryem HOROZCU
8/B

*Askerdir beni koruyan
Gece karanlığında bile, benim için savaşan
Vatanı için kanını akıtan
Savaş değil, sessizliktir onu yoran*

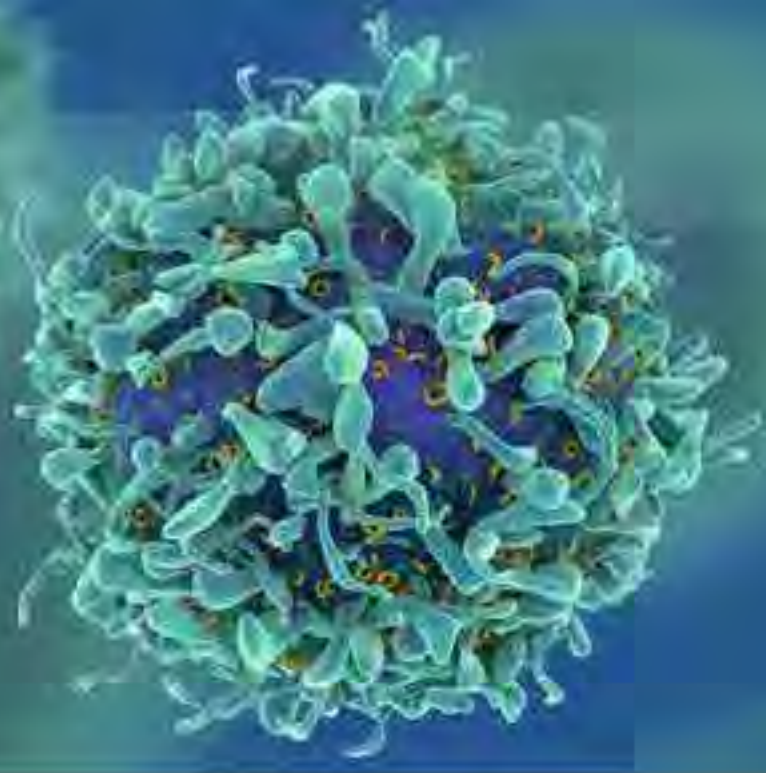
*Vatanı savunmak, düşmanla çarpışmak
Gerektiğinde ortalığı birbirine katmak,
Sonra tekrar toplamak, sevgi saçmak
Vatan ve millet uğruna kendini yok saymak,*

*Emelidir sallansın göklerde bayrak
Ve biz ne zaman semaya baksak
Kırmızıyı beyazı görmemek bize yasak
Türk halkı için bayrak adeta bir zambak*

*Askerimiz halkın hep ardında, sakın korkma!
Türk halkı askerinin hep yanında
Onlarsız olmuyor asla
Sensin Türk'ün bağrında*

Yakın Aydoğanoglu

HÜCRENİN GEOMETRİSİ

İnsan, varlıkların görünüşlerine veya şekillerine göre sınıflandırıp adlandırabilmektedir. Bunu yaparken geçmişteki çalışmalardan elde edilen bilgileri de kullanır. Günümüzde bilgiye ulaşmanın kolay olmasının yanında, büyük boyutlara ulaşmış bilgi birikiminden doğru biçimde faydalanabilmek ayrıca çaba gerektirmektedir. Bilginin gerektiği yerde gerektiği kadar kullanılması, insanın amacına daha kolay ulaşmasına yardımcı olur. Bunun için bilgi sınıflandırılmış ve çeşitli dallar altında toplanmıştır. Nesnelerin görünüşlerine ve şekillerine odaklanan bilgi türü, matematiğin alt dalı olan geometride toplanmıştır. Geometride ele alınan şekiller de özelliklerine göre sınıflandırılmıştır. Nokta, doğru, düzlem temel elemanlar olarak alınıp diğer şekillerin

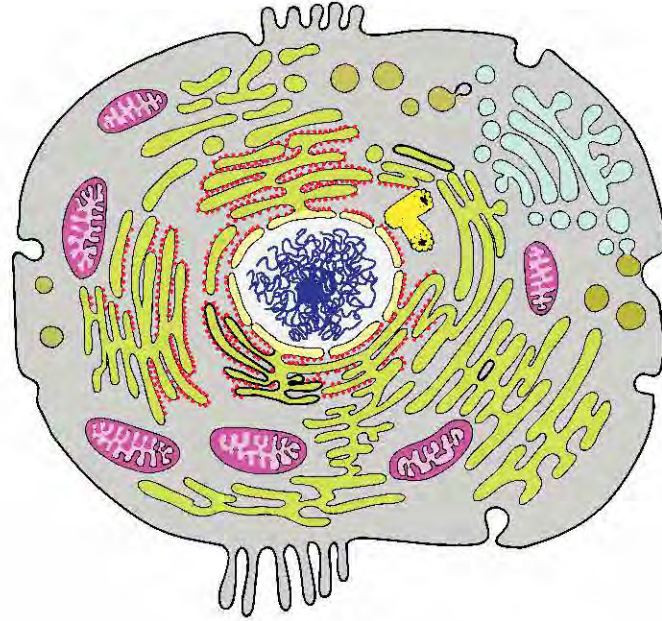
tanımları da bunlara bağlı biçimde yapılmıştır. Şekilleri kenar sayısına göre inceleyen çokgenler konusunun bir alt konusu olan dörtgenler ise dört kenarı olan kapalı şekilleri ve bu şekillerin özelliklerini inceler.

Bir konuda, genel özelliklerden ayrıntılı özelliklere doğru ilerledikçe konular bir diğerinden ayrılmakta ve ayrıntılar da çoğalmaktadır. Konunun ayrıntılarını ele aldıkça daha hassas hesaplamalar ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle bir konuyu ayrıntılarıyla ele almak, daha yoğun bir çalışma gerektirir. Geometrik şekillerin tanımında kullanılan nokta sanki canlıların en küçük yapı taşı olan hücre gibi temel bir görev görmekte ve diğer şekillerin tanımının temelinde yer almaktadır.

Hücrenin
Geometrisi

Hücre, çok ileri derecede hassas ayarlamalar gerektiren işlerin yapıldığı canlı bir yapı taşıdır. Bu hassas ayarların bir çeşidi de geometrik özelliklerdir. Bir organelin yüzey alanı veya bir hücre yapısının üretim adedinin sayısal değişkenlere dönüştürülebilmesi bunlardan sadece birkaçıdır. Bu geometrik özellikler, çok daha karmaşık olan hücre şekillerinin genetik veri çıkışları ve görünümüne ait bilgileri daha kolay yorumlayabilme imkânı sunmaktadır. Bu özellikler hücrenin şekli ile görevi arasındaki bağlantının doğru biçimde kurulmasına etki etmektedir. Hücrenin organellerinin sadece sayısı değil aynı zamanda bu organellerin büyüklüklerinin ve şekillerinin de kasıtlı biçimde belirlenmesi gerekmektedir. Hücrede bu işlemler yapılıyor gibi görünmektedir. Hücrede bu işlemler dizisi yapılıyor gibi gözükmeyle beraber hücre, organellerinin sayısını ve büyüklüklerini nasıl bilebilir?

Bir hücrenin yapısının bu derece karmaşık ve hassas ayarlarda olması, bunların tesadüfle açıklanamayacağını göstermektedir. İnsan için bu durumda iki seçenek kalıyor. Ya bütün bu karmaşık işleri ve ayarlamaları hücrenin kendisinin yaptığını ya da bunların hepsini yapan fakat hiçbir varlığa benzemeyen bir var edeni kabul edecektir. İnsan hücre gibi akılsız, bilgisiz, aciz bir varlığın bütün bu

işleri kendisinin yapamayacağını kolaylıkla anlayabilir. Bu akıl yürütmeye, bütün bunların bir Yaratıcı tarafından gerçekleştirildiğini idrak eder. Bütün bu işlemler dizisi sonsuz bir ilim ve kudret gerektirir. Ve kâinata hiç bir varlık bu özelliğe sahip değildir. Bu da insanı, Yaratıcı'nın hiçbir varlığa benzemediği sonucuna da ulaştırır. Yine her hücrede bütün bu işlemlerin aynı düzende ve biçimde yapılıyor olması, bunları yapan Yaratıcının tek olduğunu, buna benzer işleri yapabilecek diğer bir varlığın olmadığını göstermektedir. Adeta hep aynı özelliklere sahip bir sanat eserini üreten sanatkâr gibi yaptığı işlerin yapılış biçimi, eserde imza olarak yer almaktadır. Sanat eseri, eser sahibinin hangi özellikleri olduğunu insana tanıtıcı mahiyettedir.

→ Deneme

SANAT, SANAT EĞİTİMİ ve BİZİM SANAT EĞİTİMİMİZ

Ayşenur Bulut

Sanat hakkında geçmişten günümüze kadar farklı tanımlamalar yapılmış, bazen toplum için yapıldığı, kimi zaman sanat sadece sanat içindir denilmiştir. Mağara resimlerini başlangıç olarak kabul edersek sanat zamana, ülkeye, konuşulan dile, geleneklere, kimi zaman iklimlere göre farklılıklar göstermiş. Sonunda farklı akımlar, üsluplar, sanatçılar doğmuş günümüze kadar gelmiştir. Tüm bu karmaşık tanımlamalar uzun sanat tarihi kronolojisi içerisinde konu sanat eğitimi olunca "Sanat yoktur, sanatçı vardır" diyen Gombrich'e kulak verebiliriz. Sanatçı illa sanatı icra eden olmak zorunda değil bazen sadece sanat eserini okuyan, anlayan, farkında olan kişi konumunda da olabilir. Öğrencilerimize yaşadıkları dünyanın nasıl bir sanat eseri olduğunu görmeleri bu sanat eseri içerisinde kendilerinin hangi renk kartelasında yer aldıklarını fark etmeleri için, sanatın farklı dillerini keşfetmelerini sağlarız.

Sanat ülkelere, kültürlere göre değişim gösterse de evrensel bir dildir aynı zamanda. Naci Ali Hanzala'yla Filistin işgaline karşı dururken, Pablo Picasso kendi ülkesindeki işgali Guernica tablosunda anlatmıştır. Yaşanılanlar farklı tarih diliminde, farklı duygularda, farklı kültürlerden insanlara ait olsa bile aynı anlatım dilini, sanatı kullanmışlardır. Biz de öğrencilerimizin bu dili hayatlarının her alanında kullanabilecekleri bir biçimde öğrenmeleri için yol gösteriyoruz. Bir matematikçi olmaya karar verdiğinden

altın oran ve matematik arasındaki bağlantıyı bildiğinde. Matematik ve sanat arasındaki köprüyü kurarak yeni bakış açılarna ve göme biçimlerine sahip olur. Sanat disiplinler arası bir öğreti olarak hayatımıza girdiğinde bir doktora sanatla bir bakış açısıyla işini yapabilir.

Teknolojinin getirdiğiyle beraber günümüzde sanat daha modern bir alana kaymıştır. Modern alanda olan sanat, geleneksellikten kopuk bir imaj çizer. Fakat sanat aslında günümüzde tüm tanımlamaların dışındadır. Geleneksel el işleriyle modern bir çalışma yapılabilir iken, modern bir çalışma ile gelenekler yaşatılabilmektedir. Tek bir sanat anlayışı demek zenginliklerden uzak sığ bir alan demektir. Farklılıklar her zaman zenginlikleri de beraberinde getirdiği için. Öğrencilerimizle farklı seçimler yapabilecekleri sanatın farklı kollarından oluşan bir sanat eğitimi veriyoruz. Bu eğitimi verirken öğrencinin sonuçta ortaya koyduğu üründen çok o ürünü ortaya koyarken yaşadığı süreç ve öğrenme deneyimini önemsiyoruz.

Sanat eğitimi sürecinde yapılan birçok hatalarda söz konusudur bunlar öğrencinin en önemli hakkı olan eğitim hakkını elinden almakla birlikte, öğrencinin keşfetme duyularının da elinden alınmasına neden olur. Öğrenci yaşı, algısı, bakış açısı, kas gelişimin düzeyine göre bir çalışma ortaya

Sanat,
Sanat Eğitimi ve Bizim
Sanat Eğitiminiz

koyması gerekirken ne yazık ki müdahaleci eğitimcilerin hak ihlaline uğrayabiliyorlar. Eğitimci öğrencinin tamamen kendine ait olması gereken esere kendi müdahale ederek öğrencinin özel alanını işgal eder, öğrencinin öğrenme hakkını ve hata yapma şansını elinden alır. Eğer bir öğrenci hata yapma sürecinden geçemediğinde hatalarının farkındalığına sahip olmadığı için, düzeltme şansında da sahip olamayacaktır. Diğer bir hatalardan biri ise en fazla ilkokul kademesinde rastlanan süreçlerden biridir. Öğrenciye hazır çizilmiş çizimlerin sadece içlerini boyattırmak, sürekli süsleme odaklı, aşırı hazır malzemelerin olduğu öğrencinin süreç içerisinde herhangi bir üretim aşamasına katılmadan, sadece yapıştırarak yapılan çalışmalar. Bu yaptırılan çalışmalarda bu sınırdışı çalışmaların yaptırılmasının arkasında, sonuç odaklı yaklaşım ve bir vitrin objesi beklentisi içinde olmak geliyor. Öğrencinin hayal dünyasına vurulan en büyük ketler bu tarz çalışmalarla gerçekleşir. Öğrenci bu süreçte sadece basit bir algı düzeyinde tutulur ve sanatın temellerinden bir haber bir sanat dersi geçirmiş olur.

Sanat derslerimizi verirken öğrencilerimize tüm bu hazırıcı, süslemeci (Süslemeci yaklaşım 16.yy sanat akımlarına tekabül eder), sonuç odaklı, işgalci ve vitrin ürünleri oluşturma anlayışlarından uzak bir ilke benimsiyoruz. Öğrencilerimizin ders içerisinde; doğulu, batılı

her ülkeden her türlü sanat dilini benimsemiş sanat akımlarını ve sanatçılarını tanımasını, sanatın temel kurallarını bilmelerini, üretim süreci içerisinde kendi yeteneklerini ilgi alanlarını keşfetmelerini, özgün üretimler yapabilmelerini, müdahalelerin olmadığı hata yapma ve ondu düzeltme özgürlüklerine sahip olmalarını, mutlu olarak üretebilmelerini, gelenekleriyle geleceklelerini harmanlayabilmelerini, bireysel farklılıklarının zenginlikleri olduğunu fark edebilmelerini, en önemlisi de sanatın iletişimde ki yerini fark edip kainatın bir sanat eseri olduğunu bilerek onu okuyabilmelerini önemsiyoruz.

Tüm bu çalışmaları yaparken sınıflarımız ız, müzelere müzeleri de sınıflarımızta taşıyoruz ülkemizdeki en önemli sanat galerileri, bienalleri ziyaret ediyor. Teknolojiyi verimli kullanarak dünyanın bir başka yerindeki ulusal müzeleri geziyor, kültürleri hakkında bilgiler ediniyor ve günümüzle bağlantılar kurarak kalıcı hale gelmelerini sağlıyoruz.

Kısacası, sanatın evrensel dilini kullanarak dünya da bir kelebek etkisi oluşturmak mümkün yeter ki, kainatın güzel sanatına bakmanın ötesine geçip görebilelim. Sanat her çağda insan için iyileştirici ve özgüleştirici olmuştur. Pablo Picasso'nun dediği gibi "Her çocuk sanatçıdır, önemli olan büyüdüğü müzde de öyle kalabilmektir.

EDEBİYATÇILARIN BİLİNMEYEN HİKAYELERİ

Orhan Kemal'in Edebiyata Başlama Hikayesi

1940 yıllarında Orhan Kemal ve Nazım Hikmet Bursa'da, aynı cezaevinde kalıyorlardı. Orhan Kemal ve arkadaşları bir gün Nazım Hikmeti yemeklerine davet ettiler. Nazım yemeği kabul etti. Bu akşamın ardından Nazım, artık bu koğuşta kalmak istediğini belirtti. Bu istek üzerine Nazım Hikmet'in koğuşu değiştirildi, Orhan Kemal ile aynı koğuşa verildi.

Orhan Kemal o dönemde devrimci şiirler yazıyordu. Nazım bir gün Orhan'ın şiirlerini merak edip sordu:

-Şiir okuyun da dinleyelim.

Orhan Kemal şiirini çekingen bir şekilde okumaya başladı. O okumaya devam ederken bir anda Nazım onun sözünü kesti. Şiiri beğenmediğini ifade etti ve tekrar sordu;

-Başka şiiriniz varsa okuyun.

Orhan diğer bir şiirini de okudu. Nazım bir anda

bağırarak;

-Berbat şiirleriniz. Bu şiirlerin tam bir rezalet.

Orhan'ın tüm hevesi kırıldı. Kendini çok kötü hissediyordu. Nazım sordu;

-Eğitim durumunuz nedir?

-Okuldan atıldım maalesef.

-Peki ya Fransızca'nız nasıldır?

-Fazla bilmiyorum.

-Fransızca öğrenmek ister misiniz?

-Kesinlikle öğrenmek isterim.

-Peki felsefe deyince aklınıza ne geliyor?

Orhan bildiklerini sıraladı. Orhan'ın söyledikleri Nazım'ın hoşuna gitti ve şöyle dedi;

-Size ilkönce Fransızca'yı ve sonra diğer konuları öğreteceğim. Tabii isterseniz.

Hamza Yusuf KINACI

9/A

Edebiyatçıların
Bilinmeyen
Hikayeleri

Orhan bunu istediğini id ile getirerek Nazım'dan ders almaya başladı. Bu sohbetten ve destekten sonra Orhan Kemal cezaevinde Nazım Hikmet'in en yakın dostu ve öğrencisi oldu.

Bir gün Orhan Kemal'in arkadaşı Orhan'ın yazdığı yazıyı Nazım'a göstermesini istediler. Nazım yazıya baktı ve hayretleri içinde kaldı. Orhan Kemal'e şöyle söyledi;

-Bunları niye bana daha önce göstermediniz. Siz düzyazı yazın artık. Düz yazı yazmaya devam ederseniz ileride çok başarılı olacaksınız.

Birkaç ay sonra Orhan Kemal artık şiir yazmayı bırakıp düzyazı yazmaya başladı. Şimdi ilerde ise Orhan Kemal edebiyatımızın en önemli romancılarından biridir.

Cemal SÜREYYA Nasıl Cemal SÜREYA OLDU?

"Süreya'nın üvey kızı Gonca Uslu'nun aktardığına göre iddiaya girmeyi çok seven şair arkadaşıyla bir telefon numarası üzerine iddiaya girmiş, kaybederse soyadındaki "y" harfinden birini sildireceğini söylemiş. İddiayı kaybetmiş ve Süreyya olan soyadını Süreya olarak değiştirmiş. "Süreya" soyadı ilk kez 1956 yılında yayımlanan "Elma" şiirinde görüldü. Bu konuda kesin olmayan iki rivayet vardır. Bir tanesi bu iddiayı Sezai Karakoç'la bir telefon numarası üzerine girdiği ve kaybettiği idir. Zira Sezai

Karakoç kaybetseydi soyadı Karakoç olacaktı. Bir diğeri ise Eskişehir Vergi Dairesi'nde çalışan Üvertinka adını verdiği uzun boylu, bayaz tenli, güvercin salınlı sevgiliyle girdiği iddia sonucu "Y" harfini kaybederek soyadını "Süreya"ya çevirmiştir. Rivayet ne olursa olsun 2.Yeni'nin en önemli isimlerinden olan Süreya'nın sözüne sadık olduğundan hiç şüphe yoktur.

Ahmet Hakan DUMAN
9/A

Sezai KARAKOÇ ve Karşılıksız Aşkı

Sezai Karakoç, gelecekte başına geleceklere habersizce üniversiteyi kazanması üzerine Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesine giden. Bir zaman sonra başlar derslere ve okula gidip gelmeye başlar Sezai Karakoç. O zamanlar yeni bir üniversite öğrencisi olmanın heyecanını taşımaktadır. Dersler devam ederken sonra gönlünü bir muhacir kızına kaptırır.

Bu kaptırış rüzgarın önüne atılmış bir tüy gibi hayatını sürükleyecektir. Sonu olmayan bu başlangıç ömrü boyunca sürecek bir aşkın habercisidir. Kısa bir süre sonra aşkına dayanamayıp kıza açılmaya karar verir. Fakat, kızın kendini terslemesini ve ret cevabını alma riskini göze alamamaktadır. Anadolu'nun bağrından gelen genç Sezai Karakoç'un kalbi kırılmıştır. Ama bu kırgınlık fazla uzun sürmez. Sezai geri toparlanır ve şansını tekrar denemeye, hedeflediği aşkı yaşamak için elinden geleni yapmaya karar vermiştir.

Şairimiz dört yıl boyunca bu aşkı yaşamış gönlünü yakmış. Gün gelmiş sene sonu gelmiştir. Ankara Üniversitesinin öğrencileri dört yılın yorgunluğu ve okulu bitirmenin heyecanıyla mezuniyet gecesinde birleşir. Kalabalık bir mahşer gününü andırır. O kalabalığın içinde olmaya neredeyse vardı, Sezai Karakoç. Genç aşık, o gün büyük bir istek üzerine şiir yazdığı için de bilinmesi üzerine

kürsüde bir şiir okumak için bulunur. Ve o an gelir Sezai Karakoç anons edilir. Kürsüye çıkan Sezai, ana baba misafir öğretmen öğrenci deryasına bir bakar. Kalabalığın içinde aşkını arar, gönlünde yer alamadığı kusursuz sevdasını... Ve sonra başlar şiirini okumaya...

Mona roza siyah güller ak güller

Geyvehin gülleri beyaz yatac

Kanadı kırık kuş merhamet ister

Ah senin yüzünden kana batac

Mona roza siyah güller ak güller

Şiir bitene kadar o kalabalıktan hiç bir ses gelmez. Oysa Sezai Karakoç şiirin tamamını sevdiğinin gözlerinden gözlerini hiç ayırmadan okumuştur. Son kıta da başlayan uğultular, kalabalığın şiiri çok beğendiğini mınıldayan dudaklar ve bu aşk kime diye sorular, sorular arasında bir kız... O kız ki Sezai'nin gönlünün sahibi dört yıl boyunca nasıl fark edemedim böyle bir aşkı dercesine kalabalıktan sıyrılıp kürsüye yaklaşır. Ve bağırarak seni kabul ediyorum der. Fakat, gurur aşkın önüne geçmiştir. Sezai, bu seferde ben seni kabul etmiyorum diyerek arkasını döner. Ne kadar yürekten söylediği tartışlsa da gönlü suşmuş dudaklar konuşmuştur. Delikanlı şair Sezai Karakoç o günden sonra bir daha kızı görmemiştir. O kız Muazzez Akkaya'dır.

Enes KETTE

9/8

Mehmet Sevban TÜYSÜZ
8/C

O gece, evet o gece 15 Temmuz gecesiydi.
Yani sıcak bir temmuz gecesiydi.
Hainlerin pusuda olduğu gece, milletin karşı koyduğu gece.
Şehitlerin şehadet şerbetini içtiği gece.
Vatan hainlerinin kendi insanını katlettiği gece.
Milletin zafer kazandığı gece.
O gece eğer hainler başarılı olsaydı şu an nerede ve ne durumda olurduk?
O gece kendi milletini vuran hainler şimdi olmaları gereken yerdeler.
Onları layık olduğu yere atan, gönderen biziz.
Türk milleti bir zafer daha kazandı fakat kendi insanına karşı.
Artık vatan haini kalmamıştır diye düşünmemeliyiz, her an dikkatli
olmalıyız vatanımız için.
Onlar uyusa da biz asla uyumamalıyız.
Bütün dünyaya Türk'ün gücünü gösterdik.
Biz ki aziz bir milletiz.
Onlarsa vatan haini ve acımasız.
Onlara gücümüzü göstermek için silah, top, tüfek gibi aletlere ihtiyacımız
yok, iman gücümüz, milletimiz, bayrağımız yeter!

Yusuf Ameen GHELEM

EYLEMSEL ÖZGÜRLÜĞÜN SERA ETKİSİ

Her varlık zıttı ile daimdir; ve bu varlıkların değeri ancak zıtları ve benzerleri ile mukayese edilerek biçilebilir ve elde edilebilir. Bu bağlamda özgürlük kavramını değerlendirdiğimiz zaman akla özgür varlık ve hapsolmuş yani özgür olmayan varlık gelir, bunlar özgürlük yargısının varlığı için gereklidir. Eş zamanlı olarak bahsedilen bu yargının tersi de olmalıdır. Bundan ötürü özgürlük kavramını ele alırken eylemsel ve zihinsel olmak üzere iki başlık altında ve bunlara paralel iki tanımla gözümlemenin faydalı olacağını düşünüyorum.

Rousseau özgürlüğü "insanın özgürlüğü; istediği her şeyi yapabilmesinde değil,

istemediği hiçbir şeyi yapmak zorunda olmamasıdır" şeklinde tanımlamıştır. Yazımızın zenginliği adına bu iki durumun da birlikte özgürlüğü işaret ettiğini varsayacağız. Özgürlük insanın hayatında farklı düzeylere sahiptir ve bu düzeyler doğrultusunda sergilenen özgür davranışlar da vardır. Bunu açıklamak için olguya dayalı bir özgürlük örneğini kullanacağız. Uzun yıllar kötü şartlarda çalışan bir işçinin bir gün mevki olarak yükselip beyaz yakalı konumuna geldiğini varsayalım. Bu insan artık daha iyi bir maaş kazanıyordu ve çevresinden gördüğü saygı artmıştı. Eski durumuna göre daha özgüydü, daha çok şey

"Bir kişinin özgür olabilmesi için en az kaç kişiye ihtiyaç vardır"

Zygmunt Bauman

EYLEMSSEL
ÖZGÜRLÜĞÜN SERA
ETKİSİ

yapabilir ve daha çok şey yapmayı reddedebilir. Bunların sonucunda bu insan artan maaşı ve toplumdaki yeni konumundan dolayı yeni araba alabilir ancak bu arabayı içerisinde bulunduğu toplumun zengin algısına uymak zorunda olduğu için mialm ıştır yoksa yeni mevkisinin getirilerinden dolayı mı? Yani eylemsel olarak özgürlüğünü elde etmiştir çünkü bir ötekini geride bırakmış ve kendisi için çalışan insanlara sahip olmuştur; bir ikinci yada üçüncü kişi üzerinden özgürdür.

Zihinsel özgürlüğü anlamak için özgürlüğün anlamını salt eylemsel tecelliden koparmak ve özgürlüğü bir irade ürünü olarak görmek gerekir. Bu doğrultuda Karl Jaspers özgürlüğü "Özgürlük varoluştur" şeklinde tanım lamıştır yani özgürlüğün bir kaynağı ve bir yansıması olmalıdır. Bu tanımdan yararlanarak özgürlüğün çoğuldayalı oluşunun köreltici olmasını açıklamak için Daniel Defoe'nun Robinson Crusoe adlı kitabına başvurmak istiyorum. Robison bir adaya düşer, artık o adanın sahibidir ve o ada içerisinde istediğini yapmakta özgürdür. Bunca özgürlük ve tercih arasında sıkılıp uzaklaşmak istediği eski materyalist ve kapitalist hayat düzenine uygun bir yaşam kurar. Yani eylemsel olarak istediği kadar özgür olsun halbı geçmiş düşüncelerinin yani zihninin kölesidir. Zygmunt

Bauman'ın sözündeki en az iki kişi kısmını iki idea olarak değiştirecek bu ikinci ideaların asıl olanı körelttiğini ve etkileştirdiğini fark edebiliriz. Zihinsel özgürlüğü tam anlatmak için Jacques Ranciere'den yardım almak gerektiğini düşünüyorum. Ranciere Cahil Hoca kitabında insanları salt birbirileri ile kıyasa sokulduklarında aptallaşmanın oluşacağını ve zihinsel özgürlüğün kaybolacağını savunur. Bunun nedeni ise sınırsız olan özgürlüğe sınır konmasındandır; bu sınırda bir başkasıdır. Kıyasın özgürleşmeyi körelttiği yer de burasıdır çünkü yeni bir kıstas belirlenir ve amaç artık o kıstas kadar özgür olmaktır.

Hasılı özgürlüğü eylemsel ve zihinsel olarak nitelendirdik ve bunların bağlantılı olduklarını anlattık. Zihinsel özgürlük bir nevi bilinçaltı ve fark edilmesi çok zordur. Bundan dolayıdır ki çok zengin olan biri artık kendini özgür olarak niteleyebilir ama bir noktada maddiyatın kölesidir. Bu da gerçek özgürlüğün olmayışındaki sebebin ta kendisidir. Bir başkası üzerinden kendi konumunuzu tayin edebilirsiniz ve bir başkasına bağlı olarak kendi konumunuzu doğu, batı, kuzey veya güney diye nitelendirebilirsiniz. Tüm nitelikleriniz ona bağlıdır ve özgürlüğünüzü de ancak ona göre tayin edebilirsiniz. İşte bu zihinsel esaret altında olmak yani sadece fiilen özgür olmaktır.

Mehmet Ali DOMBAYCI ile Röportaj

Filozofu karanlık zamanlarda “ışığın kendini yeniden yarattığı tutulmalar” yaşayan kişi olarak tanımlayanlara felsefeyi metaforik anlamda nasıl açıklarız?

Ben olsam filozofu böyle tanımlamam. Ancak soru böyle geldiğine göre felsefeyi metaforik olarak bu minvalde tanımlamaya çalışacağım. Kendine bakan ayna misalidir felsefe. Bir refleksiyondur. (Bu kelimenin günümüz için tam Türkçe karşılığını bulamadığım için böyle kullanıyorum, Baha Arıkan John Dewey’in Nasıl Düşünürüz? adlı eserini Türkçeye çevirirken bu kelime için “teemmüllü” demiş ancak bugün için biraz eski bir kelime) Yani an itibariyle ne yaptığının ne düşündüğünün ne söylediğinin veya o an için hangi eylemi gerçekleştiriyorsa o eylemin farkında olan insandır. Ayna misalidir ancak ayna kendine baktığında görüntülerde başka bir şey görünmez. Ne doğayı ne diğer insanları ne başka bir şeyi. Bunların hepsi ikinci düzey eylemlerdir filozof için. Filozof kendisi için soru soran, kendisi için anlayan, kendisi için bakan ve kendisi için cevaplayan kişidir. Ancak bu bencillik anlamına gelmiyor. Bütün bu eylemlerinden diğer insanlar istifade edebilir

mi? Elbette edebilir ancak öncelikli amacı bu değildir filozofun.

Gündelik dilde felsefi düşünme için “çok derin düşünme kafayı yersin”, “bana felsefe yapma” gibi cümleler kullanılıyor. Sizce teemmüllü, tefekkürü hayatımıza nasıl yerleştirebiliriz, toplumumuzun sorulara aşık olup ömrünü o soruların peşinde geçiren düşünce adamlarına hak ettikleri bakış ile bakması nasıl mümkün olur ya da olmalı mıdır?

Bunun için zihnin üç işlevini kullanmak gerekir. Merak, şüphe ve hayret. Kendimizi tanımalıyız. Neyi merak ediyorum? Nasıl merak ediyorum? Merak etmediklerimi neden merak etmiyorum? Neyden şüphe duyuyorum? Nasıl şüpheleniyorum? Şüphelenmediğim bir şey var mı? Şüphelendiğim konular belli bir odakta mı? Hayret ettiğim şeyler neler? En çok neye hayret ediyorum? Herkesin hayret ettiği ama benim etmediğim bir şey var mı? Ya da başkaları ile benim hayret ettiğim şeyler farklı mı? Bütün bunlar kendimiz ile ilgili olanlar ve bu soruları çoğaltmak mümkün.

Mehmet Ali DOMBAYCI
ile Röportaj

Bu sorulardan sonra başkalarını ve hatta toplumu harekete geçirmek için onların da böyle düşünmesini sağlamamız gerekir. Merak, hayret ve şüphe stratejileri gerçekleştirmeliyiz. Bunları geliştirmeye farkındalık oluştuktan başlayabiliriz. Örneğin; ben şuna gayret ediyorum, 60 dakikalık bir dersin konusunu nasıl merak ettirim? Talebelerimin zihninde makul bir şüpheyi nasıl oluştururum? ve Onları nasıl hayret ettirim? Bu stratejileri günlük eylemlere de dökmemiz gerekir. Bunlar düşünmeyi derinleştiren unsurlardır. Bunlar olmadan bir emel uğruna derin düşünmenin (teammülün), bir fikir oluşturmanın (tefekürün) peşinden gitmek zordur.

Hayat; çok isteyip de yapamadıklarımızla hiç istemeden yaptıklarımız arasındaki kavga." Sözüünüz bağlamında gençlere nasıl gelecek planları yapmalarını, hayata ya da sizin tanımınızla bu kavgaya nasıl hazırlanmalarını tavsiye edersiniz?

"Sınır" felsefe için temel bir kavram. Hatta bir sorun. Herhangi bir şeyin sınırı üzerine düşünmek, düşünmeyi derinleştirir. Wittgenstein şöyle diyor; "Bir sınır çizilebilmeniz

için sınırın iki tarafını da bilmeniz gerekir." Dolayısıyla çok isteyip de yapamadıklarımızla hiç istemeden yaptıklarımız aslında bu sınırın iki tarafı gibi. Bizler genellikle gelebildiğimiz yere kadar gelip bir bilinmezliğe "sınır" çiziyoruz. Oysa ki insan varlığı itibarıyla sınırlı bir varlık; zihni sınırlı, duyulan sınırlı, algıları sınırlı, ömrü sınırlı vb. Bu sınırın belirlemek kavga da sarsılmayı, güç kaybetmeyi veya yaralanmayı aza indirecektir. Yoksa kavga sonlanmıyacaktır. Tüm hayat ve gelecek planları için "sınır" öncelikli kavramlardan biridir. Sınır "insani" bir kavram, insani anlatan bir kavram, insani kalkışmanın temel belirleyicisi. Felsefe ise bunu tartışıyor.

Yunus "İlim ilmi bilmektir." diyor ya hani, felsefe midir ilmi bilmenin yolu, bir kimse için bilmeyi bilmek nasıl ve nereden öğrenilebilir?

Felsefe ilmi bilmenin yollarından birisi. Ancak felsefe sadece ilmi değil pek çok şeyi bilmenin yolu. Bilmeyi bilmek için bilmek eyleminin nasıl bir eylem olduğunu ortaya çıkarmamız gerekiyor. Bunun için sanmak, düşünmek, anlamak, inanmak vb. eylemlerden farkını

Mehmet Ali DOMBAYCI
ile Röportaj

an lamaya çalışmak gerekir. Bu nedenle daha önce bahsettiğimiz "sınır" kavramının burada da işe yarayacağını düşünüyorum. Dolayısıyla bilinebilecekler ile bilinemeycekleri ayırmak "sınır" kavramı üzerinde biraz düşünmeyi gerektiriyor. Çünkü bilen zihin de sınırlı bir işleve sahip. Bu çerçevede "gnoseoloji" ile "epistemoloji" arasındaki farka bakmak gerekir. Bunu neden vurguluyorum. Aydınlanma sonrası insanının bilme eylemi bilim çerçevesinde gelişmiştir. Bu da bizi bilimsel bilgiye hapsedmiş görünüyor. Bu aslında başta söylediğim "sınır" problemi ile gelişiyor gibi gözüksede aslında böyle değil. Bilmek için "bilgiye" ilişkin imkan, kaynak, sınır, değer, ölçüt vb. sorunları değerlendirmek gerekir. Bütün bunları değerlendirdiğinde bilmenin nasıl ve nereden öğrenileceği üzerine bir ufuk genişlemesi gerçekleşecektir.

Neden Rodin'in düşünen adam heykeli Bakırköy'de, bu bizim felsefe severlere bir mesaj mı?

Gerçekliğini çok fazla denetleyemediğim bir hikayesi var o heykelin. Aslında bizim felsefe

severleri kasteden bir mesajı yok ancak hayata dair önemli bir mesajı var. Dolayısıyla hayata dair verilen bir mesaj felsefenin her daim konusudur. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinin vaktiyle başhekimliğini yapan Dr. Fahri Celal Göktulga zamanında bahçe düzenlemesi yapılır. Rodin'in heykelini bir mecmuada görür ve bahçeye yakışacağını düşünür. O sıralar hastanede tedavi göre Bakırköy eşrafının tanıdığı heykeltıraş Kemal Künmat'tan rica eder. Kemal Künmat'ın heykeli tamam lama karşılığındaki talepleri karşılanamayınca heykel tamamlanamaz ve yarım kalır. Daha sonra Mehmet Pişdar heykeli tamamlar. Heykel tamamlandıktan sonra Fahri Celal Göktulga bu heykelin bir akıl hastanesinin bahçesinde bulunmasının neyi ifade ettiğini şöyle ifade eder; "Hastane dışındakilerin durumu içerdekilere daha kötü, bu heykellerin durumu ne olacak diye düşünüyor." Bu aslında ironik bircevaptır. Bizde şöyle ifadeler vardır; deli ile veli arasında, deli ile dahi arasında vb. Bunlar arasında ince bir sınır vardır derler. O yüzden çok düşünmek delirtmez, hiç düşünmemek delirmiş olmaktan kaynaklanabilir.

NİSA AKKAYA
8/A

Şiir ←

ÇOBAN YILDIZI

Sen baharın kırmızıya çalan yaprakları,
Sanyor dört bir yanımlı.

Yürüyorum arkama bakmadan,
Bekliyorum gelmesi gereken anı.

Hava kararıyor, rüzgâr tenime çarpıyor
Biz yine baş başa kalıyoruz.

Seni bıraktığım yerde,
Yine ve yeniden.

Sen ve ben,
Ben den önce sen,
Akşılmış bir adın olmadan;
Kimse seni sahîplenmeden...

Bırakıyorum kendimi yerlere,
Seni izlemek derdime çare.
Bıkmadan, usanmadan;
Yılmadan, geliyorum huzuruna.
Çünkü huzur veriyorsun bana,
Bana ve aranızdaki farkı kabullenen adıma.

Eşsiz ve benzersiz,
Hatasız, kartaneleri gibi
Suratımda bıraktığın iz,
Masum bir tebessüm gibi.

Bakıyorum göğe,
Sanki seni görecekmişim gibi,
Dokunsam tutacakmışım gibi,
Koşsam uzaklara, yanına varacakmışım gibi.
Öyle ihtişamlı, öyle narın kıl

Adın sözde Çoban Yıldızı,
Huzur veren, yatıştırıcı.
Şükür etmeli sana ey Yaratacıl
Denizin altında kalan tüm inciler birleşse
Olamaz bir sen

Biliyorum Çoban Yıldızı,
Yıldırım gibi, ay gibi.
Geceleyin bana yol gösteren pusulam sanki,
Halk arasında değişip duran ismin,
Venüs mü, Kervan mı yoksa Çolpan mı bilmiem
Ama kalbimin en derinlerinde Çoban Yıldızı
olarak kaldı.

Sen benim gibilerin yüreğinde kalmaya devam et
Çoban Yıldızı,
Dünya'ya kardeş, Güneş Sistemi'ne ters düşen tek
gezegen olarak.
Hayatımda yer alan en değerli ışık,
Bu insan seni yine aynı yerde, Güneş doğmadan
bekleyecek.

Eren Öztürk
6/B

MATEMATİĞİN DOĞADAKİ YERİ

Hep duyarsınız 'hayat matematiktir'diye acaba gerçekten de öyle midir? Şimdi bir durup düşünelim şöyle bir doğaya baktığımızda her şey matematiktir. Ağaçlar, yuvalar, koranlar... Gerçekten de doğada her şey matematikten mi ibarettir?

Doğa yalnızca gördüklerimiz, duyduklarımız, kokladıklarımız değil dir. Etrafımızdaki her şey aynı zamanda sayılarla da tanımlanabilir ve anlaşılabilir. Örneğin; gezegenlerin yörüngesi elipsi ve genel olarak eğriyi fısıldarlar. Doğanın neresine baksanız bir elips bir daire göreceğinizi ve bunların nasıl bir uyumla birbirinin içinde olduğunu hissedememişizdir.

Sabun köpüğü mükemmel bir küre olmaya çalışır. Bir masada soğumakta olan bir bardak çayın içindedir matematik vardır. Çünkü burada belli bir fizik kuralına göre bu soğuyor. Nasıl soğuyor? Çayın sıcaklığı ile odanın sıcaklığı arasındaki farkla doğru orantılı bir hızla çay ısı kaybediyor ve odanın sıcaklığına yaklaşıyor. Bunu üssel bir fonksiyonla verebiliriz. Bu radaki belli katsayıları bir ikidenenyle ölçtüğkten sonra odanın içine konan herhangi bir sıcaklıktaki bir cismin kaç saniye sonra oda sıcaklığına geleceğini önceden bile biliriz. Rakamları hangi sistemde grafiğe dökerseniz dökün bir şablon çıkar.

Allah (C.C.) her şeyi bir düzen içinde uyumlu bir şekilde yaratmıştır. Hiçbir şeyi uyumsuz veya düzensiz yaratmamıştır. Mesela, bir yusufluk böceğinin kanadı muazzam derecede muhteşem yaratılmıştır. Biz dışardan bakınca anlayamayız ama biraz yakından bakınca onun kanadının altıgenlerden ve 90 derece açıyla kesiklerle oluşmuş olduğunu görebilirsiniz veya bir salyangoz kabuğunun ardarda olan sayıların toplamıyla oluşmuş olduğunu anlayabilirsiniz. Biraz daha örnek verecek olursak arılar, peteklerini birim alanının tamamen kullanılması ve en az malzemeyle petek yapılması için altıgen şeklinde yapmaktadırlar. Ayrıca, bütün dişi bal arılarının yaptıkları petek gözeneklerinin açısı 70 derece 32 dakikadır.

Sahra gölündeki karıncalar yollarını şu şekilde bulurlar, sahra gölü karıncaları yön bulmada yol entegrasyon sistemini kullanırlar. Bu sistemde karınca, yuvadan çıktıktan sonra yaptığı yürüyüş ve dönüş hareketlerinin toplamını, yuvaya olan uzaklığını hesaplamak için

kullanır. Karınca, yuvasına olan mesafeyi küçük segmentlere böler; her bir segment uygun yön ve uzaklık vektörünü taşır. Bu vektörlerin toplamıyla yuvanın uzaklık ve yönünü veren 'homing' vektörü elde edilmiş olur. Matematik sadece ağaçta, yuvada vs. değildir matematik hayvanlarda, insanlarda, doğada her yeredir...

Hepimizin evinde olan bir bardağı elinize aldığınız zaman bu bardağa yandan bakarsanız silindirik bardak görüyorsunuz. Fakat alttan baktığınız zaman bir daire görüyorsunuz. Demek ki bir türlü bakınca buna daire diyorsunuz, başka türlü baktığınız da silindirik diyorsunuz. İşte matematiğe bakış açımızı ne kadar önemli olduğunu bu küçük bardak örneğinden anlayabiliriz.

Yani kısacası bundan çıkartmamız gereken nereye bakarsanız bakın ne yaparsanız yapın biraz dikkatli olunca matematiğin her yerde olduğunu anlayabilirsiniz. Peki siz etrafınızdaki matematiği göre biliyor musun?

HAYATIN DENKLEMİ

Matematik denklemi, kısaca iki şeyin eşit olduğunu ifade eden bir gösterimdir. İki elma ile üç elmanın toplamının beş elmaya eşit olduğu, bir denklem ile ifade edilir. Bu denklem sadece sayıları kullanarak " $2 + 3 = 5$ " yazıldığı gibi, " $2 \text{ elma} + 3 \text{ elma} = 5 \text{ elma}$ " biçiminde de yazılır. Çok çeşitli durumları ifade etmek ve daha kısa sürede yazabilmek için denklemlerde değişkenler kullanılır. Elma "e" ile gösterilecek olursa, yukarıdaki denklem " $2e + 3e = 5e$ " haline gelir. Denklemler genellikle en az bir değişken içeren biçimlerde gösterilir. Böylece değişken yerine sadece "elma" gibi belirli bir nesne ile sınırlı kalınmayıp herhangi bir şey de yazılabilir ve denklem daha genel durumları ifade eder. Örneğin, üç sayının toplamının 78 olduğu biliniyorsa, bu durum uygun değişkenler kullanılarak " $x + y + z = 78$ " biçiminde gösterilebilir. Değişkenlerin farklı olması, sayılar arasında bir ilişkinin olmadığı veya böyle bir bilginin verilmediği biçiminde anlaşılır. Sayılar arasında bir ilişki varsa, örneğin

ardışık sayma sayıları olmak gibi, o zaman denklem biçimi ve değişken sayısı da değişir. Denklem tek bilinmeyen içeren bir değişkenli hale gelir. İlk sayma sayısı x ise diğer sayılar $x + 1$ ve $x + 2$ olur. Bu sayıların toplamı " $3x + 3 = 78$ " denklemiyle ifade edilir.

Denklem, yaygın biçimde iki tarafında ağırlıkça eşit yük taşıyan terazi ile de gösterilir. Denge durumu eşitlik ile ifade edilir. Terazinin keferlerine konulan nesnelerin sayısı ve çeşidi değil, bunların ağırlıkça denk olması denge durumu için elzemdir. Yani eşitlik için önemli olan bilinmeyen sayısı ve çeşidi değil, dengede duracak nesnelerin ağırlığıdır. Ağırlık iki tarafa eşit biçimde dağıtılabiliirse denge sağlanır. Bunun için de sağlam bir muhakeme ve ölçme yeteneğine gerek vardır. Bu yetenekler gerektiği biçimde geliştirilerek kullanılırsa denge sağlamak hem daha kolay olur, hem de sağlanan denge durumu daha uzun ömürlü olur. Çünkü bu denge durumu, bilinçli ve kasıtlı bir ölçme ve akıl yürütme ile

Hayatın
Denklemi

sağlanmıştır. Bir irade ve hesaba dayandığı için gelişti güzel ve rastgele olduğu da söylenemez. Hesaba ve kasıtlı bir seçime dayandığı için, dengenin kendiliğinden sağlandığını ileri sürmek akla terstir. Sağlanan dengeduru mu, dengeyi sağlayanın aklının ve muhakemesinin ne düzeyde olduğu hakkında da fikir verir. Çok ince hesaplara dayanan hassas denge durumları, çok hassas hesapları yapan bir akıl ve iradenin varlığına işarettir. Çünkü insan aklı, mükemmel düzeyde bir dengenin kendi kendine var olduğunu kabul edemez.

Muhakeme ve hesap yeteneği ile yaratılmış olan insan, bu yeteneklerini gerekli eğitimleri alarak geliştirip yaratılışına uygun biçimde kullanırsa hayatında dengeyi sağlar. Bu yetenekler, hayatı boyunca çok çeşitli değişkenlerle tanışan insanın hayatının denklemini kurmasına yardımcı olur. Yapacağı meslek, birlikte çalışacağı kişiler, çalışma sırasında kullanacağı araç ve gereçler, çalışma süresi, iş hayatı içindeki durumların her biri

denkleme giren bir değişken gibidir. Bütün bu değişkenler arasındaki ilişkilerin dengeli biçimde sağlanması için de insanın muhakeme yeteneğini geliştirmesi gerekmektedir. Çünkü zor dengeduru mu, ileri derece muhakeme ile sağlanır. Başta kendisi olmak üzere yaratılmış her varlığın, var olma biçiminin dayandığı sonsuz hesap ve iradeyi fark eden insan, bunları yapanın sonsuz bilme ve var etme gücüne sahip olması gerektiğini anlar. En küçük ve önemsiz gibi görünen bir zerre nin var olabilmesi sonsuz bir kudrete dayandığı gibi, galaksilerin var olması da bu sonsuz kudrete gerektirir. Çünkü her iki durumda da var edilmek söz konusudur ve hiçbir varlık kendini var edemez. Kendi varlığında bu şekilde Yaratıcısı ile ilişkilendirebilen insan, tüm hayatı Yaratıcı ile anlamlandıracağı için birdayanak noktası bulur ve dayanak noktasına bağlanarak dengeyi sağlar. Yani "Hayatın manası = Yaratıcıyı tanımak" denklemini kurar. Tanıma gayreti arttıkça hayatın manası ve lezzeti de artar.

İNSANIN ÇEVRE KİRLİLİKLERİNE ETKİSİ

Küresel ısınma, insanın çevreye yaptığı en büyük kötülüktür. İnsanlar hiçbir şey olmamış gibi çevreyi kirletmeye devam ederken bir yandan da kendileri zarar görüyorlar. Aslında sadece insanlar değil bütün canlılar zarar görüyor. Küresel ısınma devam ettiği süre buzullar eriyecek, kutuplarda yaşayan hayvanlar zarar görecek, yaşam yerleri bozulacak, ormanlar çölleşecek, denizler ve okyanuslar buharlaşacak, yaşam yerleri yok olacak.

Küresel ısınma aynı zamanda diğer kirlilikleri de etkileyecek. Hava, çevre, su, toprak, hayvanların ve insanların yaşam alanı yok olacak. Ama insanlar bundan haberi yok gibi davranıyor. Su kaynaklarının azalması son ucu hiçbirimiz

hayatta kalamayacağız. Su, insanların hayatta kalması için en önemli maddedir. Küresel ısınma en fazla mevsimleri etkiliyor. Soğuk iklimde yaşayan canlıların yaşam yerlerinde iklim sıcaklaşıyor.

Zararlı gazlar ozon tabakasını deliyor. Aynı zamanda küresel ısınma insanların çeşitli hastalıklara yakalanmasına sebep oluyor. Mesela kanser ve çeşitli cilt hastalıkları.

Hızla gelişen teknoloji ve nüfus insanların daha fazla ürün tüketmesine sebep oluyor. İnsanların karınlarını doyurmak için aldığı yiyeceklerin arta kalanı çöpe atılıyor. Plastik, cam, kâğıt gibi maddeler geri dönüşüm kutusuna atılıyorsa insanlar yeniden geri dönerdi. Ama biz

ECE KILIÇ
7/Aİnsanın Çevre
Kirliliklerine Etkisi

İnsanlar pilleri bile göpe atıyoruz. Maalesef insanlarda bu bilinç henüz oluşmadı. Hatta bazı insanlar göpe bile atmaya üşenip yere atıyor. Bu üşengeçlik bile dünyanın yani yaşam alanımızın kirlenmesine sebep oluyor. Gerisini siz düşünün!

Çevre kirliliğinin en önemli nedenleri arasında; hızlı nüfus artışı, plansız kentleşme ve doğal kaynakların ölçsüz kullanılması bulunmaktadır. Hızlı sanayileşme ile beraber çevrenin hızla kirlenmesi ve bu durumun doğurabileceği sınırsız tehlike kimse tarafından ciddiye alınmıyor, bu da hızlı bir şekilde kirlenmeye sebep oluyor.

Doğal kaynaklar: Yanardağ volkan faaliyetleri, orman yangınları ile bitki örtüsü ve doğanın tahrip edilmesine örnek verilebilir.

Yapay Kaynaklar: İnsanların faaliyetleri sonucunda oluşan kaynaklardır. Bunlara ısınma amacıyla konutlarda yakıt kullanımı, sanayi faaliyetleri sonucu oluşan kullanımlar ve trafik kaynakları verilebilir.

Hava kirliliği: Atmosferdeki gaz, toz, duman, kirli ve saf olamayan su buharı gibi kirlenicilerin yüzünden hava kirliliği oluşuyor. Fabrikaların bacalarından çıkan kirli gazlar çeşitli hayvanların bazen de insanların zehirlenip ölmesine neden oluyor.

Su Kirliliği: Fabrika atıklarının deniz, nehir ve göl gibi su topluluklarına atılması sonucu oluşuyor. Fabrikada üretilen boya, gıda atıkları, zehirli maddelerin suya karışmasıyla birçok canlı zarar görmekte. Zehirlenen hayvanlar insanlar tarafından avlanıyor ve satılıyor. Bu ni bilmeyen insanlar o hayvanları yiyor. Hastalıklar böylece yayılıyor.

Allah bize akıl ve irade vermiş. Bunların yanında şefkat içinde bir kalp, insanlar bu üç mucizayı kullanırsa çevre kirlilikleri olmaz. Lütfen üşengeç olmayalım ve dünyamızı kirliletmeyelim. Unutmayınız ki biz dahil bütün canlılar burada yaşıyoruz. Bu dünya hepimizin. Gelecek nesillere temiz bir dünya bırakmak için el ele verelim.

İBRAHİM AHMET AKSOY
98

DOĞRU TREN

Yine büyük ve yalnız apartmanların arasındaki karanlık sokaklarda karnını doyurmaya çalışıyordu. Tabii ki bunun için hırsızlık yapıyordu. Başka şansı mı vardı hem? Henüz 14 yaşında bir çocuk, kimsesiz... Ona hayatta kalmak için başka şans verilmemişti.

Yıllardır buralarda büyümişti, modern evlerin modern insanların arasındaki dar ve karanlık sokaklarda. Modernizm, insanlığı böyle bir yere sürüklemişti ki insanlar artık yanlarında oluşan çığlıkları silah seslerini ve bağrışları önemsemiyorlardı. "Belki de kıyamet yaklaşıyor" diye söylendi kendi kendine. Mehmet en azından kendi kıyametinin geldiğini biliyordu. "Ölüm ve yaşam" dedi. Şu an ikisinin arasındayım iki apartmanın arasındaki dar sokaklar gibi" dedi kendi kendine. Oradan geçen bir simitçi gördü, birisiyle konuşuyordu. "Büyük ihtimalle torba işlerdir" dedi kendi kendine. Mehmet, oradan aniden fırlayıp arkadaki simit tezgahından bir simit çalmayı başardı ve arkasına bakmadan kaçmaya başladı. Burada doğup büyüdüğü için bu karanlık labirentin her bir

tarafını ezberlemişti, koşmaya devam etti. Adamın bağrışlarını duyabiliyordu. "Son sokağın ardındaki çkmazdan soldaki aşağı kapı Mehmet" dedi kendi kendine. Ve evet; atlatmayı başardı. Birazcık daha yürüdükten sonra girişin bir perdeyle kapandığı, yansı yıkılmış diğer yarısının ise gözü toprakta olan tahta ve ahşap parçalarından oluşan evin içerisine girdi.

Evin içinde yırtık kâğıt parçalarından oluşan yorgan ve göpe atıldığı belli olan içi sönmüş bir yastıktan oluşan bir yatak vardı. Yatağın yanında yarısı yenmiş tahta kabın içinde soğumuş çorba vardı. Mehmet yatağa doğru yaklaştı, yaşlanan ve her geçen gün ölüme daha da yaklaşan dadısını üzüntüyle seyretti. Hastalıktan yüzü çökmüş beyazlaşmış dadısına simidin yarısını çorbanın içine doğrayıp kadına yedirmeye çalıştı. Zar zor doğrulan kadın bir kaşık yemeği zar zor çiğneyerek yutkunup yuttu. "Ah Mehmet'im ah, sen buralara layık olmanın hiçbir zaman. Saygın bir ailenin çocuğu olup daha iyi yaşam sürmeni her zaman dilemiştim. Lanet, yıkılmış bir yetimhanenin

kayıp bir çocuğu değil" diye sinirlendi. Mehmet sakın sakın dinliyordu. Yaşlı kadın devam etti, "Benim sonum yaklaşıyor Mehmet" dedi. "Seni burada tek bırakmak istemesem de sana yük olmak da istemiyorum" dedi. Ona bir anahtar verdi. "Yerdeki örtüyü kaldır" dedi. Mehmet denileni yaptı, orada kapak tarzı bir şey vardı. "Bir kasa kapağı gibi aç Mehmet" dedi. Mehmet açtığı anda ise içinde sadece bir bilet ve bozuk para kesesi olduğu gördü. Bileti okumaya çalıştı ama okuyamadı. "Dadı bu ne bileti?" dedi. Yaşlı kadın yutkunarak "Kurtuluş bileti evladım" dedi. "Bugün günlerden pazartesi değil mi yarın?" dedi. Mehmet evet anlamında başını salladı. "Bugün akşam 8 de köye giden bir tren var, zaten istasyondaki adama göstersen sana tarif eder" dedi. "Peki dadı istasyon nerede?" dedi. Kadın devam etti: "Bu caddeden çıkıyorsun, gördüğün ilk minibüs durağına binip kesedeki paradan 1 lirayı göstererek verip istasyon durağında iniyorsun". Mehmet evet anlamında başını salladı. "Dadı seni de sırtımda taşırım" dedi. Yaşlı kadın gülümseydi, "Ben gelemem evladım. Üzgünüm. Benim vaktim geçti" dedi. Mehmet gözündeki yaşları tutamadı çünkü yaşlı kadının böyle diyeceğini biliyordu. "Hayır dadı lütfen sensiz gitmem" dedi. Ve yaşlı kadının zayıf, nerdeyse eriyecek gibi olan vücuduna sandı. Yaşlı kadın da gözyaşlarını tutamamıştı. "Hayır Mehmet gitmelisin lütfen" dedi. Onu kollarında tutarak karşısına aldı. "Bak ben zamanında insanlık için köyümden ayrılp burada yetim hanede çalışmaya başladım. Amacım annesiz babasız çocukları daha iyi yetiştirmektir lakin sen de biliyorsun Mehmet

olmadı, başaramadım" dedi. Bunları derken de hıçkırarak ağlıyordu, "Lakin hep bir bilet sakladım köyümden öne bilmek için ama o trene hiçbir zaman binemedim, Mehmet" dedi. Ağlamayı durdurdu gözyaşlarını sildi. "Şimdi o trene sen biniyorsun. Ben ise," dedi gökyüzüne bakarak "Çok daha uzaklara giden bir trene..." dedi ve Mehmet "Dadı! Dadı! Dadımı!" diye bağırma ve ağlamaya başladı. Kendini durduramıyordu, bir saat boyunca sadece sessizce ölmüş kadının başında ağladı. Sonra ise yavaşça bileti ve keseden çıkardığı bozuk paralara baktı. "Tamam dadı ben gidiyorum." dedi.

Gitmeden önce göpten topladığı çiçeği ve evde ışık için kullandıkları mumları hiç sönmemesi umuduyla etrafına dizedi. Sonra cesedin başına oturup, daha neye du edeceğini bilmeden ellerini açarak, ağzından sadece şu kelimeler çıktı: "Ey bizi Yaratan! Lütfen dadıma iyi bak çünkü o da her zaman yarattıklarına iyi baktı." dedi ve orayı terk etti.

Şimdi ise yine karanlık labirentteydi, çıkışı elbette biliyordu. Lakin bilmediği bu yeni dünyada ne yapacaktı? İşte o biraz korkutucu ydu. Yine de göpten bulunduğu eski püskü çantaya, evde işine her ne yararsa doldurmuştu. Dadısının ölümünden sonra en çok üzüldüğü şey dadısını hatırlayacağı, özledikçe bakacağı bir fotoğrafı yoktu. Ama o melek gibi kadını asla unutmayacaktı. Kendi kendine yemin etti ve sokağın çıkışına doğru ilerledi. Burada doğmuştu, burada büyümüştu lakin burada ölmeyecekti.

Çıktığında uzun süredir görmediği güneşin gözüne nasıl çarptığını gördü, elini alnında tutarak dadısının tarif ettiği durağa doğru yürümeye başladı. Biraz yürüdükten sonra sabah simit çaldığı simitçinin ona doğru bakarak bağırışını duydu. Yanında birkaç kişi daha vardı. Simitçi cebinden bir bıçak çıkartarak Mehmet'i kovalamaya başladı. Mehmet nereye kaçacağını bilemedi, gördüğü ilk ara sokağa girdi. Ama bu sokak diğerleri gibi değildi. Buraya daha önce hiç girmemişti. O yüzden sürekli sağa sola rastgele dönüp duruyordu. Simitçi ve yanındaki adamlar ise hala peşini bırakmamıştı. Onları nasıl atlatacağını bilmiyordu, galiba ölümü de bu cehennemde olacaktı. En sonunda çitlerle sarılı bir yerde durdu, biraz soluklandı. Bu çitlerin ne kadar tehlikeli olduğunu biliyordu ama başka şans yoktu. Çite tımanmaya başladı. Tam o sırada adamlar gelip Mehmet'e onu düşürmek için bir şeyler atmaya başladılar. Mehmet tam diğer tarafa geçtiğinde gelen bir taş onun dengesini bozdu. Çitin dikenini boğruüne bir hançer gibi saplandı ve çitin arka

tarafına düştü. Hiç hissetmediği kadar fazla soğuk hissetti. Bu, ölümün soğukluğu mu yoksa mermerin mi, bilmiyordu. Acı onu sona yaklaşıtıyordu. Ölümün onu bitirdiğini hissetti. Ölüme karşı duramadığını hissediyordu. En sonunda soğuğa ve acıya teslim oldu.

Gözlerini açtığında kapkaranlık bir boşlukta idi. Ortasından tren geçen bir boşluktu bu. Küçük bir ışık huzmesine doğru giden bir tren. Trenin içinde küçüken öldürüldüğünü gördüğü bir adamı, kan senden ölen bir arkadaşını ve vefat etmiş halasını gördü. Halasına el sallamaya çalıştı ama halası onu göremiyordu. Mehmet ne olduğunu ve nerede olduğunu anlamaya çalışıyordu. Tam o anda oradaki tren görevlisi "Biletinizi görebilir miyim bayım?" dedi Mehmet dadısının ona verdiği bileti gösterdiği güvenlik "Yanlış tren." dedi tam o anda Mehmet gözlerini açtı, hala çitin önündeydi. Adamlar ortalıkta göremiyordu. Boğruünde hala bir acı vardı ama daha ölmemişti, yavaş yavaş yürümeye başladı şimdilik tek bir amacı vardı, o da doğru treni bulmak.

YENİDOĞU ŞÜHEDANIN İZİNDE...

Mehmet Emin AYER
9/B

Türk tarihinin yazıldığı binlerce şehidin verildiği Çanakkale; hem tarihi hem de coğrafi özellikleri bakımından önemli bir yere sahiptir. Çanakkale'ye adımımızı attığımız ilk anda yüreğimizde bir kabartı ruhumuzda bir sükût yer aldı. Şairin dizeleri kulaklarımda çınlamaya başladı bastığın yerleri toprak diyerek geçme tanı düşün altındaki binlerce kefansız yatani. Ruhuma dokunan dizeler ve yüzüme çarpan sabah yeliyle Çanakkale boğazına doğru yol aldık. Coğrafi güzellikleriyle dağlar, yeşillikler tertemiz su insanın rahatlamasını sağlıyordu. Tekne ile açıldığımız Çanakkale boğazında kahvaltı yaparken bir yandan da rehberimiz

eşliğinde tarihimizi dinliyorduk. Boğazın bir yakasında tarihi yarımada öbür yakasında Çanakkale şehir merkezi yer alıyordu. Bizim gezdiğimiz alan tarihi yarımadaydı. Havası yeşillikleri çok güzeldi. Denizi tertemizdi. Hiçbir kirlenme veya atık yoktu.

Karaya vardığımızda yolculuğumuz geri kalanını otobüs ve rehberimiz eşliğinde devam ettik. İlk durağımız Seyit onbaşının tarihin seyrini değiştirdiği o şanlı yereydi. Deniz altının batırıldığı yere bakıp tefekkür etmek çok güzel bir duyguuydu. Rüzgar bu alanda bizleri rahatsız ediyordu. Çünkü denize açık bir konumda oluşu bunda

çok etkiliydi. Hem en ardımızdan yükselen tepelik alanda farklı farklı ağaçlar yer alıyordu. Daha sonra kilitbahire geçtik. Boğazın en dar noktası olması tarihi yarımadayla Çanakkale şehir merkezini birbirine yakınlaştırıyordu.

Çanakkale gezisi sürekli hareket halinde olunması gereken bir geziydi. Her on dakikada bir otobüslerden inip tarihi yarımada'nın önemli özelliklerini yerinde dinleme fırsatına sahip oluyorduk. Bu seferki yokluğumuz Alçı tepe yakınlarında yeni yapılan şehitlik müzesiydi. Müzede savaşta kullanılan silahlar, balmumu yapıtlar, savaş haritaları, mühimmatlar, sinevizyon gösterimi yer alıyordu. Savaşta kullanılan silahlarla, havada çarpışan mermilerle aramda sadece ince bir cam vardı. O silahı kullanan ecdadın verdiği mücadeleyi düşünüyor ve düşündükçe de dualarımı eksik

etmiyordum. Öğle namazımızı da müzede eda ettikten sonra gezimizin ikinci turu başlıyordu. Mehmetçiğe saygı anıtına doğru ilerliyorduk. Daha önce filmlerle, kliplerde görmüş olduğum yere adım adım ilerliyordum. Nedeni nedir bilmem ama içimde biraz sevinç birazda hüzün vardı. Şehitliğin önünde rehberimiz bize bilgi verirken mezarlıkların temsili olduğunu öğrendim. Ama üzerinde yazan isimler gerçektir. Iraktan, yemenden, Kudüsten, balkanlardan gelip şehit olan nice insanı gördüm. Vatan dedikleri şeyin sadece bir toprak parçası olmadığı o an bir kez daha anlaşılmıştı benim için.

Şehitlik anıtı çok kalabalıktı. Hem hafta sonu olması hem de 23 nisanın yaklaşmış olması burada birçok hazırlığın yapılmasına neden olmuştu. Şehitlik anıtının yapım hikayesi çok can alıcıydı.

Yenidoğu
Şühedanın İzinde...

Bulunduğu alanda yapımı devam ederken devlet maddi sıkıntılara giriyor. Halktan bağış toplanıyor. Sanatçılar yardım günleri düzenliyor ve şehitlik tamamlanıyor. Hep aklıma takılan soru vardı neden dört kolon üzerine yapıldığıydı? Mimarisini acaba bir şeyi temsil ediyor mu diye düşünürken rehberimiz soru işaretini giderecek açıklamayı yaptı. Şehitlik karşı karşıya gelen iki kişinin ellerini birbirinin omzuna atıp kafalarının da birbirine kenetlemesini temsil ediyomuş. Yani türkü kimse yıkamaz anlamına geliyomuş. Bu güzel mekanı ziyaretimiz bittikten sonra kanlı sırt ve daha sonra 57 alay şehitliği en sonunda da conk bayırını gezdik. Conk bayırından düşmanın püskürttüğü Arafatlar ovası görülmeye değer manzaraya sahipti. Akarsu'nun denize boşaldığı yerde alüvyonları biriktirmesiyle oluşmuş ovalar üzerinde tarım faaliyetleri yapılmaktaydı. Geniş ve

bölgeye hakim bir yerde bulunan conk bayırı ile tarihi yanın adadaki son görmemiz gereken yeri görüp Eceabatta doğru yola çıkıyorduk. Öğrendiğim kadıyla anzakların günleri de yaklaştığından onlarda kendilerini ziyaret etmişlerdi.

Eceabatta ikinci namazımızı kılıp biraz vakit geçirdikten sonra Çanakkale'nin meşhur peynir helvasının tadına bakıp istanbula doğru yola çıktık. Yol boyunca gezdiğimiz yerlerde yatan şehitler tarihi güzellikler aklımdan hiç çıkmadı. Ruhum ferahlamış halde ve böyle büyük bir milletin bir neferi olduğum için gururlu bir vaziyette istanbula dönüyordum.

Bir dahaki yolculuğumda dur yoktu bilmeden bastığın bu toprak bir devrin battığı yerdin bilinciyle görüşmek üzere hoşçakal Çanakkale.

UR YOLCU
NEDEN BELİBASTIĞIN
BU TOPRAK
DEKİN BATTIĞI YERDİR

Şenral Gökçeoğlu
T17A

İSTANBUL'U İZLİYORUM

"İstanbul'u dinliyorum gözlerim kapalı" diyerek başlamıştı Orhan Veli şiirine, sadece altı kıtada tanım lam ıştı İstanbul'u. Orhan Veli değildim ben. Sadece izliyordum, izleyerek okuyordum İstanbul'u...

Güneş doğmadan İstanbul'da hayat başlar. Boğaz kesimlerin ioltalar, yolları dört tekerlekli kutular ve caddeleri çocuklar süsler. İnsanların hep bir acelesi vardır. İnsanlar, sanki toz taneleri gibi her tarafa saçılır ve işlerine yetişmeye çalışır. Yürüyerek gidenler için İstanbul daha izlenebilir bir hal alır. İstanbul, sadece boğazından veya trafiğinden oluşmaz. Otobüs bekleyen teyzeden, kulaklıkla müzik dinleyenlerden, kaldırım kenarlarında enstrüman çalan gençlerden, yol kenarına oturmuş da bir soluk dinleneyim diyenlerden, sokakta simit, mısır satanlardan ve daha nicelerinden de birçoğunun izlersin iz İstanbul'un.

Unutulmaz yedi tepenin üzerine kurulmuş, yedi

tarhi kitabı vardır İstanbul'un. Yedi tepeden okunan ezan sesini duymak ve bir fotoğraf gibi o anı tam kalbinde hissetmek... Bu yedi tepe şiirlere konu olmuştur, Necip Fazıl Kısakürek "Yedi tepe üstünde zaman bir gergef işler / Yedi renk, yedi sestem, sayısız belirsizler..." dem iştir 'Canım İstanbul' şiirinde ve bir kez daha İstanbul yazılara dökülmüştü İstanbul sevdalıları tarafından.

İstanbul âşıklar şehridir ama aşk hep yanlış anlaşılır insanlar açısından. Kavuşamayınca aşk olur aralardaki bağlar. En güzel örneği Üsküdar'ı süsleyen, denizin ortasında martılar ile yaşayan Kız Kulesi ve karada heybetini gösteren, birçok yenden görülen Galata Kulesi. Her gün birbirlerine uzun uzun bakarlar, kavuşma im kânları yoktur çünkü aralarında mesafeler vardır. Bazen se o bakışmaları bile göz görür sis, engeller onları.

Evet, binalar vardır İstanbul'da, hatta bazıları birbirlerinin ardına giden. Bunlar bir araya gelir

bazen siteler, sokaklar, olur. İç içedirler. Çünkü bir duvarı aralarında paylaşmayı öğrenmişlerdir. Bir diğeri olmadan ayakta kalamazlar. Bunların da toplu hallerine mahalle derler. Ara sokaklarında durmadan çocuklar top oynar. Halı sahaya gerek yoktur. O çocuklara hayali bir futbol kalesi ve top yeter ama oyunları bozan arabalar her dakika geçer ve çocuklar yılmadan devam eder oyunlarına.

O mahallelerde sitelerin önünden geçen yollarda hep bir yoğunluk olur. Arabalar arka arkaya sırasıyla dizilmiş ilerlemeyi bekler. Hepsini farklı amaçlarla çıkar yola ama kullandıkları yol aynıdır. Tabi bir de korna sesleri bu yollarda. İstanbul'da yaşayan insanların düşünceleri, duyguları, hayata bakışları farklıdır ama hepsi aynı yolu kullanır. Tek bir yol kullanılır varış noktalarına gidebilmek için, İstanbul'dur o yol. Bazen aralarında anlaşmazlıklar olur. Korna sesleri sadece arabalarda değil insan sözlerinden ve davranışlarından da çıkar.

Yollar için kenarlarına resim çizer gibi toprağa işlenmiş çiçekler ve çocukların üzerinde koşturdukları parklar vardır. Çocuklar salıncağa binerler ve gökyüzüne dokunmaya çalışırlar. Yetişkinler de binebilir ve gökyüzüne dokunabilirdi ama şehrin koşturması bazen yorar onları.

Burası bazen de hayaller ve hayal kırıklıkları şehridir. Kimisi il dışından gelir okumaya kimisi

iş kurma hayali ile gelir ve Yeşilçam edasıyla "Seni yenicem İstanbul" der. Bazen cam kırıkları gibi parçalanır hayallerimiz ve İstanbul'a suç atarız "Eskiden böyle miydi burası?" deriz. İnsanlar da hep eskiyi över gözlerinde "Ah nerde o eski İstanbul!" diye yakınırılar kendi kendilerine. Oysa etraflarına baksalar saklıdır sokaklarda o eski İstanbul.

Ay izler İstanbul'u artık ve ikinci hayat başlar. Köşelerine çekilir artık herkes. Çekilemeyip yolda kalanlar tek hedefi köşesine varmak olur ama İstanbul'da çalışma hayatı asla durmaz. Eve ekmek getirebilmek için geceleri bile çalışırlar. Gündüz ve ardından gece ayrı güzeldir İstanbul. Akşam olur. İnsanlar yavaş yavaş evlerine çekilirler ve herkes günün yorgunluğunu bir çay ile aktarır karşısındakine.

Gökyüzündeki yıldızlar da yeryüzüne iner akşamları, çünkü gökyüzüne bakınca gece yıldızlar görünmeye başlar İstanbul akşamlarında. Bunlardan bazıları hareket eder ve çok hızlı hareket edenler gökten kalbimize doğru uzanıp gider. Kimi yıldızlar da hiç hareket etmez gibi görünür şehrin üstünde. İnsanlar günlük telaşlarını yaşar: Televizyon izler, yarına proje yetiştirir, çocuk uyutmaya çalışır veya yemek yapar ve tüm bunlar devam ederken gökteki yıldızlar gibi şehir de yavaş yavaş uyumaya başlar. Saat 24.00 oluyordur artık. Yeni gün başlar kimileri için. Kimileri içinse yeni bir güne yeni umutlar.

İstanbul, okumasını bilene kendisini açar.

SÜLEYMAN HİLMİ
ÇAMMESCİD-İ AKSA'NIN
SON MUHAFAZISI

Son zamanlarda Filistin'de yaşanan olaylar, biz nasıl oldu da Hz. Ömer'in fethiyle İslam nuruyla şereflenen Selahaddin'i Eyyubî'nin Haçlı esaretinden kurtmasıyla hümiyetine kavuşan Yavuz Sultan Selim'in Hadimül Haremeyn olmasıyla Hizmetkarlığını ve muhafazlığını Devlet-i Aliye'nin üstlendiği Mukaddes şehir Kudüs'ün hizmetkarlığını ve muhafazasını nasıl kaybettiğimiz aklıma geldi, geldide Kudüste kalan ve vazifesini ahirömüne kadar ifa eden son Osmanlı zabitanın ibretlik hikâyesini paylaşmak istedim...

Merhum İlhan Bardakçı anlatıyor;

"Yıllar önceydi, sene 1972. O zamanlar genç bir gazeteci idim. Türkiye'den bazı siyasiler ve iş adamları İsrail'e resmi ziyarette bulunuyorlardı. Biz de gelişmeleri izlemek için oradaydık. Bir sıcak mayıs akşamıydı. Her ziyarette olduğu gibi sıradan bir işti anlayacağınız. Ziyaretin dördüncü günü bize tarihi ve turistik yerleri gezdirmeye başladılar, kâfile olarak Mescid-i Aksa'ya vardık. Ben ve gazeteci arkadaşım rahmetli Said Terzioğlu, İsrail dışişleri

rehberlerinin yardımı ile bu mübarek makamı dolaşıyoruz. Kudüs Kapalı Çarşısında rüzgar gibi dolanan en tarihi kahvecilerin elindeki askılara çarpmadan biraz yürüdünüz mü, önünüze çıkan kapı sizi Mescid'ül Aksa'nın önüne kavuşturur.

Hemen oracıkta, ilk avlu vardır ki, hala bizim lakabımızla anılır. "12 bin şamdanlı avlu" derler oraya. Yavuz Selim 30 Aralık 1517 Salı günü Kudüs'ü devlete katmıştır da, ortalık kararmıştır. Yatsı namazını orada kılar. Kendisi ve bütün ordu beraber. Şamdanları yakarlar. Tam 12 bin şamdan... O isim oradan kalmaz. Sekiz on basamaklı geniş merdiveni adımladınız mı, o mukaddes Mescid'in bağdaş kurdugu ikinci avluya ulaşırsınız.

O bu merdivenin başında gördüm. İki metreye yakın bir boy. İskeletleşmiş vücudu üzerinde garip bir giysi. Palto?.. Hayır, kaput, pardösü veya kaftan? Değil. Öyle bir şey işte. Başında ki kalpak mı, takke mi, fes mi? Hiçbirisi değil. Oraya dimdik, dikilmiş. Yüzüne baktım da, ürkütm. Hasad i yeni kaldırılmış kırıç toprak

gibi. Yüzbinlerce çizgi, kırıksık ve kavruk bir deri kalıntısı. Yanımda bizim eski vatandaşımız İstanbullu Yusuf'a sordum: "Kim bu adam?" dedim. Lakaydi ile omuz silkti. "Bilmem, diye cevap verdi. Bir meczup işte. Ben bildim bileli, yıllardır burada dururmuş. Çakılı gibi, hâlâ duruyor ya... Kimseye bir şey sormaz. Kimseye bakmaz, kimseyi görmez." Nasıl, neden, niçin halâ bilmiyorum. Yanına vardım. Türkçe "Selamunaleykum baba" dedim. Torbalanmış göz kapaklarının ardından sütrelenmiş gibi jilette çizilmişçesine donuk gözlerini araladı. Yüzü gerildi. Bana, bizim o canım Anadolu Türkçemizle cevap verdi: "Aleykümselam oğul..." Donakaldım. Ellerine sarıldım, öptüm... Kimsin sen, Baba? Dedim. Anlattı ki, bende size anlatacağım Ama evvela biliniz. O canım devlet çökerken, biz Kudüs'ü 401 yıl 3 ay 6 günlük bir hakimiyetten sonra bırakırız. Günlerden 9 Aralık 1917 Pazar günüdür. Tutmaya imkân yok. Ordu bozulmuş, çekiliyor, devlet zevalin kapısında. İngiliz girinceye kadar geçen zaman içinde yağmalanmasın diye oraya bir ardçı bölük bırakırız. Adet odur ki kenti zabdeten galip, asayiş görevi yapan yenik ordu askerlerine esir muamelesi yapmaz. Anlattı, dedim ya. Gerisini tamamlayayım. "Ben!" dedi, "Kudüs'ü kaybettiğimiz gün buraya bırakılan ardçı bölümünden..." Sustu. Sonra, elindeki silahın namlusuna sürdüğü fişekleri ateşler gibi zımbaladı. "Ben, o gün buraya bırakılmış 20. kolordu, 36 Tabur, 8. Bölük, 11. Ağır Makinalı Tüfek Takım Komutanı Onbaşı Hasan'ım." Yarabbi!.. Baktım, bir minare şerefesi gibi gergin omuzları üzerindeki başı, öpülesi sancak gibiydi. Ellerine bir kere daha uzandım. Gürler gibi mırıldandı: "Sana, bir emanetim var oğul. Nice yıldır saklarım. Emaneti yerine teslim eden mi?" Elbette, dedim, buyur hele... Konuştu: "Memlekete avdetinde yolun Tokat Sancağı'na düşerse... Git, burayı bana emanet eden kumandanım Kolağası (Önyüzbaşı) Musa

Efendi'yi bul. Ellerinden benim için öp. Ona de ki..." Sonra, kumandanı olduğu takımın makinalısı gibi gürledi:

- O'na de ki, gönül komasin. "11. MAKİNALI TAKIM KOMUTANI İĞDIRLI ONBAŞI HASAN, O GÜNDEN BU YANA, BIRAKTIĞIN YERDE NÖBETİNİN BAŞINDADIR. TEKMİLİM TAMAMDIR KUMANDANIM!.." dedi dersin. Öle yazdım. Sonra yine dineldi. Taş kesildi. Bir kez daha baktım. Kapalı gözleri ardından, dört bin yıllık Peygamber Ocağı ordumuzun, serhat nöbetçisi gibiydi. Ufukları gözlüyordu. Nöbetinin başında idi. Tam 57 yıl kendisini unutuşumuzdaki nadanlığımıza rağmen devletine küsmemişti.

Bir yandan gözyaşlarımı gizlemeye, öte yandan dediklerini not almaya çalışıyordum.

Nasırlı ellerine sarıldım sonra öptüm öptüm. 'Allah'a emanet ol baba' dedim. "Sağ olasin oğul. Bizim için dünya gözü ile o mübarek Anadolu'yu görmek mümkün değil. Var sen selam götür tanıdık tanımadık herkese." dedi. Kafileye geri döndüm, sanki bütün tarihimiz kitaplardan canlanmış da karşıma çıkmıştı. Rehber durumunu anlattım, inanamadı. Adresimi verdim, bu askeri takip etmesini, bir şey olursa bana mutlaka haber etmesini istedim.

Türkiye'ye gelince verdiğim sözü yerine getirmek için Tokat'a gittim. Askerî kayıtlardan Kolağası Mustafa Efendi'nin izini buldum. Vefat edeli yıllar olmuştu. Sözümü yerine getirememiştim. Ardından seneler birbirini kovaladı. 1982'de bir gün ajansa geldiğimde bir telgrafım olduğunu söylediler. Rehberden gelen bir tek cümle yazılıydı: "Mescid-i Aksa'yı bekleyen son Osmanlı askeri bugün öldü."

Aslı Sare Gürsu
9/A

ENDÜLÜS / İSPANYA

1. Gün

Kadim kültürün miraslarından biri olan Endülü's'ü gezmek başlı başına bir felsefe idi.

Uçuşumuz 5 saat sürdü ancak keyifli bir uçuştü. Malaga'ya vardığımızda özel otobüsü müze bindik ve rehberimizle tanıştık. Otobüste rehberimiz bize İspanya'nın tarihiyle ilgili bilgiler verdi ve bunlardan bazıları size aktarayım. M.Ö. 1100 yıllarında Fenikeliler, İspanya topraklarında ilk yerleşim merkezlerini kurmaya başlamışlardır. Daha sonra Kartacalıların egemenliğine girdi. M.Ö. 202 yılında Romalılar Kartacalıları İberik Yarımadasından attılar. Roma imparatorluğu bu tarihten itibaren İspanya'da birliği sağladı ve zamanla Hristiyanlığı buraya yerleştirdi. 711'de Afrika'dan Gelen Müslümanlar, 8. asırdan 10. asra kadar kuzeydeki birkaç bölge

dışında İspanya'ya hakim oldular ve burada Endülü's medeniyetini kurdular. İlmün merkezi olan üniversitelere açarak, İslam medeniyetini buraya yerleştirdiler. 1492'de Müslümanların son kalesi Grenada Krallığı yıkıldı. Aynı yıl Kristof Kolomb İspanyol hükümdarının maddi yardımıyla Amerika'ya varan ünlü gezisine çıktı. Bu yolculuk, İspanya'nın dünyanın en büyük sömürge imparatorluklarından birini kurmasına yol açtı. Bu bilgilerden sonra bastığımız topraklar hakkında fikir sahibi olduk.

Yaklaşık 1 saatlik yolculuktan sonra Cordoba'ya vardık. Sevimli bir şehir olan Cordoba'nın Eski Roma Köprüsü'nü görüp Cordoba Camii'ne adımımızı bastık. Camii'nin görkemi ve ihtişamı beni etkiledi. En çok dikkatimi çeken bu Camii'nin içine bir katedral yaptırmalarıydı.

2. Gün

Mezquita katedrali olarak isimlendiriliyordu. Zaten Mezquita İspanyolcada cami anlamına geliyor.

Cordoba sokakları bana çok samimi geldi, tıpkı evleri gibi. Sokakları buram buram tarih kokan bu şehrin insanları da çok sıcaktı.

Akşam yemeğini ise bir sorun çıkmadan Helal bir restoranda yedik.

Sokakları ve anıtları gezdikten sonra, yorgun ama keyifli bir şekilde otelimize vardık.

Otelimizin temiz olması beni sevindirdi.

Güzel ve tarih kokan bir gündü.

Otelde yaptığımız kahvaltıdan sonra otobüse binip Plaza De España'ya yol aldık. Plaza de España İspanya'nın Sevilla şehrindeki Maria Luisa Parkı'nda bulunan bir meydandır. 1928 yılında 1929 İber-Amerikan Exposu için inşa edilmiştir. Oraya gittiğimde farklı müzik aletleri kullanan sokak sanatçılarından, yelpaze ve anahtarlık satan çingenelerden, atların asiliğinden ve yapının görkeminden etkilendim.

Sevilla'ya geldikten sonra serbest zaman vakti gelmişti ve hepimiz Sevilla'nın tatlı sokaklarının keyfini çıkardık.

Akşam yemeği yedikten sonra otelimize geri döndük.

Güzel ve tarih kokan bir gündü.

3. Gün

Sabah uyandı k ve kahvaltımızı yaptıktan sonra otobüsümüze bindik, yokluğumuz uzun sürdü ve Granada'ya ulaştık. Granada'nın incisi olan, Elhamra Sarayı'na gittik. Sarayın temelleri 1232 yılında, Endülüs Emevilerinin devamı olan Güney İspanya'da, Beni Ahmer Sultanlığı devletini kuran Nasri hanedanı I. Muhammed bin Yusuf zamanında atılmıştır. Elhamra ilk olarak askeri bir alan olarak tasarland ıysa da zamanla em inlerin yaptırdığı yapılarla muhteşem bir saraya dönüştü. Sarayın çatı, kubbe ve kemerleri ahşaptan yapılmıştır. Gerçekten de askeri alana benzeyen yıkık barakalar vardı sarayın önlerinde. Beni etkileyen diğ er şey ise çiçeklerin ne kadar güzel olduğunu.

Sarayın içine girince tarihim izi bir kez daha

anladım. Rehberin anlattığı bilgileri görsel olarak da görünce tarihim izi bir kez daha anladım. Güzel bir deneyimdi.

Ardından 5. Carlos Sarayı'na gittik ve bu saraya bakınca Roma'nın yapılarına benzettim.

Saraydan sonra rehberimiz yorulanların serbest kalabileceğini ancak savunma kulelerini görmek isteyenlerin onla gelmesini istedi. Ben ise bu fırsatı kaçıramazdım ve rehberimizin peşinden gittim. Manzara ya değ erdi.

Sonra otelimize döndük.

Güzel ve tarih kokan bir gündü.

Endülüs /
İspanya

4. Gün

Bavullarımızı toplayıp, Malaga'ya doğru hareket ettik.

Malaga'nın güzel, eski sokaklarını gezdik. Sevdiğimiz için Malaga'dan oldukça güzel Malaga'ya özgü hediyeler aldık.

Sonra otobüsle uçağımıza doğru hareket ettik. Ve ayrılık vakti geldi artık uçağımıza binip İstanbul'a geri döndük ve bu gezi ile beraber göreceğim bilgileri görsel olarak görmüş oldum. Modülümüzde ki bilgilerle gördüğüm görselleri birleştirince, öğrenimimi tamamlamış oldum. Bu gezi benim tarih dersindeki bilgileri daha çok pekiştirmemi sağladı.

GÜN BATIMININ GÖTÜRDÜKLERİ

Gün batımı... Portakal turuncusu, kum sarısı ve biraz kurumuş gül kırmızısı... En büyük yıldız dünyamızı terk-i diyar ediyor. Kısa ama uzun, hüzünlü ama meşud. Kuş cırıltıları, sessizlik, huzur, rüzgâr, saçların mı havalanıyor, soğuğu hissettin mi bedeninde? Yavaş yavaş gidiyor büyük yıldız ışıklarını da yanına alarak karanlığa doğru. Ömürden giden bir günün daha son ışıkları geliyor gözüne merak etme! Büyük yıldızın aydınlıkla beraber getirdiği bütün güzellikler bu son ışıklarla beraber tatlı bir anı olarak yüreğinde kalacak. Hep böyle değil midir zaten? Her güzel günün anlamı tatlı bir hatıra olarak kalır yüreğimizde.

Aklın kadar kalbinde kanşık, o yüzden geldin zaten buraya. İnsan için idinleyen bu sahil kenarına. Dilinde bir melodi 'Amelie' takılmış. Unutamadın... Keşke unutamadığın sadece bir melodiden ibaret olsa... Karar veremiyorsun ne de olsa zor bir karar. Peki vereceğin o karar senin için doğru mu? İnsan oğlu başkalarının iyiliği için kendi iyiliğini düşünmez, umursamaz hele ki söz konusu değer verdiği bir kişi ise 'Ben üzülsem bir şey olmaz o üzülmesin.' der. Kendi üzülmeyi tercih eder. Başkalarını üzemediğin

için üzülen hep ben olmadım mı zaten. Ya da üzen hep sen olmadın mı her zaman?

Sen veya ben, o veya şu ne fark eder hepimiz aynıyız aynı yerdən geldik aynı yere gidecektik. Ne oldu yollarımızı ayıran, gerçekten değer miydi yolları ayırmaya? Aklımda bir son aslında birden fazla ama en çok... Güzel şeyler güzel mi biter? Veya kötü şeyler kötü? Ya da kötü şeyler güzel, güzel şeyler kötü mü biter? Aslında her kötülüğün içinde bir güzellik bulundurur her güzelliğin içinde bir kötülük. Nasıl her yel içinde bir su damlası tutuyorsa her su damlası da içinde bir yel tutar.

Bu karışıklığın nedeni ne? Önce bunu bul ya da yardım iste. Neden korkuyorsun ey yüreğim ondan mı ya da o gözlerden mi? Mavide boğulmak, kahvede yanmak, yeşilde kaybolmak mı? Hangisi seni korkutan?

Başta her şey güzeldi ama olaylar bu raya nasıl geldi diye mi düşünüyorsun? Ben söyleyeyim. Yalan ve gizlenmiş duygular...

Bunları düşünürken büyük yıldız çoktan gitti, yerini etrafı mehtap ışığı ile aydınlatan

Beyza VERAL

Gün Batımının
Götürdükleri

aya bıraktı. Aslında şu hayat dediğimiz şey beyaz bir güvercin gibi her an gidebilir biz o güvercinin ne zaman nerede uçup kanatlanıp gideceğini bilemeyiz, altından kafese koysak ne yazar elbette bir gün uçacak, işte bu yüzden hayatımızın her saniyesi hatta her salisesi bizim için çok önemli. "Zaman en kıymetli nimettir." der büyüklerimiz. Yaşadığımız her saniye bize bir anlam katmalı biz bir anlam katmalıyız hayatımıza. Bizim boşa harcayacağımız zamanımız yok hele kandırılacak asla... Dolu dolu yaşamalıyız her saniyeyi. Michael Ende'nin dediği gibi "Zaman yaşamın kendisidir ve yaşamın yeri yürektir." O zaman ey yüreğim, yaşadığın, zaman geçirdiğin her şey kalsın kalbinde hatıra... Düşündükçe hatırlarsın o eski güzel günleri, hatırladıkça düşünürsün onu. Bir "Ahh." çekersin ya da bir perde. Ne çekersen çek büyük yıldızın o son ışıklarıyla beraber gitti bitti yok artık.

Mazi güzeldi dimi? Eski günler, aylar hatta yıllar. Böyle olacağını yalan yanlış, kaç kaç, kaçır kaçır... Düşünmedin değil mi böyle olacağını? Ben düşünmemiştim. Oysaki ne hayaller kurmuştum, kurmuştun, kurmuştuk... Sen kaçtın, ben kovaladım. Sen kaçırdın, ben kırıldım. Sen yalan, ben doğru dedim. Sen inanmadın, ben inan diye yalvardım.

En sonunda kafadaki o gürültüler geçti, her şey girdiği o karanlık deliklerden çıktı. Meğer her şey zanmış, bir zandan ibaretmiş. Aklındaki her şey silindi mi? Soru işaretleri, düşüncelerin seni yiyip bitiren o düşünceler.

Tamam aklımdaki yaralar gitti ya yüreğimdiki yaralar onlar ne alemde sen bunlarla kafanı yorarken kalbin ne yapıyordu? Kandırıldıktan, kırıldıktan, paramparça olduktan sonra... Kırılan o kalple birlikte her şey kırıldı; umutların, hayallerin, arzuların, saygın, sevgin aklına ne gelirse? Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Sohbetler, şakalar bitti. Bizden geriye kalan sadece; o güzel mazi, hatıralar, gözle verilip geçilen selamlar. Bitti artık ne sen benim için ne de ben senin için değerliyim. Sen bu kaçışla... Neden? Neden doğruları söylemiyorsun ya da söylemem için bir fırsat vermiyorsun.

Konuşunca mesafeler azalır mı sandın? Oysaki o "mesafe" denilen anlamsız kelime insanları birbirinden ayırmaktan başka bir şey yapmaz eğer sen değer verirsen yeri hep aynı kalır değişmez, değiştirilmez...

Yanındaki kedinin sesiyle uyandın o daldığın dipsiz kuyudan. Uyan bakalım kendine gel. Aslında bazen böyle düşünmek ya da kâğıda dökmek insanı rahatlatır. Bu yazdığın şeylerle gerçeği görürsün gerçek acıyı... Yanlış, birini yanlış tanımayı. Hele o kişi değer verdiğin biriyse sonradan o kişinin gerçek yüzünü, gerçek içini görmek çok acı. Bir kişiyi iyice tanımadan o kişiye değer vermemen lazımmış. Sonradan üzülmemek için.

Ama şu bir gerçek ki. Geçirdiğin o güzel anılar hatırına yine de yaşamaya, görmeye, sevmeye, tanımaya değerdi. Her şey için teşekkürler. İyi ya da kötü olan ne varsa o son ışık alıp götürdü zaten.

EL YAPIMI PİYANO

Merhaba. Biz Yenidoğ u Sancaktepe Ortaokulu öğrencileri Şenval Dağar ve Ebrar Topçu. Sizler de sıkça DIY projelerini duyuyor musunuz? Peki nedir bu DIY? Biraz bundan bahsedelim. İngilizce "do it yourself" kelimesinin kısaltılmışı olan DIY, dilimizde "Kendin Yap" anlamına geliyor. Tüketimin giderek arttığı günümüzde benimsemesi gereken DIY çalışmaları, evde kendi başınıza yeni bir şeyler üretmenizi sağlıyor. Bizler de bu uygulamayı Lego Maker Atölyesinde kullanıyoruz. Fakat bir fark ile. Biz

DIY projelerimizi teknoloji ile buluşturuyor ve maker çalışmalarına dönüştürüyoruz. Bugün anlatacağımız uygulama da bunlara bir örnek aslında. Sizlere bu yazımızda, Müzik dersini teknoloji ile buluşturmayı ve disiplinler arası bir çalışma yapmayı anlatacağız.

Öncelikle bir piyano oluşturacağız. Bunun için evinizde karton ve mukavvanız yok ise atık malzemeleri kullanabilirsiniz. Bir ayakkabı kutusu bile olabilir.

1. Öncelikle kullanacağımız malzemenin üzerine piyanomuzu çiziyoruz ve kesiyoruz. Bizler bu uygulama için daha önceki etkinliklerimizde kullandığımız artan strafor parçalarını kullandık.

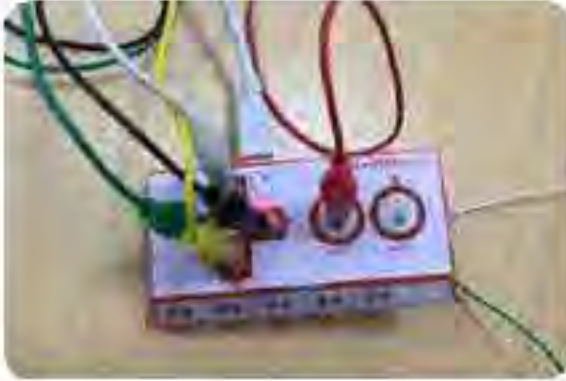

2. Piyano muzun tuşlarının yerlerini belirliyoruz ve alüminyum folyoyu bant veya yapıştırıcı yardımıyla yapıştırıyoruz. Sizlerde strafor kullanıyorsanız uhu ile yapıştırmak biraz zorlayıcı olacaktır. Bunun yerine silikon kullanabilirsiniz.

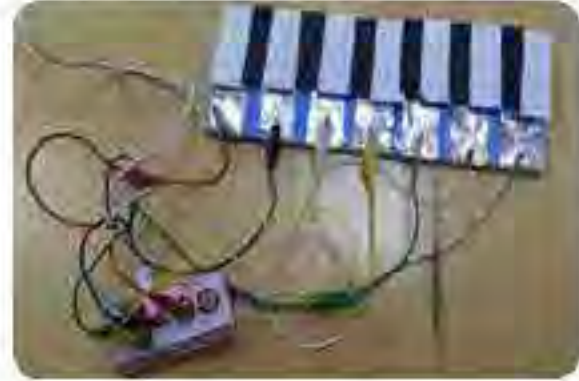
El Yapımı Piyano

3. Piyano görüntüsü oluşturabilmek için alüminyum folyo yapıştırdığımız noktalara beyaz aralara siyah renkli fon kartonlar yapıştırıyoruz. Sizlerde kalan yerleri istediğiniz gibi süsleyebilirsiniz.

4. Artık piyanomuz çalışmaya hazır. Peki nasıl müzik notalarını çalacağız? Tabii ki Makey Makey kiti ile. Nedir Makey Makey biraz bahsedelim. Bu kit ile günlük yaşamda kullandığımız hemen hemen her şeyi dokunmatik hale getirebiliyoruz. Tabii elektriği ileten her maddeneyi. Bu adımda makey makey kitinin bağlantılarını yapıyoruz.

5. Makey makey kitine bağladığımız kabloların boşta kalan uçlarını alüminyum folyodan yaptığımız tuşlara bağlıyoruz. Biz strafor kullandığımız için kabloları bağlarken bantlamayı tercih ettik. Ardından kitimizin bilgisayar ile bağlantısını yapıyoruz.

Artık son aşamamız kod yazmak. Eğer 7. Sınıf öğrencisi iseniz bir önceki yıl Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinde Scratch ile kodlamayı öğrenmişsiniz demektir. O zaman sizler için kod yazmak çok daha kolay olacak. Bu çok basit bir kodlama <https://scratch.mit.edu/> internet adresinden de hazır halini kolayca bulabilirsiniz. Fakat en güzeli kendiniz kodlama yapmanız. Scratch programını açarak aşağıdaki kodları yazıyoruz. Bir sonraki sayıda görüşmek dileğiyle. Umarım uygulamayı siz de deneyimlersiniz. Teşekkürler.

BİLGİSAYAR KULLANAN TAVŞAN

Hayvanat bahçesi sakinlerinden tavşan Cestan'ı diğer hayvanlardan ayıran sıra dışı bir özelliği vardır. Cestan, yuvasına bırakılmış biraz eski de olsa çalışan bir bilgisayarı kurcalamaktadır. Görevlilerin yardımıyla açılan bilgisayar ekranına gelen görüntüler Cestan'ın ilgisini çekmekte ve bazen oturup ekranı seyre dalmaktadır. Bir gün bir deney yapmaya karar veren görevliler bilgisayarda bir yazı yazma programı açıp kenara çekilmişler ve Cestan'ın anlamlı bir kelime yazmasını beklemeye koyulmuşlar. Uzun bekleyişler sonuç vermemiş çünkü Cestan genellikle "zo, h, ?, ty?" gibi şeyler yazarak vaktini ge-çirmiş. Klavyenin tuşları birbirine çok yakın olduğundan aynı anda birden fazla tuşa basarak anlamsız ifadeler yazmış. Bunun üzerine Cestan için özel bir klavye tasarlanmış ve deneyin yeniden yapılmasına karar verilmiş. Çünkü az da olsa tavşanın rastgele doğru tuşlara basma ihtimali her zaman vardır. Bu klavyede 29 harfe ilaveten nokta, virgül, soru işareti ve boşluk tuşuyla birlikte toplam 33 tuş bulunmaktadır. Ayrıca tuşlar arasındaki boşluklar da, aynı anda birden fazla tuşa basmayı önlemek amacıyla yeniden tasarlanmıştır. Bu defa Cestan'dan belirli bir ifadeyi yazması beklenmektedir. Bu ifade "kendi kendine" olarak belirlenmiş.

Büyük küçük harf ayırımına dikkat etmeden bu ifadeyi yazması için bilgisayarı yazmaya hazır hale getirip Cestan'ın önüne koyup beklemeye başlamışlar. Bu bekleyiş çok süreceğinden, biz bu bekleyişin matematikteki izahını yapmaya çalışalım. Klavyede toplam 33 tuş bulunmaktadır. Yazılması beklenen "kendi kendine" ifadesi aradaki boşlukla beraber 13 karakter olduğundan birinci karakter için 33 seçenek vardır; ikinci karakter için de 33 seçenek bulunmakta ve seçenekler bu şekilde devam ediyor. Dolayısıyla 13 karakter için toplamda $33 \times 33 \times 33 \times 33 \times 33 \times 33 \times 33 \times 33 \times 33 \times 33 \times 33 \times 33 \times 33$ seçenek var. Bu çarpımın sonucu 55 040 353 993 448 503 713 (55 kentilyon 40 katrilyon 353 trilyon 993 milyar 448 milyon 503 bin 713) olmaktadır. Yani Cestan'ın "kendi kendine" yazma olasılığı 55 040 353 993 448 503 713'te 1'dir. Eğer Cestan saniyede bir tuşa basarsa "kendi kendine" yazması yaklaşık 1 745 318 175 845 yıl sürecektir, bu da mümkün gözükken olasılığın aslında realitede imkansız olduğunun kanıtıdır.

Bu deneyde görüldüğü gibi bir hayvanın iki kelimeden ibaret bir ifadeyi yazabilme olasılığı çok çok düşüktür. Bir kelimeyi veya iki kelimelik küçük bir ifadeyi rastgele yazmak bu kadar düşük bir ihtimaldeyken, binlerce

kelimeden ibaret olan bir kitabın rastgele yazılmış olduğunu kabul etmek imkânsızdır. Bu olasılık sıfır denecek kadar düşüktür fakat tam sıfır olmaması çoğu zaman insanı yanıltmaktadır. Olasılığın tam sıfır olmaması sanki böyle bir ihtimalin küçük de olsa var olduğunu, dolayısıyla imkânsız olmadığını akla getirmektedir. Belki de bu nedenledir ki bazı filozoflar kendiliğinden var oluşa inanmışlardır. Hâlbuki çok düşük ihtimalle bir kelimenin rastgele yazıldığını kabul etsek bile, harflerin kendi aralarındaki çeşitli sıralanmaları, gruplanmaları ve bu özel sıralanmalarla elde edilen kelimelerin hangi kelimeden önce veya sonra geleceğinin belirlenmesi kesinlikle bir iradeye bağlıdır. Ön yargısız düşünebilen her insanın bu sonuca ulaşması kaçınılmazdır.

Bir kitabın harflerini rastgele mürekkep izleri, kelimelerini bu izlerin rastgele sıralanması ve cümlelerini bu izlerin rastgele gruplanması biçiminde algılayıp kitabı da rastgele mürekkep izlerinin bir araya gelmesinden ibaret görmek ne kadar akla mantığa ters bir durum ise, koca bir kitap olan kâinatı da rastgele var olmuş varlıklar bütünü olarak görmek ondan daha ileri derecede mantıksızlık ve akılsızlıktır. Kitabın manası kâğıt ve mürekkep türünden olmadığı gibi, yazarı da kitaptan farklı bir varlıktır. Tıpkı kâinatı var edenin, herhangi bir varlığa benzememesi gibi...

SU, CANDIR

Bir iki su markasının reklam sloganını oldukça beğenirim. "Su hayattır." "Ham idiye deyince herkes susar." Su her şeydir. Binlerce canlının evi olan denizdir, toprağımızı sulayan ırmaktır, göldür, yağmurdur kimi zaman gönül çoraklığımızı, kuraklığımızı temizleyen göz yaşıdır da... Bir şarkı hatırlıyorum. Aklimda kalan mısraları şöyle:

"Çatlayan dudaklara,

Sararan yapraklara, Kuruyan topraklara,

Yağıdır! Mevla'm su.

"Diriliş" dizisinin bölümlerinden birinde şöyle cümleler dinlemiştim: "Su rahmettir, berekettir; kalpteki tohumları filize çevirir." Suyla can bulur tabiat. Nasıl ki yağmur lar çorak toprakları şenlendirir, doğadaki canlıları ayağa kaldırır, böcü böceğe şarkılar söyletirse insanın göz yaşı da içindeki kuraklığı alır götürür. Kir, pis, temizler, gönü ferahlatır.

Su, özlem duyulandır. Baharlarda yağmur altında yürümenin, yazın denize girmenin, çok susadığımızda da sadece bir bardak suyun özlemini duyarız. Yağmur altında yürüyen aşık lar suyla ıslanırken gönüllerini de aşkla sulatır. Yazın kavu ru cu sıcaklarda serin bir havuz ya da tuzlu deniz kurtarıcı olur.

Yüzünüze çarptığınız bir avuç su, ensenize suyla verdiğiniz serinlik, aldığınız abdest sizi ferahlatmak için birebirdir. Abdest (el suyu) sadece serinletmez; alır negatif elektriği üzerinizden, ruhunuzdan. Hem dışınızı, hem içınızı ferahlatır.

Su, önemli kültürel motiflerimizden biridir. Türkler için kutsaldır. Hem bereket ve güç sembolüdür hem yaratılışın, hayatın başlangıcını temsil eder. Göl, dağ, deniz, ırmak, nehirler kutsaldır. Yaratılış Destanı'nda su insanlığı başlatır. Önce su kaplar dünyayı, sonra karalar... Tanrı Kayra Han, önce her yeri suyla doldurur. Su ab-ı hayattır. Ölüm süzlüğü de temsil eder. Masallara, efsanelere de konu olmuştur.

Edebiyatımızta da konu olmuştur su. Suyla ilgili birçok atasözü ve deyimimiz vardır. Susadığımızda bir bardak su verene "su gibi aziz ol" veya "su verenlerin çok olsun" demek adettendir. Gidenin ardından su dökeriz su gibi gidip su gibi gelsin diye. Fuzuli,

Peygamberimiz için en güzel hat örneklerinden biri olan "Su Kasidesi"ni yazmıştır O'nun su gibi ferahlatıcı, aziz, bereketli ve kurtarıcı olduğunu vurgulamak için. Suyu sembolize etmiştir su hayat olduğu için. Başka bir örnek vermek

Su, Candır

gerekirse; suya yazılmış pek çok şiir vardır edebiyatımızda. Suyu konu edinen birçok hikâye... Çocuklarımızın adını su koyarız su gibi berrak, duru, bereketli, huzurlu bir hayatı olsun diye.

Milleti, dili, dini, ırkı, mezhebi ne olursa olsun tüm insanlık için kıymetlidir su. Herkes suya kendince bir kıymet, anlam yükler; lakin bu kıymet herkes için hayli fazladır. Suyu bakan, suyu izleyen herkes, kendisinden bir parça, kendisini anlatan bir şey bulur. Bu durumu belki insanın vücudunun %80'inin su olmasıyla ilişkilidir. Belki de pi sayısında her sayının bulunması gibi insanın da kendisini bir damla olarak suda bulması gibi bir şeydir. Zaten Allah insanı bir damla kan ve sulu çamurdan yaratmamış mı? İnsan vücudu 4 elementten oluşmamış mı? Su, ateş, toprak, hava...

Dünya mitolojisinde, edebiyatında da kutsaldır su. Narcissus suda yansıyan yüze aşık olmuştur. "Platon'a göre sular, bütün dağışınların sıvı hali, maddenin ilk şekli, vücutsuzluğun şekli, farklılaşmışlığın, evrendeki her şeyin kaynağı ve özü, var olan bütün potansiyellerin kaynağıdır. İlk baharın suları ya da yaşam pınarı cennetin merkezindeki yaşam ağacının köklerinden doğar. Yağmur olarak su, doğurganlığın ve gök (gök yüzü tanrısının) tanrının gücünü sembolize eder. Çiğ olarak kutsanmayı, ruhsal tazelenmeyi ve şafağın ışığını temsil eder. Suların içine dalmak en yüksek gizemi, yaşamın sırrını aramaktır. Suyun yüzeyinde yürümek ise maddeler dünyasının koşulların aşmaktır. Bütün büyük enbiyalar suların üzerinde yürümüşlerdir. Akarsular yaşam sularıdır ya da

yaşayan sularıdır. Suları kesmekse (aşmak) bir aşamadan diğer bir aşamaya, bir varoluş durumundan diğer bir varoluş durumuna geçiştir. Tıpkı yaşam ile denizi birbirinden ayıran nehir ile denizi aşmak gibidir. Su hem yaşama gücü hem ölüm gücü olduğu için hem bölebilir hem birleştirebilir. Su ve ateş en üst düzeyde birbirini birleştirici iki zıt maddedir ve maddi dünyadaki bütün zıtlıkları temsil ederler. Çatışma durumunda yaşam için gerekli olan nem ve sıcaklıktır. Su ve ateş iki temel prensiple bağdaşır: Gökyüzü babası ve tabiat ana. Fakat gökyüzü babası yeryüzüne düşen yağmurdaki yatıştırıcı nemi temsil eder. Şaraba karışmış su, insanla kutsal doğanın karışımını temsil eder. Başka deyişle, tanrının insandan görünmez bir şekilde karışımını. Hristiyan sanatında bu durum huydan temsil eder. Suyu çevrelemek sadece savunma amaçlı değildir.

Aynı zamanda su, çevrelediği şeyi günahsız "" kutsal bir yer kılar. Aztek ve İnka kültüründe "Sular ilkel kaostur." Budistlerde ise maddi dünyanın sürekli hareketidir. Dereyi geçmek, Nirvana'ya ve aydınlanmaya ulaşmak için illüzyonlar dünyasını aşmaktır. Çinlilerde su kuzey bölgesini ve arınmayı temsil eder. Hristiyanlıkta vaftiz, tazelenme, kutsanma, arınma, yenilenme yeniden doğum suları. Bir su pınarı İsa'yı yaşamın pınarı olarak ifade eder. Su da bakire Meryem'i temsil eder. Çünkü su doğurganlığın rahmidir. Şaraplı su ruh üzerindeki

hareketi gösterir. Sudan doğar ve ruhtan doğar. Mısırlılarda suyun sem bolleri doğum, yeniden doğum, büyüme, iki testiden su döken Tanrı,

Su, Candır

Hapi tarafından temsil edilen Nil sularının arınması şeklinde geçer. Greke-Romenlerde Afrodite ve Venüs sulardan yükselmiştir. Poseidon, Neptün su gücünü kontrol eder. Lethe nehri tehlikelidir ve Styx nehri sadece ölürken geçilebilir. İbranilerde Torah'ın suları kutsal kanun, yaşam verici sulardır. Philo'ya göre suyun fışkırması Logos yani İsraililere sürekli sunulan bilgeliği temsil eder. Yaratılma esnasında Tanrının ruhu suların yüzeyinde hareket etmiştir. Hindu'larda, Agni tanrısı sulardan doğmuştur ve yeryüzü bütün varoluşu destekleyen temeldir. Varuna, suların kontrolçüsüdür. Vishnu sulara bir yılanın üstünde uyur ve ondan Brahma'yı toplumun başına getiren bir kavim ortaya çıkar. Brahma suların üstünde uyur. Lakshmi, -she of the lotus- okyanustan doğmuştur. İranlılarda, Aps, yani su, hem güneşsel hem ay, hem de ilkel okyanustur. İslamiyet'te su, yaşamı, arınmayı ve acımayı temsil eder. Su yağma ya da kaynak, su gerçekten kutsal açığa vurumu temsil eder. Yaratmadır. "Eyüp Akman; Türk ve Dünya Kültüründeki Su Üzerine Düşünceler)

Su, saflığın sembolüdür bazen de derinliğiyle etkiler bizi. Su temizdir, dokunduğu her şeyi kendisi gibi temiz kılacağına inanırız. Suyun akışını izleriz ve insanın, fikrin, her şeyin aktığını görürüz. Necip Fazıl'ın şiirinde dediği gibi;

"Her şey akar; su, tarih, insan ve fikir

Oluklar gitt; birinden nur akar, birinden kir.

"Su akar yokuşlardan hep basamak basamak,

Benimse alın yazım, yokuşlarda su samak."

Halden hale geçmesi değişimi ve döngüyü gösterir. Suyun damladığı yerde yavaşça birikmesi veya aktığı yeri yavaş yavaş aşındırıp kayalarındalması bize sabrı öğretir. Su kimi zaman da bize yuvayı hatırlatır, annemizin kamını. Hayat verici olduğunu görürüz. Su aynı zamanda felaket de olabilir, örneğin sel gibi. Su saflıktan saflığını kaybedip bulanabilir. Ama su bulansa da buharlaşır, tekrar yağar ve kendini temizler. Bu özelliğiyle de yeniden doğuşun simgesidir aynı zamanda...

Su, şifa kaynağıdır da. Termaller, ılıcalar, kaplıcalar tedavide kullanılır. Su sesi de tedavi eder. İnsanı dinlendiren, ruhuna huzur veren üç sestten biri su sesi olarak kabul edilir. Dualı sular içilir hastalara iyileşsin diye. Suyu kurşun dökülür belalar, kötülükler uzaklaşsın diye. Zemzem; hem şifadır hem kutsal bir dini motiftir.

Görüldüğü üzere; su, insan için, insanlık için yaşam kaynağıdır. Su olmazsa, yaşam olmaz, medeniyet olmaz. Tüm büyük medeniyetler su kenarında kurulmuştur. Temizlik suyla mümkündür. Temiz olmayan hiçbir ortamda bakteriler ve mikroplar dışında hiçbir canlının yaşaması mümkün değildir. Ne yazık ki bizi yaşatacak olan bu değerli cevheri hunharca tüketiyor, israf ediyoruz. Belki gün gelecek, dünyanın en değerli madeni su olacak ve insanlar su için savaşıacak. Dünyaya hayat veren su, ölümlerin nedeni olacak. Suyun kıymetini anlamalı ve israf etmemeliyiz. Bunun için suyu üç yudumda içmeli fikretmeli, zikretmeli, şükretmeliyiz.

Mustafa Kerem Baysal
S/C

HAYVANLAR

Vahşi doğada yaşar hayvanlar
Kimisi ağaçlara ulaşabilmek için uzun,
Kimisi ışığı kırabilmek için benekli
Kimisi de avcılardan kaçabilmek için hızlı.

Vahşi doğada yaşar hayvanlar
Çita koşar, ceylan kaçar,
Etçiller, otçulları avlar.
Otçullar bitkilere koşar.

Vahşi doğada yaşar hayvanlar,
Doğanın bir parçasıdır canlılar,
Ayılar koşar ballara,
Arılar uçar kırlara.

HAYALİN NE?

*Senin hayalin ne?
Sindirella olmak mı?
Uçmak mı, yüzmek mi?
Yoksa uzaya uçmak mı?*

*Senin hayalin ne?
Kraliçe olmak mı?
Yazmak mı, çizmek mi?
Yoksa ekip biçmek mi?*

*Senin hayalin ne?
Prenses olmak mı?
Sevmek mi, sevilme mi?
Yoksa kirlara çıkmak mı?*

*Senin hayalin ne?
Pisagor olmak mı?
Merak etmek mi, düşünmek mi?
Yoksa çekip gitmek mi?*

*Senin hayalin ne? Baldum.
İnsanları anlamaya çalışmak mı?
Görmek mi, duymak mı?
Yoksa barış dolu bir dünya mı?*

Yenilikçi Düşünmenin Önündeki 6 Zihinsel Kilit

Yenilikçi düşünme önünde muhtemelen yaşıtlarınızdan öğretilmiş birtakım kalıp düşünceler vardır. Yaratıcılık, her bireyde var olduğu kabul edilen, onu bir şey yaratmaya iten varsayımsal yatkınlık durumudur ve geliştirilebilir.

Peki yenilikçi düşünmemizi durduran nedir?

Birlikte inceleyelim.

ZİHİNSEL KİLİTLER!

**Zihinsel Kilit-1:
MANTIKLI DEĞİL!****“Bu hiçbir işe yaramaz”**

Mantık, tutarlı sayılabilecek önemli bir düşünme aracıdır. Ancak aykırılık ve çelişkinin insan varlığının iki önemli özelliği olduğu da unutulmamalıdır.

Fikir ararken devreye giren aşırı mantıksal düşünme, yaratıcı sürecinizi kısa devreye uğratabilir.

Bu yüzden mantıksal düşünme becerinizi, aklınıza gelip gelebilecek tüm çağrışımları ortaya çıkardıktan sonra yani fikirleri değerlendirirken ve bunları harekete geçirmeye hazırlarken aktif etmeye özen göstermelisiniz.

**Zihinsel Kilit-2:
HATA YAPMAK YANLIŞTIR!**

Başarısızlık korkusu risk almanın en büyük engelleyicilerinden biridir.

Geleneksel eğitim sistemi yanlış ve hatalı cevaplara karşı pek esnek değildir. **Halbuki hata yapmak doğal bir süreçtir. İsbeti içeren bir etkinlik elbette ki kaçırma riskini de içerir.**

Etrafinıza bakın...

Başarısızlık korkusu yüzünden **yeni şeyler denemekten korkan ne kadar çok insan var!**

Hatırlatma: Eğer her zaman hedefe isabet ettiriyorsanız, hedef ya çok geniş ya da çok yakındır.

Birçoğumuz toplum içinde hata yapmamayı öğrendik ve bunun sonucunda kendimizi pek çok öğrenme deneyiminden mahrum bıraktık...

Unutmayın!

Tüm buluş tarihi başarısız olmuş fikirleri ve hatalı varsayımları yeni fikirler için bir ilerleme basamağı olarak kullanılmış insanlarla doludur.

- Edison ampül yapamayacağı 1800 yol biliyordu.
- Madam Curie'nin hatalarından biri radyumdu.
- Mikrodalga fırına cepte unutulmuş bir çikolata sebep oldu.

Yenilikçi Düşünmenin
Önündeki
6 Zihinsel Kilit

Zihinsel Kilit-3:

Deli Olma!

"Yargılamayı pek sever ama yargılanmaktan çok korkarız."

Jules Verne'nin 1850 yıllarında yazdığı romanlar, zamanında yazara deli denmesine neden olurken yazılanlar bugün pek çok buluşa ilham vermiş ve teknolojiyle birlikte bir gerçekleşmiştir.

Zihinsel Kilit-4:

Acele Et!

Aklınıza gelen ilk çözüm her zaman doğru değildir.

Sakin olun ve düşünün... **Her zaman daha iyi bir yolu vardır.**

Problem durumunu zihninizin arka odalarında gezdirin.

Çoğu kez yenilikçi fikirlerin beklenmedik zamanlarda geldiğini göreceksiniz. Aklınıza gelen fikirleri hemen not alın.

Zihinsel Kilit-5: Benim Alanım Değil

Her durum bir öğrenme durumudur. **Yaşam boyu öğrenen olun!**

Her konuya merakla yaklaşın ve yeni bilgilerden beslenin. Pek çok bakış açısı keşfedeceksiniz.

Carl Ally'nin yenilikçi düşünen insanlar hakkında söylediği şey şudur:

"Hepsini bilmek istiyorlar."

Zihinsel Kilit-6: Tek Doğru Yeterli

Eğitim sisteminin en kötü yönlerinden biri tek doğru cevaba yönlendirmesidir. İstenen cevabı buluyorsak gerisi önemli değildir. (?) Bu yaklaşım bizi derslerde başarılı kılabilse de gerçek yaşam problemlerinde yaratıcı çözümlerden uzak kalmamıza sebep olur.

Hayatımız belirsizliklerle doludur ve aradığımıza bağlı olarak birden fazla doğru cevap olabilir. Sadece tek bir doğru cevap olduğunu düşünen insan bir tane bulduğu anda aramayı bırakır. Böyle olmaması için belirsiz soruları, kucaklama arzusu edinmek ve tek doğru cevaba odaklanmak yerine onları birden fazla şekilde ele almak gerekir.

"Hiçbir şey bir fikirden daha tehlikeli değildir. Eğer o fikir sahip olduğunuz tek fikirse."

Emile Chartien

Edebiyat Günleri

Zehra Kadumi
5/B

Eyüpsultan Belediyesi'nin düzenlendiği 4. Genç Edebiyat Günleri 25-28 Nisan 2018 tarihleri arasında büyük bir katılım ve coşkuyla gerçekleşti. Eyüpsultan'ın tarihi mekanlarının ev sahipliği yaptığı edebiyat günleri pek çok usta ve genç yazarları, şairleri ağırladı. Edebi türlerden deneme, öykü, şiir, ve roman farklı günlerde ve farklı tarihi mekanlarda panel ve söyleşi olarak ayrıldı. Biz şiir gününde Pierre Loti'deki etkinliğe katıldık. Okulumuz adına şair, yazar ve öğrencilerle röportaj yaptık.

İlk önce usta öykücü, ödüllü yazar Nalme Erkovan sorularımızı yanıtladı. Ardından öykücü Zeynep Kaplantaş ve şair Cennet İmata sorularımızı yanıtladı.

Sizi röportajımızla baş başa bırakıyoruz.

Nalme Erkovan

Yazarlık Akademisi çalışması hakkında bizleri bilgilendirir misiniz?

Yazarlık akademisinde edebiyata ilgi duyan gençler seçildi. Onlarla mülakatlar yapıldı. Yazmayı düşünen öğrenciler bir araya toplandı. Yaklaşık 30 öğrenci haftada iki gün derslere katıldılar. Öyküler okuyup, yazma çalışmaları yaptılar kendilerini geliştirdiler.

İlk kitabınızı çıkartmayı ne zaman ve nasıl düşündünüz?

Sondan başlayayım, hayalim değildi. Yazar olmak gibi birdüşüncem yoktu. Ali Ural'ın atölyesine başlamıştım, hocamın destek ve teşvikiyle ilerledim.

Sizce herkes kitap yazabilir mi? Yazmak bir yetenek midir? Yoksa çalışarak yazar olabilir miyiz?

Yazmak eylemini herkes yapıyor. Örneğin alışveriş listesi yazıyoruz ama edebi yazmak bir sanattır ve o sanatı öğrenerek icra edebiliriz. Bunun için iyi ustalar tespit edilmeli, iyiler serler vermiş

bütün yazarlar, şairle bizim ustamızdır. Onlar nasıl yazmışlar onlara baka baka öğreniyoruz. Bu mana da yazmak öğrenilebilecek bir şey. Yetenek bana göre bu işe eğilimdir. Yazmak istiyor musun sorusuna kişi evet diyebiliyorsa onun yeteneği odur. Gerisi tamamen çalışma işidir.

Sizi yazmaya özendiren şeyler nelerdir?

Beni yazmaya özendiren şeyler, her şey olabilir, hiçbir şey olabilir. Bir anda ve aniden oluşabilir. O işi fark edip yakalamak önemli olan.

Günümüzün gençliğine birkaç tavsiye verecek olsanız bunlar ne olurdu?

Daha çok düşünsünler. Kendilerini oyalayacak şeylere meyletmek yerine durup, ben ne yapmak istiyorum, kimim, burada neler oluyor diye içsel düşüncelere sahip olmalannı isterim. Etraflarının farkına varmalarını isterim, zaten bunu başarlarsa onlara çok fazla bir şey söylemeye de gerek yok.

Günümüzde herkes kitap okumanın öneminden bahsediyor ama gençler sosyal medyada daha çok vakit geçiriyor, okuma kültürü nasıl artar?

Bize verilen her şey sınırlıdır. Vücudumuz bazı şeyleri ürettiyor ama sonsuz değil, sayılıdır. Konuşacağımız kelimeler de belli sayıda yani sınırlıdır. Okuyacağımız kelimelerde aynı şekilde. Eğer onları sosyal medyada harcarsak günlük okuma kotamızı doldurmuş oluruz. Oralarda oyalanmak yerine, bir sayfa kitap, bir öykü ya da bir şiir okuyarak okuma kotamızı güzel bir şekilde değerlendirelim, eğer kotada açık varsa onu da sosyal medyada tamamlayabiliriz.

Zeynep Kaplantaş

İlk kitabınızı çıkartmayı ne zaman ve nasıl düşündünüz?

Çocukluğumdan beri istediğim bir şeydi fakat araya pek çok şey girdi. Yazdıklarım vardı ama onlar ortaya çıkarılacak nitelikli şeyler değildi. Yazarlık atölyesine beş yıl devam ettim ve sonunda kitabım çıktı. Gerçekleşmesi harika bir duyuydu. Yazarlığın öğrenilebilecek bir şey olduğunu bu cevapla vermeye çıktım aslında.

Günümüzün gençliğine birkaç tavsiye verecek olsanız bunlar ne olurdu?

Yazarlıkla ilgili genç yaşta bu işin nasıl yapılacağına dair yöntemleri araştırınlar, geç kalmasınlar ve bunu gerçekleştirmesi zor bir hayal olara k görmesinler.

Sizi yazmaya özendiren şeyler nelerdir?

Şiir gibi cümleler çok hoşuma gidiyor. Okuduklarım beni çok etkiliyor onlar gibi güzel yazabilmek için yazmaya başladım belki de.

Cennet İmata

İlk kitabınızı çıkartmayı ne zaman ve nasıl düşündünüz?

Küçükken söylemek istediğim pek çok şeyi söyleyemiyordum, içimde kalıyordu. Söyleyemediklerimi söylemem gerektiğini düşünerek yazarlığa başladım. Her şeyi söyleyemesem de söylemeye çalışıyorum halen.

Günümüzün gençliğine birkaç tavsiye verecek olsanız bunlar ne olurdu?

Hayal etsinler. Dünyanın en saçma hayali bile olsa onun hayalini. Müzik dinlesinler, resim sergilerine gitsinler ve çok oksunlar.

Meryem Betül Çiçek
S/A

Yüksek Ökçeler'i Okumak

Raflarını düzenliyordu. Sıra en sevdiği kitaplarının olduğu rafa gelmişti. Yusuf İslam, Muhammed Ali, Aliya İzzet begoviç, Şeyh Şamil, Ömer Muhtar... Malcolm X nerede idi? Sonra onu İngilizce bdevini yapmak için kullandığı aklına geldi. Yatağında okumuş, sonra da unutmuştu. "Yatağımın altında," diye geçirdi içinden, Melek. Yatağının altına baktı ve evet, yanlışmamıştı. Oradaydı. Uzanıp kitabı eline aldı, zarf gelmiş mi diye kontrol etti. Kitaplarına çok değer verirdi Melek.

İşi bitmişti. Bu gün hangi kitabın günüydü? Rafları inceledi. Rafların hepsi bilmem kaç kere okuduğu kitaplara doluydu. Bütün kitaplarını okumuştı. Sakin bir kitap, uymalı kaçmalı değil. Sakin... Küçük Prenses? Suyu çıkmıştı. Gümüş Patekler? Belki sonra. Yüksek Ökçeler? Evet, evet! Bugün onun günüydü. Kanş kanş topuklu ayakkabılar giyen Hatice Hanım'ın hikâyesini okudu ilk önce. Cabi Efendi ne kadar daze kiydi! Tabii onun her fikrine katıldığı anlamına gelmezdi bu. Sonra Kadi İbrahim Efendi'nin düştüğü duruma şahit oldu. Avukat Hacı Namık'la hayret etti, Müstakim Efendi ne iyi adamdı. Kitap bitmiş, uyku zamanı gelmişti. Hocasına göstermek için kitabı çantasına koydu. İşini kapattı. Yatağına uzandı ve uyudu.

Turgut Sağlam

ANTRENMANIN GÜCÜ ZİHİNDE

Antrenman deyince insanların aklına sadece fiziksel aktiviteler gelmektedir fakat spor sadece fiziksel değil aynı zamanda zihinsel yani mental olarak da yapılır. Antrenmanın fiziksel boyutu ne kadar önemli ise zihinsel (psikolojik) kısmı yani mental boyutu da o kadar önemlidir.

Fiziksel bir aktivite gerçekleştirilmeden sadece zihin kullanılarak bir amaca yönelik hareketlerin öğrenilmesi ya da geliştirilmesi olarak yapılan hazırlık 'zihinsel antrenman' olarak tanımlanır. Zihinsel antrenman sporcuların antrenmanı tamamlayabilir, performansının yükselmesine yardımcı olabilir ve daha verimli duruma getirebilir. Sporcuların potansiyelinin tam gösterimini engelleyen olumsuz davranış biçimlerinin ortadan kaldırılmasına yardımcı olabilir. Yine birçok sporcu tarafından yaşanan psikolojik tepkilerin yani kaygı, konsantre olamama, gevşeyememe, baskı gibi durumlardan kurtulmalarına yardımcı olur.

Rüya gören insanlar üzerinde yapılan araştırmalara göre; rüya esnasında, vücuttaki kaslar arasındaki elektrik akımı, uyanık durumda iken kaslar arasındaki elektrik akımı verilerine oldukça yakın bulunmuştur. Bu durum gösteriyor ki vücut beynin verdiği komutlara koşulsuz uymak durumunda kalmaktadır. Beyin vücuda verdiği komutla vücuttaki kasları harekete geçiriyor, vücut fiziksel aktivite yapıyormuş gibi bir tepki gösteriyor. Zihinsel antrenman esnasında da zihinde canlandırılan hareket ile birlikte kaslarda meydana gelen elektrik akımlarının olduğu tespit edilmiştir. Zihinsel antrenman sırasında kaslarda meydana gelen elektrik akımı, fiziksel hareketin uygulamalı olarak yapıldığı andaki verilere benzer sonuçlar ortaya koymuştur. Bu araştırmalar gösteriyor ki zihinsel antrenman fiziksel antrenmanla birlikte düşünülmeli ve antrenmanlarda zihinsel

NEALM

Antrenmanın
Gücü Zihinde

antrenmana mutlaka yer verilmelidir.

Zihinsel antrenman spora yeni başlayan sporcularda da profesyonel sporcularda da uygulanabilir. Yeni başlayan sporcularda zihinsel antrenman; sporunun öğreneceği hareketi doğru bir şekilde zihinde canlandırması ve sürekli zihinsel tekrarlarla pekiştirmesi sonucu doğru tekniğe ulaşmasını kolaylaştırır. Zihinde hareketin doğru bir şekilde hayal edilmesi sonucunda, spora yeni başlayan sporcu tekniği daha doğru ve daha çabuk bir şekilde öğrenecek, temelleri sağlam atılmış bir başlangıç yapmış olacaktır. Profesyonel sporcularda ise zihinsel antrenmanın kullanılma amacı başarının önüne geçen engelleri ortadan kaldırmak ve sporcuların performanslarını en üst seviyede kullanmalarını sağlamaktır. Profesyonel sporcular üzerinde yapılan birçok araştırmaya incelendiğinde başarının önüne geçen engellerin dışsal faktörlerden çok içsel faktörler olduğu tespit edilmiştir. Sporcuların içsel motivasyonuna bağlı olarak başarılı olma durumlarının değiştiği ortaya konmuştur. İçsel motivasyonu yüksek olan sporcular, düşük motivasyona sahip olan sporculara göre daha mücadeleci bir performans sergilemişler ve daha başarılı sonuçlar elde etmişlerdir.

Zihinsel antrenman Eberspacher'e göre üç bölümde ele alınır.

1-Kendi kendine konuşma antrenmanı (subvokal): Sporcu belli bir hareketin nasıl yapılması konusunda zihinsel olarak kendisiyle konuşur.

2-Gizli algı antrenmanı: Sporcu idealize ettiği bir sporcuyla belli bir hareketi yaparken zihninde canlandırır, hayal eder.

3-Kendini hayal etme (ideomotor -imgeleme) antrenmanı: Sporcu kendisinin belirli bir hareketi kendisinin yaptığını tasarlar ve o sırada tüm ayrıntıları gözden geçirerek eksikliklerini belirler.

Zihinsel antrenman ABD spor kulüpleri tarafından 1938 yılında antrenmanlarda performans artışını engelleyen etmenleri ortadan kaldırmak amaçlı uygulanmaya başlanmıştır. Aya giren 2. Dünya Savaşı nedeniyle her ne kadar yavaşlamış olsada 1960'lı yıllarda tekrar spor psikolojisinin miladı denilen Coleman Griffith'e 1938'de Chicago Cubs beyzbol takımı teklif sunuyor. 1960 yılları devam eden süreçlerinde ise Psikolojik hazırlık çalışmalarını başlatan kişi Burcu Ogilye sorumlu sporcular ve bunlarla başa çıkma yolları adlı kitabını yayınlıyor. Takımlarda spor psikolojinin başlatan kişi olarak tarihe geçiyor. Artık antrenmanlarda giderek yaygınlaşan zihinsel antrenman yöntemi 1984'ü yıllara gelindiğinde olimpiyat sporcularının antrenmanlarının vazgeçilmezi oluyor.

Carpenter 1873 yılında temeli "ideo-motorik ilkeye dayanan çalışmada bir insanın herhangi bir motorik hareketi zihinsel olarak gerçekleştirdiğinde o hareketi ilgilendiren kaslarda o zamana kadar mevcut olmayan ve o hareket için gerekli olan elektriksel akımın oluştuğunu ileri sürmüştür. "Carpenter Etkisi"

olarak bilinen bu etki daha sonra araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Jacobson (14), zihinsel aktiviteler sırasında insan bedeninde meydana gelen fizyolojik değişimleri incelediği çalışmada kolun büküldüğünü, zihinde canlandırmanın kol kaslarında küçük ölçülebilir kasılmalar meydana getirdiğini tespit etmiştir.

Charles Garfield isimli eski bir NASA araştırmacısı Sovyetlerin bu konuda yaptığı bir deneyi anlatmıştır. Sovyetlerin atletizm takımını dört guruba ayırdığını ve bu gruplara şu şekilde eğitim verdiklerini açıklamıştır.

1.grup: %100 Fiziksel Antrenman- İmgeleme yok

2.grup: %75 Fiziksel Antrenman- %25 İmgeleme

3.grup: %50 Fiziksel Antrenman- %50 İmgeleme

4.grup: %25 Fiziksel Antrenman- %75 İmgeleme

Bu çalışmanın ardından sporcular 1980 kış olimpiyatlarına katılmışlardır. Bu gruplar arasından en büyük başarıyı 4.grup göstermiştir. 4.grubu sırasıyla; 3.grup, 2.grup takip etmiştir. Bu çalışma zihinsel antrenmanın çeşitlerinden biri olan imgelemenin performas üzerinde ne kadar etkili olduğunu göstermektedir.

Avusturyalı psikolog Alan Richardson, basketbol oyuncularıyla yaptığı çalışmalar sonunda buna benzer sonuçlar elde ettiğini bildirmiştir:

Üç ayrı grup basketbol oyuncusunun serbest

atış yeteneğini incelemiş, sonra ilk gruba günde yirmi dakika serbest atış çalışması yapmasını söylemiştir.

İkinci gruptan hiçbir çalışma yapmamasını isteyen Richardson, üçüncü gruptan da, günde yirmi dakika boyunca, kusursuz serbest atışlar yaptıklarını düşünmelerini istemiştir. Richardson'ın elde ettiği sonuçlara göre, hiçbir şey yapmayan grup doğal olarak hiçbir gelişme göstermemiştir. İlk grup %24'lük bir gelişme göstermiş ama üçüncü grup yalnızca imgeleme gücüyle %23'lük gelişme göstermiştir ki bu hemen hemen antrenman yapan grubun başarısıyla eşdeğerdedir (3)

1988 Olimpiyatlarında üç adım şampiyonu olan Bulgar Khristo Markov, Seul'de elde ettiği zaferin büyük kısmının 1987 yılından itibaren uyguladığı zihinsel antrenmana bağlı olduğunu vurgulamıştır. Basına yaptığı açıklamada; "Düşüncemi kullanarak haftalık atlayış sayımı artırmak için çok çalıştım. Seul'deki görevim fiziksel olmasından çok zihinsel idi fakat aynı zamanda çok iyi antrenman da yapmıştım."

Brezilyalı orta mesafe koşucusu olan Joaquim Cruz Los Angeles Olimpiyatlarında 800 m yarışını kazandıktan sonra şu yorumu yapmıştır: "yarışmadan bir gün önce, kendimi yarışı kazanırken tam yüz kez resimledim. Kendimi kaybederken asla resimlemedim, buna asla fırsat vermedim."

Dorian Yates (İngiliz vücut geliştirme sporcusu); "Benim yaklaşımımın en önemli parçası zihinseldir. Antrenman, diyet, zihinsel yaklaşım olmaksızın bir şey ifade etmez. Bunların hepsini bir arada tutmalıyız".

Zihinsel Antrenman Örneği:

- Rahatça oturarak veya uzanarak gözler kapatılır ve birkaç kez derin nefes alınıp vücut serbest bırakılır.
- Ayaklardan başlayarak yukarı doğru vücut parçalarının rahatlamaya başladığı ve sıcakla çevrelendiği düşünülerek hissedilir.
- Zihnin sorunlardan uzaklaştırılıp, yapılmak istenen hareket ve yarışma pozisyonu hayal edilir.
- Zihinde canlandırılan hareket net ve ayrıntılı olarak düşünülerek bu esnada ne hissedildiği ve nasıl davranıldığı yaşanır.
- Hayal edilen harekette sporcu kendini her zaman başarılı olarak düşünüp görmelidir.
- Hareketin mükemmel olarak yapıldığı zihinde canlandırıldıktan sonra sporcu başarılı olduğunu ve uyguladığı hareketi kusursuz olarak yaptığını kendi kendine söylemelidir.
- Birkaç derin ve yavaş nefes aldıktan sonra gözler açılır.
- Zihinsel antrenman günde 2-3 kez uygulanır ve başlangıçtan itibaren yararı giderek daha etkili ve çabuk hissedilir.

Sonuç:

Zihinsel antrenmanın tarih içinde gelişimi fiziksel antrenmanın yanında ayrılmaz bir bütün olduğunun göstergesidir. İnsan beyni öyle bir yapıya sahiptir ki beynin kabul ettiği bir şeyi bedene kabul ettirmek çok daha kolaydır. Beyne kabul ettirilen bir olgu bedende çok

daha çabuk yanıt bulacaktır. Bu sebeptendir ki zihinsel antrenman esnasında kişi kendisini yapabileceği konusunda ikna ederse üzerinde düşündüğü fiziksel aktiviteyi başarmaya ihtimali daha da artacaktır.

Yıllık olarak düzenlenen antrenman programlarında düzenli olarak yarışma öncesi, yarışma zamanı ve yarışma sonrasında sporunun performansını artırmak veya kaygı, heyecan ya da tükenmişlik gibi duyguların ortadan kaldırması için uygulanması gerekir.

Kaynakları:

- John SYER, Christopher CONNOLLY Sporcular İçin Zihinsel Antrenman Rehberi, Ankara 1988
- SPOROMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2008, VI (1) 39-43
- Konter, E., Psikolojik Hazırlığın Teori ve Pratiği, Bağcıran Yayınları, s. 16, 41, Ankara, 1998.
- Renklükurt, Turgay; Antrenman ve Fizyolojik Özellikleri, İstanbul, 1973, s.95.
- Renklükurt, Turgay; Antrenman ve Fizyolojik Özellikleri, İstanbul, 1973, s.96.
- <http://www.paratripost.net/sporcularin-olmazsa-olmaz-i-mental-antrenman/>
- <http://www.antalyaoczelegitim.com/blog/psikolojik-degerlendirme-ve-danisma/zihinsel-antrenman.html>
- <http://www.basketall.org/zihinsel-antrenman-teknikleri-1/>

Ahmet Yusuf Erdem
9/A

Dr. Kadriye AKDAĞ ile
"AKILCI İLAÇ KULLANIMI VE İLAÇ BAKIŞ AÇISI" üzerine bir

Röportaj

Öncelikle Merhaba, ilk olarak kendinizi ve kariyerinizi bizlere anlatır mısınız?

2005 yılında Marmara Üniversitesi Kimya Bölümünden mezun oldum. Aynı yıl Marmara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmasötik Kimya Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans başladım.

Yüksek lisansımı devam ederken bir ilaç firmasının Patent Bölümüne başladım. Yüksek Lisans tamamladıktan sonra aynı bölümde doktora başladım ve 2016 yılında doktoramı tamamladım. Patent ve Marka vekiliyim. Yaklaşık 9 yıldır bir ilaç firmasında Patent Departman sorumlusu olarak çalışmaktayım.

Deneyimlerinizi en yola çıkarak biz gençlere kariyer anlamında nasıl önerilerde bulunabilirsiniz?

Üniversite sınavlarıyla yapacakları seçim doğrultusunda yıllarca çalışacakları mesleği tercih edeceklerdir. Bu tercihi yaparken sadece puana göre değil yetenek ve yetkinliklerini dikkate alarak çalışmayı sevebilecekleri ve mutlu olabilecekleri bir meslek seçmenleri tavsiye ederim.

Mesleğinizi seçmemiş olsaydınız, hangi mesleği seçerdiniz?

Yine sağlık sektöründe çalışmak ister, doktor veya genetik uzmanı olmak isterdim.

Dr. Kadriye AKDAĞ ile
"AKILCI İLAÇ KULLANIMI VE
İLACA BAKIŞ AÇISI" üzerine
bir röportaj

İlaç sektöründe 'patent' nasıl işlenmektedir?

Türkiye'de ilaçta patent korumasıyla ilgili 27 Haziran 1995 tarihinde kabul edilen 551 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile başlamıştır. Bu itibaren ilaçlarla ilgili patent başvuruları Ankara'da bulunan Türk Patent Enstitüsüne yapılmıştır. Patent başvuruların tescillenmesi de 1 Ocak 1999 tarihinden sonra olmuştur.

Türkiye'de ilaç dahil olmak üzere tüm patentlerin koruma süresi 20 yıldır. Patentle korunan ilaç etken maddesi veya proses, üretim metodu veya endikasyon, patent sahibi dışında başkaları tarafından 20 yıl boyunca kullanılmasını ve üretilmesini engel olmaktadır.

Akılci ilaç kullanımı nedir?

Akılci ilaç kullanımı insanların hastalığına ve bireysel özelliklerine göre uygun ilacı, uygun sürede, uygun dozda ve en düşük maliyetle sağlayabilmedir. Yani basit tanımıyla, bir hastalığımız karşısında doktorumuzun bize yazdığı ilaçlar ve süre dışında ilaç kullanmamızdır.

Akılci ilaç kullanımının bizlere getirisi neler olacaktır?

Ülkemiz dahil olmak üzere birçok ülkede yanlış ve gereksiz ilaç kullanımından dolayı ilaç yan etkisi riski artmakta, hatta hastalık ve ölüm oranlarında artış olmaktadır. Buna ek olarak, gereksiz ilaç kullanımından dolayı ekonomik anlamda da insanları etkilemektedir.

Bunu bir örnek ile açıklayacak olursak birçoğumuz grip olduğunda veya üşüttüğünden doktora gitmeden arkadaşımızın

veya bir yakınımızın kullandığı ilacı kullanırız. Hatta 2-3 yıl öncesinde kadar eczaneye gidip kendi kafamıza göre antibiyotik alıp kullanırdık. Gereksiz veya bize uygun olmayan ilacın kullanımından dolayı iyileşme olmaz iken vücudumuz birçok antibiyotiğe dahil olmak üzere çoğu ilaca karşı direnç geliştirmiştir, yani bir diğer deyişle bu ilaçlar vücudumuza artık etki etmeyecektir. Bu nedenle, doktora gidip onun bizi muayenene etmesinden sonrası vereceği düşük dozda ilaçla (larla) belki birkaç gün iyileşebilecek iken yanlış kullanımından dolayı daha uzun süre ve daha yüksek dozda ilaç kullanmamız gerekebilir. Sonuç olarak, akılci ilaç kullanımıyla gereksiz ilaç kullanımını ve ilaçlara direnci önlemiş olacağız.

İlaç uygulamasında karşılaşılan hatalar konusunda bizlere neler söyleyebilirsiniz?

İlaç uygulamasında karşılaşılan hastalardan kaynaklı hataları kısaca aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- İlaç uygulamasında en önemli sorunlarından ilacın düzenli olarak kullanılmamasıdır.
- İlacın aç veya tok alımına dikkat edilmemesi,
- Doktor önerisi dışında ilaçların kullanımı
- İlacın saklanma koşullarına göre muhafaza edilmemesidir.
- İlacın son kullanma tarihine dikkat edilmeden kullanılması
- Kullanılan ilacın özelliğine bağlı olarak ilaca özgü besin diyetine uyulmaması
- Bazen halihazırda kullanmakta olduğumuz

Dr. Kadriye AKDAĞ ile
"AKILCI İLAÇ KULLANIMI
VE İLAÇA BAKIŞ AÇISI"
(üzerine bir röportaj)

kronik hastalıklar ve ilaçları hakkında doktorumuza tam bilgi vermediğimizden dolayı yazılan yeni ilaç ile bu ilaçların etkileşiminden dolayı ilaç etkileşimlerinin (zehirlenmelerin) olması

- İlaçların doktor tavsiyesi ile değil eş-dost tavsiyesi ile alınması

Prospektüs okumak neden önemlidir?

Prospektüs ilacımız nasıl kullanmamız gerektiği halde ayrıntılı bilgi vermektedir. Yani ilacı hangi doz aralıklarında almalıyız, bu ilaçla birlikte hangi besinleri almalıyız ve ilacımızın bir dozunu unuttuğumuzda nasıl tekrar almamız gerektiğine dair bilgiler yer almaktadır. Ayrıca ilacımızın diğer ilaçlarla etkileşimi hakkında da gerekli bilgileri içermektedir

Evde kalan ilaçlar nasıl muhafaza edilmelidir?

Öncelikle eczacımızın bize belirttiği veya prospektüste belirtilen saklama koşullarına göre ilaçları muhafaza etmeliyiz. Örneğin oda koşullarında muhafaza edilmesi gerekeni ilacı

buzdolabına koymamalıyız, buzdolabında bekletilmesi gereken ilaçları da oda koşullarında muhafaza etmemeliyiz. Buna ek olarak, ilaçlarımızı nemli ortamlarda ve güneş gören alanlarda bulundurmamalıyız.

İlaçta Ar-Ge serüveni nasıldır?

İlaçta Ar-Ge uzun soluklu bir süreçtir. Molekül

keşfinden ilaç olarak kullanımına kadar 7-8 yıl süren ve yüksek maliyet gerektiren bir süreçtir. Molekül keşfedildikten sonra Preklinik (bu kısımda hastaya uygulanmadan önce molekül hayvanlar üzerinde denemeleri yapılır) ve klinik çalışmaları yapılır ve bu çalışmaları sonucunda başarılı olan moleküller ilaç olarak piyasaya çıkar. Yapılan çalışmalardan preklinikte hastaya uygulanmadan önce molekül hayvanlar üzerinde denenerek etkinliği tespit edilir. Klinik çalışmalar ise Faz 1, Faz 2 ve Faz 3 ve Faz 4 olmak üzere her biri yıllar süren 4 safhadan oluşur.

Daha önce de belirttiğim gibi ilaç klinik çalışmaları çok yüksek maliyetli olduğundan genelde birkaç firma yada Ar-Ge merkezleri tarafından yeni ilaç molekülleri keşfi ve çalışmaları yapılmaktadır.

Türkiye’de genellikle Ar-Ge çalışmalarında eşdeğer ilaç (jenerik ilaç) geliştirmesi yapılmaktadır. Eşdeğer ilaç geliştirilmesinde klinik çalışmaları sonucunda başarılı olan ve piyasada bulunan ilaçların formülasyon çalışmaları yapılır ve orijinal ilaç ile aynı etkiyi gösterdiği biyoeşdeğerlik çalışması sonucuyla kanıtlandıktan sonra geliştirilen ilaç için ruhsat alınabilir. Biyoeşdeğerlik çalışması da genel olarak bahsedecek olursak bizim geliştirdiğimiz ürün hastalara verilerek orijinal ilaç ile aynı etkilere sahip olup olmadığı tespit edilir.

İmran YASİN
7/B

Şiir ←

NEREDESİN ANNE?

*Korkuyorum, yürüyorum özleyerek seni,
Nerede bağındaki mutluluğum, sevgim?
Canım annem, bağrına bassana beni,
O güzel kokunu özledim, neredesin anne?*

*Sevgi akardı o sıcak kan damarlarında,
Cesaret uyandırır, o hassas kalbinde.
Olamadım işte, şirindi yanında,
Ayağna baş koyayım, neredesin anne?*

*Ben yanımdayım diyenler de gitti...
İki yüzlüler kalbimi çok kırdı.
Çok konuşan dilime bu yorgunluk yetti,
Senin geleceğin yollara baktım, neredesin anne?*

Din Kültürü
Zümresi

KUDÜS'ÜN ÜÇ DİNDEKİ YERİ

Kudüs şehrimiz üç kadim dinin izlerini taşıyan ve tüm din mensupları için yâni semâvî olan üç dinde de kıymetli olan bir mabedimizdir. Bunun başta gelen sebebi ise Yüce Allah'ın insanları doğru yola iletmeleri üzere görevlendirdiği peygamberlerin birçoğunun bu şehirde yaşamış veya en azından hayatlarının bir bölümünü bu şehirde geçirmiş olmalarıdır. Ayrıca bu peygamberlerden bazıının mabed olarak kullandıkları mekanlar da bu şehirde dir.

Kudüs Hristiyanlar için Tanrı'nın seçtiği şehirdir. Körleşmiş ve günahlara dalmış insanların arasına mesih olarak gönderdiği kendi oğlunu, insanlık için kurban ettiği topraklar ve Hristiyanlık tarihinin başladığı yerdir. Hz.

İsa'nın kanıyla yıkanmış bu şehir, dirilişin ve Tanrı'nın krallığının yeryüzüne ineceği günlerin müjdecisi kabul ediliyor. Çile Yolu'nu yürümek, Golgotha Taş'ını öpmek, Kutsal Diriliş Kilisesinde ağlamak ve ibadet etmek asırlar boyu Hristiyanlar için kutsal bir onur olarak görülüyor.

Kudüs, Yahudiler için de en kutsal şehirdir. Çünkü kutsal kitaplarına göre İsrail Kralı Davud, milattan önce Kudüs'ü Birleşik İsrail Krallığı'nın başkenti olarak inşa etti ve oğlu Kral Süleyman, ilk tapınağı şehrin içinde kurdu. Bu tapınağa ait olduğuna inanılan ağlama duvarı Mescidi Aksa'nın hemen altında yer alıyor. Hz. Süleyman zamanında tapınağın inşası Kudüs'e

Kudüs'ün
Üç Dindeki Yeri

ayrı bir kutsallık sağlamış, bir taraftan Davud'un saltanatının ebediyen devam edeceğine dair Tanrı'nın vaadi, diğer taraftan mabedin Tanrı'nın ebedî mekânı olarak kabulü şehri kutsallaştırmıştır.

Kudüs, İslam'da özel bir yere ve kudsiyete sahiptir. Zaten adı da bu yerine ve kudsiyetine işaret eder. Müslümanların ilk kiblesi olan Mescidi Aksa'yı bağında barındırması ve Resulullah (s.a.s.)'ın isra ve mirac mucizesine şahid olması bu üstünlüğünün sebeplerinin başında gelir. Yüce Allah, Kur'anı Kerim'de şöyle buyurur: "Kulunu, kendisine birtakım ayetlerimizi göstermek için bir gece Mescidi Haram'dan çevresini mübarek kıldığımız Mescidi Aksa'ya yürütenin şanı pek yücedir" (İsra, 17/1). Burada dikkat edilirse Mescidi Aksa'dan "çevresini mübarek kıldığımız" şeklinde söz edilmektedir. Mescidi Aksa'nın çevresi ise başta Kudüs sonra diğer Filistin

topraklarıdır.

Mescidi Aksa'nın fazilet ve ehemmiyeti hakkında ayrıca birçok hadisi şerif bulunmaktadır. Resulullah (a.s.) bir hadisi şerifinde şöyle buyurmuştur: "Yolculuk ancak şu üç mescidden birine olur: Benim şu mescidime, Mescidi Haram'a ve Mescidi Aksa'ya." (Müslim, Kitabul-Hacc, 15/415, 511, 512). Burada kastedilen yolculuk ibadet kastıyla olan özel yolculuktur. Bu hadisi şerif dolayısıyla Mescidi Aksa harem mescidlerin üçüncüsü sayılmıştır.

Bilindiği üzere Mescidi Aksa aynı zamanda Müslümanların ilk kiblesidir. Bu özelliğinden dolayı da İslam'da ayrı bir öneme sahiptir. Bu kutsal mabedin İslam'daki önem ve üstünlüğünün bir sebebi de Resulullah (s.a.s.)'ın isra ve mirac olayına şahid olmasıdır. Yukarıda vermiş olduğumuz ve isra suresinde geçen ayeti kerime bu olaya işaret etmektedir.

HOŞGÖRÜ

Rasim USTA OĞLU

Çoğumuz; arkadaşımıza, eşimize, dostumuza, komşumuza vs. hoşgörülü olmamızı kaç kere söylemişizdir kim bilir? Çerremizle ilişkimizi hoşgörü kadar olumlu etkileyen sihirli başka bir kavram yoktur herhalde!

Öncelikle hoşgörü'yü kavram olarak iyi tarif etmek gerekmekte, sınırlarını iyi belirlemek gereği ortaya çıkmaktadır. Nedir hoşgörü ve nasıl anlaşılmalıdır? Sınırları var mıdır?

Eskiler hoşgörü kelimesi yerine "müsamaha" kelimesini kullanmış ve bu kelime dilimize Arapçadan geçmiştir. Asmızda, bu kelimenin yanında Fransız kökenli "tolerans" kelimesi de kullanılmakta. Türkçedeki hoşgörü terimi ise "hoş görmek" deyiminden türemiştir. "Hoşgörü; görmemezlikten gelme, göz yumma, tahammül etme, katlanma anlamlarında kullanılmaktadır. Müsamaha "samih" kökünden türemiş, cömertlik, eli açıklık, yumuşak davranma anlamına gelir. Hoşgörü başka bir tarifte "Başkalarının inançlarına, görüşlerine, yaşam biçimlerine saygılı olmak, onları hoş görmek, ayıplamamak, suçlamamaktır. Hoşgörü denince "manen hasta insanların nazını çekme, onlara iyi davranıp kurtuluşları için sabırla çalışma" da anlaşılmalıdır. Bu manasıyla şefkatin bir şu besidir ve ulvi bir sıfattır.

Hoşgörü; yüce gönüllerin, asil insanların işidir. Nefsine ve gururuna mağlup olmuş sefil insanlardan hoşgörü beklemek, canavardan merhamet ummaya benzer. Gönül ve sevgi işidir hoşgörmek. Allah daima bizim gönlümüze bakar. Gönlünde insanlara karşı sevgi taşıyan kimse bütün insanları sever, onları kırmak istemez ve onların davranışlarını

hoşgörü ile karşılar:

"Gönül Çalab'ın tahtı,
Gönüle Çalab baktı,
İki çihan bedbahtı,
Kim gönül yıkar ise."

der Aşık Yunus.

"Dinimizde gönül yıkmak Kabe yıkmakla" eşdeğer tutulmuştur. Gönül insanın Kabe'sidir. Onu yıktıktan sonra geriye kalan hiçtir. Şairin dediği gibi, "Kırma kimsenin kalbini, yapacak ustası yok." Anadolu'da sevgi ve hoşgörünün temelinde, insanlığı bir mücerher gibi güzellikle işleyen üç güzel insanın özgün öğretisi yatmaktadır: Aynı çağda yaşayan Mevlana, Hacı Bektaş Veli ve Yunus Emre'nin.

Kişisel bir olgudur hoşgörü. Hoşgörü'lü bireylerden oluşan toplumlar, sağlanan barış ve huzur ortamında geliştirecekleri fikri tartışmalarda, ülkelerinin hızla kalkınmasına yardımcı olurlar. Sevgi ile desteklenen hoşgörü, kişi için bir erdemdir, gelişmişliktir, olgunluktur.

Aşkalemine dalar Mevlana şöyle demeye başlar:

"Gell Gell Yine Gell Ne olursan ol Yine gell
Kafir, Putperest, Mecusi olsan da gell Bizim
dergahımız mutsuzluk dergahi değildir.Yüz
kere törbeni bozmuş olsan da gell Ben hacetler
kiblesiyim; gönül kiblesiyim ben. Ben Cuma
Mescidi değilim; insanlık mescidiyim ben.

Hacı Bektaş Veli de kimseyi kendinden küçük görmemeyi, iyi ahlak, iyi yaşam, insana faydalı oluş için yükselmesine yardım etmeyi, hoşgörü sahibi olmayı, bütün dünya insanların birleştirici, evrensel dostluk ve kardeşlik

Hoşgörü

me ydānā getirme çabasını, hiçbir m illeti ved ini ayıplayıp hor görmem eyi öğütlemiştir.

*"Hararet nardadır, sacda değildir.
Akıl baştadır, tacda değildir.
Her ne arar isen kendinde ara.
Mekke'de Kudüs'te Hac'da değildir."*

Yunus Emre de Mevlana'nın ölümünden kısa bir süre önce Konya'ya gelmiş ve ondan ders almıştır. Yunus için aşk, ya da onun deyimiyle "ışık" her şeydir. Allah aşktır. Tabiat aşktır. İnsan aşktır. Yaşam ve ölüm, yokluk ve varlık hep ışık eseridir.

*"Derviş Yunus der Hoca,
Vargerekse bin Hacca.
Hep isinden eyice.
Bir gönüle girmek tir."*

Yunus için aşk.

*"Elif okuduk ötürü,
Pazar eyledik götüne,
Yaratılanı hoş gördük.
Yaratan'dan ötürü."*

der Yunus. Yaratılmışı hoş görmek, Yaratan'a bağlılığın bir tezahürüdür. O'na teslimiyetiniz ve bağlılığınız nispetinde mahlukata ve insanlara rahmet, şefkat ve hoşgörü nazarıyla bakabilirsiniz. Hoşgörüye en büyük engel, nefse ve benliğe esarettir.

Anadolu'ya hoşgörü ekenlerden bahsedip de dünyaya hoşgörü eken, Anadolu erenlerinin beslendiği kaynaktan, hoşgörünün pınarından bahsetmemek olur mu, elbetteki olmaz. Hoşgörü konusunda Hz. Muhammed (a.s) en güzel örnektir. Hz. Muhammed (S.A.V) hoşgörü ve adalettin timsalidir. Peygamberimizin hiçbir ayrıntı yapmadan, hoşgörü ve merhameti herkese göstermiş olması, o dönemde yaşayan Hristiyan, Yahudi, dinsiz, müşrik; her kesimden insanın kalbinin İslam'a ısınmasına vesile olmuştur. Günümüzde yaşayan müminler için kuşkusuz en güzel örnek Peygamberimizin

Kuran'da da bildirilen uygulamalarıdır. Bir Müslüman, karşısındaki insanın inancı ne olursa olsun, hoşgörü olma ile affetmekle, adil ve insancıl davranmakla yükümlüdür. Çünkü her insanın ilerde iman etme, Müslüman olma, Allah'a teslim olma ihtimali vardır. Kalpler Allah'ın elindedir. Dilediği gibi evirip çevirir.

Hoşgörü, sınırsız bir kavram değildir. Hoşgörü olmaya başarabildiğimiz ölçüde medeniyette ilerleme olur ama, mutlak bir hoşgörü hali düşünülemez. Mesela; hoşgörü yü yok edecek davranış ve tavırlara karşı hoşgörü olunamaz. Hakaret, tehdit ve saldırı gibi eylemlere karşı da hoşgörü olunamaz. Ferdin dokunulmaz haklarıyla, toplumu ayakta tutan değerleri yıkıcı faaliyetler de hoşgörü sınırının dışındadır. Sınırsız hoşgörü fertlerde değersizleşme, gayesizleşme, vurdumduymazlık gibi menfiliklere kaynaklık eder. Örneğin; Batının, hoşgörünün kaynağı olan Peygamberimize cahilce iftirlarına, onların en büyük insanı terörist gösterme çabalarına kayıtsız kalmak yanlış hoşgörü anlayışının sonucudur. Ancak verilen tepkiler de yine İslami çerçevede olmalıdır. Müslümanlara yaftaladıkları terörist imajını destekleyecek tepkiler verilmemelidir. Bunların sınırını iyi görmek gerekir.

Toplumların barış ve huzurunu sağlayan bu kavram tüm insanlığın en güzel özelliklerinden biri olmalıdır. Bizi asırlardır bir arada tutan, birbirimize kenetleyen değerlerimizde hoşgörü. Hoşgürsüzlük, yıkmaktır. Yıkma kolay, yapmak güçtür. Bir Müslüman her zaman yapıcı ve güç olana talip olmalıdır.

*"Hoşça bak zatına; çün kim zübde-i alem sin sen
Merdüm-i dide-i ekvân olan âdem sin sen"*

FEDA OLSUN SANA

Babürşah USLU
7/A

Uğruna olsun her şey feda,
Nice kanlar döküldü her karışına,
Onlar sayıca çok ama biz Türk,
Geçilmez de diysek; geçilmez Çanakkale!
Senin için nice Ömerler, Erenler verdik,
O bizim yanımızda,
O Türk'ün yanında,
Yeter ki çıkma onun izinden.

Bilemezsin ne zaman gelir melekü'l-mevt,
Dua et ki kalasın altında sancağı şerifin,
Her karışı için döktük kanı,
Gerekirse veririz birlerce can.

Kızıl elma bitmez Türk'e
Kapatılmaz Türk hiçbir yere,
Sınır yoktur Türk'e vatan diyince,
Mazlum nerede, Türk orada.

KUDÜS'E COĞRAFİ BAKİŞ

Kudüs coğrafi lokasyon olarak çok stratejik bir noktada yer almaktadır. Çöllerin ve düz alanların yer aldığı orta doğuda kudüsün farklı bir konumu vardır. Bulunduğu bölgeden yüksek olan bir tümseğin üzerinde bulunması ve dağların tepesinde kurulması kudüsü bölge hakimiyeti bakımından önemli kılmıştır. Ayrıca lut gölü ve akdenize dökülen akarsuların varlığı su bakımından bölgeyi zengin kılmıştır. Şehrin yüzölçümü 19331 km2'dir. Şehir surlarla çevrilmiş durumdadır. Kanuni sultan süleymanın yaptırmış olduğu bu surlar günümüzde hala ayakta yer almaktadır. Nüfusun artmasının ardından surların içerisinde yer alan kısımda yaşanılacak yer kalmadı ve yeni yerleşim yeri olarak surların dışına yerleşildi. Buraya da yeni kudüs adı verildi.

Bölgede akdeniz iklimi hüküm sürmektedir. Yazları sıcak ve kurak kışları ılık ve yağışlıdır. Ortalama sıcaklık 24 derecedir. Kar yağışı nadir olarak görülmektedir. Kudüsteg üneşlenme süresi 3200 saattir. Bitki örtüsü makidir. Akdeniz ikliminde yetiştirilen zeytin çoğunlukla yetiştirilir. Bazı bölümlerde arpa, buğday, mercimek yetiştirilir. Özellikle bölgede yaşayan Yahudilerin yetiştirdiği bir bitki vardır. Gargad ağacı... bu ağaç Yahudiler tarafından her yere dikiliyor. Peki neden bu Gargad ağacı Yahudiler tarafından her yere dikiliyor? Bunun cevabını bize hadisler açıklıyor.

"Müslümanlarla yahudiler çarpışmadıkça kıyamet kopmayacaktır. Yahudi taşın, ağacın arkasına saklanacak, bunun üzerine o taş, o ağaç yahudiyi kovalayan kim seye, 'Ey

müslüman! Arkamda bir yahudi var, gel onu öldür!' diyecek. Yalnız garkad ağacı bir şey söylemeyecek; çünkü o yahudilerin ağaçlarındandır."

(Buhârî, Cihâd 94, Menâkıb 25; Müslim, Fiten 82)

2013 yılında ülkede 0-14 yaş arası nüfus %40, çalışan nüfus %44 ve 65 yaş üstü nüfus da %4 tür. Nüfus artış oranı %2.94 dür. Nüfusun cinsiyete göre dağılımı 1.06 erkek: 0.94 kadın şeklindedir. Ülkede Toplamda 4,55 milyon insan yaşamaktadır. Ülkede yaşayanların %83'ü Filistinli Arap, %17'si Yahudi'dir. Nüfusun %75'i Müslüman (çoğunluğu Sünni), %17'si Yahudi ve %8'i Hristiyan ve diğer dinlere mensuptur. Ülkede Arapça, İbranice ve yaygın olarak da İngilizce konuşulmaktadır. 15 yaş ve üzeri için okuma yazma oranı toplam nüfusta: erkek: %92,4, kadın: %96,7'dir.

Filistin'de sektörlere göre iş gücü dağılımı: Hizmetler: %71, Endüstri: %24, Tarım: %5 şeklindedir. İşsizlik oranı %23'lerin üzerindedir.

Filistin'in ekonomik yapısına baktığımızda tarım sektöründe ihracat yapamamaktadır. Bunun nedeni ise İsrail'in engellemesidir. Filistin ürünlerine İsrail ek tarife uyguluyor ve bu da fiyatların şişmesine neden olup ihracatı engelliyor. Ülkede arpa, buğday, şeker pancarı, pirinç ithalatı yapılmaktadır. Tarımsal verimlilik diğer Müslüman ülkelere göre daha iyi durumdadır. Tarımın gelişmemesinin diğer nedenleri tarım topraklarının ve

suyun az olması, altyapı sorunları, tarım yasalarının uygulanabilir olmamasından kaynaklanmaktadır. Ülkede ekonomik anlamdaki kısıtlamalardan en çok zarar gören sektör sanayi sektörüdür. Uygulanan kısıtlamalardan dolayı imalat sanayisi gelişmemiştir.

Ülkenin ulaşım sektörü atıl durumdadır. Kudüs'teki birçok ana yol büyük trafik yoğunluklarını ağırlayacak şekilde yapılmamıştır. Dar yollar ve eski otobüsler ulaşımı daha da zorlaştırmaktadır. Yaklaşım 4500 km uzunluğunda karayoluna sahiptir. İçerisindeki özerk bölgelerin olması ulaşım da aksaklıkların yaşanmasına neden olmaktadır. Şehirdeki hava kirliliği araç trafiğinden kaynaklanmaktadır. Bu trafik sıkışıklıklarına ve havaya daha fazla karbon monoksit neden olmaktadır. Demiryolu ulaşımı çok yaygın değildir.

Korunmaya muhtaç yalnız ve sahipsiz bir çocuğun yangın yerine dönmüş yüreğinin acı feryadıdır Kudüs. Yalnızdır Kudüs. Yanında olmasını istediği önceden ana şefkatiyle sarıp sarmalayan bir yürek yoktur. Kalabalıkların arasında attığı çığlığı duyan yoktur. Yüreğinden o kadar yaralıdır ki Kudüs'ü "nebler nebisinin ayak bastığı toprakları" başkaları tarafından çiğnenmektedir. Oysa Kudüs; İslam'dır, kaledir, Milyonlarca Müslümanın kiblesidir, vatandır, emanettir, miraçtır, en önemlisi de kudüs yetimdir.

KİM PATLATIYOR BU HAYAL BALONLARINI?

Gelişen teknoloji içerisinde büyüyen yeni nesil geçmişe oranla istediği her şeye kolaylıkla ulaşabiliyor. Çocuklar müthiş renklerle resmedilmiş sayfalar, en ince ayrıntısına kadar bezenen oyun ekranları ile karşı karşıya. Bu onların hayal etmelerine ihtiyaç bırakmıyor. Bu durumun başlangıç zamanı ise çocukluk. Oyuncakların hayal ettirmeyi unutturacak kadar güzel olması çocukların doyumsuz olmasına sebep oluyor. Bundan dolayı çocuklar çok çabuk sıkılıp onları bırakıyor. Oysa eskiden öyle miydi? Renksiz, taşsız, tuşsuz oyuncaklar hayal gücümüzle bizim için âdeta sihirli bir oyuncakmış gibi istediğimiz her şeye dönüşüyordu.

Maddi imkânı iyi olanla olmayan çocuğun eğitim ortamlarını ve çocukların davranışlarını kıyasladığımızda da durum aynı oyuncaklarda olduğu gibi... Öyle bir ders hazırlıyoruz,

öyle güzel materyaller kullanıyoruz ki çocuklara hayal etme fırsatı bırakmıyoruz. Yanımda düşünsem o ki; çocuklara ne kadar güzel şeyler verirsek verelim hayal gücünü ellerinden aldığımız her şey için çabuk sıkılacaklar. Bizlerde karşılaştığımız bu durum için onlara "Boyu msuz" yaftasını yapıştırıp geçeceğiz ve en kötüsü birçoğumuz bu yaftalamanın doğru olmadığını farkında bile olmayacak.

İnsan beyni keyif alınarak gerçekleştirilen bir aktivitede endorfin denilen bir hormon salgılar. Bu hormon da insanların ruh hallerine etki ederek, insanlara belirgin bir mutluluk hissi verir. Şimdi derslerimize dönelim, bir etkinlik hazırlıyoruz, görseelliği muhteşem her şeyi çok iyi planlanmış, artık hazırız, derse giriyoruz, öğrenciye etkinliği uyguluyoruz, sonuç hüsrân. Neden? Ah bu çocuklar! Hiçbir şeyden mutlu olmuyorlar, hep doyumsuzlar

Kim Patlatıyor Bu Hayal Balonlarını?

diyoruz ve kestirip atıyoruz. Oysa olayın iç yüzü bambaşka, bu tıpkı oyuncağı bozulan bir çocuğun oyuncağını tamir edip ona geri vermek gibi bir durum. Oyuncağı tamir ediyorsun, o sırada çocuk senden deli gibi oyuncağı ona geri vermeni istiyor, sende azıcık sabırlı ol vereceğim diyorsun oyuncağı tamir edip veriyorsun ama çocuk oyuncağı eline aldığı an başlıyor ağlamaya, neden? Bu iki durumun ortak cevabı da aynı, çünkü onların en sevdiği şeyi, hayal güçlerini, elinden alıyoruz. Oysa o çocuk oyuncağın bozuk olmasına değil kurduğu hayalin bozulmasına üzülüyor. Kısa bir süre sonra ise o, bozulan oyuncakla yeni bir hayali yolculuğa ilerlemenin keyfini yaşayacakken bizim müdahalemize maruz kalıyor, tahammülsüzlüğümüz, sabırsızlığımız ya da en iyimseri çocuğumuzun ağlayışına dayanamayışımız sonucunda onun hayal gücünü, problem çözme becerisini yok ediyoruz ve bunu en kötüsü de, bunu, ona olan sevgimiz sonucu yapıyoruz.

Bilerek veya bilmeyerek, farkında olarak veya olmayarak çocukların hayal güçlerini çocukluklarından itibaren ellerinden alan, onların hayal balonlarını patlatan sevimli canavarlara dönüşmüşüz. Çocuklarımız ise başta direndiği bu sevimli canavara bir süre sonra direnmeyi bırakmış ve hayal etme isteğini söndürmüş durumdalar. Karşılaştığımız bu durum için bizler ne yapıyoruz peki? Bazılarımız bu işi sevimli canavarların üstüne yıkarken bazılarımız bu çocuklar neden hayal etmiyor diye dizlerine vuruyor, bazılarımız ise burunlarını kıvırıp yollarına devam ediyor.

Ama ne yazık ki hiç kimse elini taşın altına koymuyor!

Artık uykumuzdan uyandığımıza göre, çocuklara hayal etme fırsatı verme vaktimiz geldi. Madem üreten, problem çözme beceresine sahip, yaratıcı düşünebilen bir nesil istiyoruz o zaman onların hayal güçlerini sağlıklı hale getirmeliyiz. Hem hayal gücü aynı zamanda merak duygusunu da geliştirir. Hayal eden ve merak eden çocuklar ise hayatla ilgili daha fazla soru soran ve dolayısıyla daha fazla bilgi edinen ve bu bilgiyi kullanabilen birey olurlar. Zaten Carl Sanburg'un da dediği gibi "Önce hayali kurulmadan, hiçbir şey var olmaz."

O zaman bizler de arabaların tekerleklerini söküp çocukların o arabayı sürmesini beklemekten vazgeçip birlikte yaşadığımız toplumu oluşturan insanlara sağdan soldan bakmayı bırakırsak, sanatçı Jimmy Liao'nun da dediği gibi "İnsanların hayal kurabildikleri için güzel varlıklar olduğunu görebiliriz." Eğer bakış açımızı bu rotaya göre ayarlayıp hayalin gücünden faydalanabilirsek hem dünya çok daha yaşanabilir bir yer olur hem de çektiğimiz karın ağrılarına ilaç bulunur. Üstelik tamamen ücretsiz. İnsanı mutlu eden, maliyeti ucuz, mükemmel sonuçlara yer verecek bu gücü kullanmamaya olan bu direncimiz neye! Hem kendimize hem çocuklarımıza yaptığımız bu engeli kaldıralım, bırakalım ayaklarımızı yerden kesecek hayallerimiz bizi gökyüzüne çıkarsın. Gökkuşağından kaydırıp bulutlarda gezdiresin oradan güneşe bıraksın bizi. Yeniden doğalım onunla, ışınlarımız tüm dünyayı hatta tüm evreni sarsın.

87

NEALEM

Deneme ←

Tanur SARTIK
8/C

Çevre
kirliliği
beni
gittikçe
zehirliyor.

BENİ NEDEN KİRLETİYORSUNUZ?

Çevre kirliliği beni gittikçe zehirliyor. Eğer ben zehirlenirsem siz de zehirlenir ve ölürüz. Sonra ben de yok olurum.

Eğer ki bu dediğim olayların gerçekleşmesini istemiyorsanız benim dediğim bazı şeyleri yapmanız gerekir. Öncelikle orman yangınlarını önlemeniz gerekir, Bunun için de ormana gittikten ve piknik yaptıktan sonra çöplerinizi toplayıp çöpe atmanız ve cam içeren maddeleri almanız gerekir. Sonra havayı kirli maddelerden temizlememiz gerekir ki ozon tabakası delinmesin. Havayı temizlemek için de fabrikalardaki atık maddeleri ve arabalardan çıkan kirli gazları engellemenin yolunu bulmalısınız. Deodorant gibi ozon tabakasına

zarar verecek maddeleri kullanmamalısınız. En çok da savaşlarda atılan atom bombası bana zarar veriyor. Bunu engellemenin keşke başka yolu olsa ama sanmıyorum yoktur.

Bol bol fidan dikin, ağaçları kesmeyin, onları da yok etmeyin. Sıra deniz ve okyanus kirliliğinde. Bunun için yine fabrikalardan çıkan atık sıvıları denizlere bırakmamalısınız. Çöplerinizi masmavi denizlerime dökmeyin. Çöplerinizi, çöp kutularına hatta geri dönüşüm kutularına atın.

Gördüğünüz gibi çevre kirliliği beni de sizi de yok ediyor. Gelin bunu engelleyelim, sizlerden sonraki nesillere de temiz dünyayı bırakın ki gerçekten yaşasınlar.

PELİN CİVİL
7/B

YILLAR GEÇERKEN BEN

2100

Robot bakıcım Bayan Yaprak beni uyandırdı. Mekanik pervanesinin sesi, sanıldığından farklı olarak huzur vericiydi. Her ne kadar yapay zekâ da olsa, onun bir kalbi vardı ve ben bunu iletişimimde hep hissediyordum. Haberlere bakmak için benden katlarca büyük olan televizyonumu açtım.

Yapay zekâ haber sunuyor, futbol oynuyor hatta tadilat dahi yapıyordu. Bunlar bana normal gelirdi. Yadırgamazdım. Yatağımdan kalktım ve kalktığım gibi beynimde çip ve sensörler sayesinde terliklerim belinverdi. Bayan Yaprak benim isteklerimi düşüncelerim doğru hususunda yerine getiriyordu. Ona hep unu eleyip eleğimi astığımı söylerdim.

Havada uçuşan arabalar göz alıcıydı. Gökdelenlerdeki reklamlar, kalabalık... Bana Tokyo ziyaretimi anımsatıyordu. Sokakta yürürken robot futbol sahası gördüm. Çocuklar robotları oynatıyordu. Anneannemin söylediğine göre eskiden insanlar da futbol oynuyormuş. Bu mavi 3D televizyon odasında izlemiştim bir defasında. Bu hayal kırıklığının ardından yürümeye devam ettim. Kahküllerim beni serinlikten koruyordu. Kahvaltı etmeliydim.

Oyuncaklarla oynayan çocuklar için oyun evleri, kulüpler ve her yerde robotlar... Artık insanın tek yaptığı şey programlamaydı.

Yere baktığımda bir ahşap gördüm. Arasına kâğıt sıkıştırılmıştı. Böylesine eski bir şey hala nasıl bulunuyordu? İşlerimizi online hallederdik. İçinde ne yazdığını merak edip tahtayı kırdım. Yolun sağına geçip gökdelenin sırtını dayadım. Kâğıdı açtığımda tarih kitabımda gördüğüm bir haber hakkında İngilizce bir makale vardı. Makalede okuduklarım hiç hoşuma gitmedi bir zamanlar ülkelerin arasına büyük duvarlar örmek isteyen insanlar olduğunu öğrendim. Bunu diğer insanlar bilememeliydi. Cebimden küçük hidrojen tüpünü çıkartıp çakmakla birleştirerek yaktım. Güvenlik robotları beni açığa aldı. Ama kurtulması da kolay oldu. Birkaç işimden sonra eve gittiğim de tekrar tarih kitabımı kaşıttığımda teknolojinin ilerleyişini fark ettim. Artık ülkeler arasına duvarlar örmek isteyenler yoktu. Müslümanlar ise yaşadıkları yerlerde mutlu ve huzurluydu. Keşke, keşke bunu 21.yy'da söyleyebilseydim.

İki Kuşak Bir Kitap

1970'li ve 1980'li yıllarda en çok hangi çizgi romanlar okunduğunu merak ettim. Kıymetli dedeciğime o günlere dair sorular yönelttim.

Hamza Sina:

-Dedeciğim, sizin döneminizde yani 70'li ve 80'li yıllarda en çok okunan çizgi romanlar nelerdir?

Dedesi:

-Hamzacığım bizim dönemimizde en çok okunan çizgi romanlar Tarkan, Zagor, Tom Mix, Kara Murat'tı.

Hamza Sina:

-Dedeciğim siz de okuyor muydunuz?

Dedesi:

-Evet, Hamzacığım biz de okuyorduk.

Hamza Sina:

-En çok hangi çizgi romanları okurdunuz?

Dedesi:

-Kara Murat, Zagor, Teksas'ı okurdum.

Hamza Sina:

-En çok sevdiğiniz çizgi roman hangisiydi?

Dedesi:

-Kara Murat.

Hamza Sina:

-Kara Murat'ın konusu neydi?

Dedesi:

-Fatih'in fedailiğini yapan bir savaşçı anıtan tarihi bir çizgi romandı.

Hamza Sina:

-Kara Murat'ın en çok sevdiğiniz özelliği neydi?

Dedesi:

-Ülkesi için seve seve canını verebilecek bir karakter olmasıydı.

Hamza Sina:

-Teksas nasıl bir çizgi romandı?

Dedesi:

-Yabancı bir çizgi romandı.

Hamza Sina:

-Konusu neydi?

Dedesi:

-Özgürlük mücadelesi veren kişilerin anlatıldığı bir çizgi romandı.

Hamza Sina:

-Teksas'ın en önemli karakteri kimdi?

Dedesi:

Çelik Blek isimli genç bir savaşçıydı.

Hamza Sina:

Çelik Blek'in arkadaşları kimlerdi?

Dedesi:

Rodi isimli genç biri ve Profesör Oklitus'tu.

Hamza Sina:

-Üzerinden çok zaman geçmesine rağmen ayrıntılarıyla hatırlamanızda neyin etkisi var sizce?

Dedesi:

-Benim ve benim gibi birçok genç okuma alışkanlığına bu çizgi romanları okuyarak başlamıştır diye düşünüyorum. Tabii ki o dönemde bizleri çok etkilemiş olacak ki net olarak hatırlayabiliyoruz.

Hamza Sina:

-Dedeciğim bize tavsiyeniz ne olur?

Dedesi:

-Her şeyden önce sevgi dolu, saygılı, disiplinli, ve vatanını seven birer genç olmanızı ister kitapla dolu bir ömür geçirmenizi dilerim.

Hamza Sina Babacan

6/A

Bir büyüğümüzden okumaya nasıl başladığını o yıllardaki kitap okuma alışkanlığını günümüzle karşılaştırarak anlatmasını istedik. Ayrıca 1980 ve 1990'lı yıllarda neler okunduğunu merak ettik. Günümüzden ne gibi farkları olduğunu öğrenmek istedik. Bu sebeple sevgili annemiz Arzu Kayalı'ya konuyla ilgili sorular yönelttik.

Yusuf Kerem:

-Kitap okumaya nasıl başladınız?

Arzu Kayalı:

-İlkokul 1.sınıfta Cin Ali serisini okuyarak

başladım. Bu kitapları çok severek okurdum.

Ali Eren : Çocukken hangi kitapları okumayı severdin?

Arzu Kayalı:

-Çocukken Ayşegül Tatilde kitap serisini okumayı çok severdim. Bu kitapların resimleri de çok güzel olurdu. Onlara bakmayı da çok severdim.

Yusuf Kerem:

-Gençlik döneminde en sevdiğiniz kitaplar hangileriydi ve Yazarları kimlerdi?

Arzu Kayalı:

-Reşat Nuri Güntekin'in Çalıkuşu ve Şule Yüksel Şenler'in Huzur Sokağı adlı kitapları en sevdiğim kitaplardı.

Ali Eren :

-Aileniz kitap okumanızı destekler miydi?

Arzu Kayalı:

-Annem ve babam Anadolu'dan İstanbul'a göç etmişlerdi. Çocuklarının okula gitmesini önemserlerdi. Ders kitaplarına çalışmamızı isterlerdi. Ancak kitap okumak aileler arasında bugünkü kadar kıymeti bilinir bu durumda değildi. Bu sebeple daha çok ders kitapları alınırdı bize.

Yusuf Kerem:

-Ailenizde kitap okuyan birileri var mıydı?

Arzu Kayalı:

-Ağabeyim çizgi roman okumayı severdi. Teksas, Tom Mix gibi çizgi romanları çok okurdu.

Ali Eren :

-Başladığınız bir kitabı sevmezseniz ne yaparsınız?

Arzu Kayalı:

-Eğer kitabı sevmezsem bile okumaya çalışırım. Bunu hem belki kitabın ilerleyen bölümlerinde fikrim değişir diye hem de yazara olan saygımdan yaparım.

Yusuf Kerem:

-Kitaba ulaşmada iki dönemi karşılaştırabilir misiniz?

Arzu Kayalı:

-Bizim zamanımızda günümüzdeki kitapçıların sayısı çok azdı. Ailemizin maddi durumu da istediğimiz kitapları alacak kadar

91

NEAİLEM

İki Kuşak
Bir Kitap

iyi olmadığından daha çok Bayezit'teki Sahafılar Çarşısı'dan kitaplarımızı alırdık. Okul kütüphanemizdeki kısıtlı olanaklarla da kitap okumaya çalışırdık.

Ali Eren :

-Kitap okumanın size kazandırdıkları nelerdir?

Arzu Kayalı:

-Kitap okumak öncelikle kelime hazinemi artırdı. Sonra yazılı ve sözlü ifade becerimi geliştirdi. Ama belki de hepsinden önemlisi dünyayı ve insanları anlamamda bana yardımcı oldu.

Yusuf Kerem:

-Sizin döneminizle günümüzü kitap okumaya verilen önem bakımından karşılaştırır mısınız?

Arzu Kayalı:

-Günümüzde kitap okumak çok önemli insanlar artık bu konuda çok daha bilinçli ben gençken okuyamadığım birçok kitabı yıllar sonra okuma fırsatı buldum. Keşke o dönemde okuyabilseymişim dedim. Ancak bir yandan da sizler adına çok seviniyorum.

Ali Eren :

-Kitap okumakla ilgili bizlere neler tavsiye edersiniz?

Arzu Kayalı:

-Sıkıcı kitap yoktur. Aradığı kitabı bulamamış kişiler vardır. Sizlere tavsiyem aradığınız kitabı bulana kadar okumanızdır.

KİTAPLARIN DİLİNDEN ANLAYAN İNSAN

Okulumuz kütüphanesinde görev yapan Emel Evcimen ile kitaplar ve kütüphanecilikle ilgili küçük bir söyleşi yaptık.

-Bize kendinizi tanıtır mısınız?

-Ben Emel Evcimen. 1995 yılı İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü mezunuyum.

-Bölümünüzü isteyerek mi tercih ettiniz? Bölümünüzden mezun olunca görevinizi yapabildiniz mi?

-İsteyerek bu bölümü tercih ettim. Mezun olunca 1995-1996 yılları arasında Eyüp İmam-hatip Lisesi kütüphanesinde çalışmaya başladım. Oranın kütüphanesini oluşturduk. Kızımın dünyaya gelmesiyle mesleğime ara vermek zorunda kaldım.

-Yurt dışında bulundunuz mu?

-Yurt dışı maceramız 28 Şubat süreciyle başladı. Eşimle İngiltere'ye gitmeye karar verdik. O zaman ikinci çocuğum dünyaya geldiği için İngiltere'de çalışmadım. Bir sene orada ikamet ettik. Sonra ülkemize döndük. Bir iki sene daha burada yaşadık ve eşimin arkadaşlarıyla birlikte aldığı bir kararla Avusturalya'ya gitmeye karar verdik.

-Neden Avusturalya'ya gitmek istediniz?

-Eşim ve onun arkadaşlarıyla birlikte aldığımız

bir karardı. O zamanki şartlara göre alınmış bir karardı.

-Orada ne kadar kaldınız?

-Yedi sene orada kaldık.

-Orada mesleğinizi yapabildiniz mi?

-Evet, orada da özel bir okulda görevimi yaptım.

-Bize oradaki kütüphane anlayışını anlatabilir misiniz?

- Avusturalya'da da bu düzende çalışıyorduk. Kütüphanecilik bir ders olarak ders programlarının içinde yer alıyordu. Genel olarak bakacak olursak kütüphane orada hayatın bir parçası durumunda. Kütüphane ailenin bir parçası, yaşamın bir parçası. Orada insanlar Halk Kütüphanesi denilen binaları aktif olarak kullanıyorlar. Çocuklar 1 yaşına girmeden kütüphaneye tanıyorlar. Masal saatleri var onlar için. Haftalık anne-çocuk programları yapıp halka duyuruluyor. Yazar buluşmaları sıkça düzenleniyor. Yazarlar kendi kitaplarından okurlara okumalar yapıyor.

-Yenidoğu Okulları kütüphanesine yeni bir soluk getirdiğinizi düşünüyorum. Kütüphanecilik Haftası'ndaki programınız öğrenciler tarafından oldukça beğenildi. Sistemli bir hâle getirilmesi için talepte bulundular. Kitabı ve kütüphaneyi sevdirmeye adına okulumuzda neler yapmayı planlıyorsunuz?

- Özellikle ilköğretim öğrencilerimize yönelik bir mekanla hizmet etmek isteriz. Yine

İki Kuşak
Bir Kitap

anaokul öğrencilerimize yönelik anne-çocuk etkinlikleriyle masal saatleri düzenleyebiliriz. Bu masalları İngilizce olarak ve drama tekniği kullanarak anlatabiliriz. Lise öğrencilerimizden ara sınıfta olanlarla da metin ve şiir tahlili yapmak isteyen hocalarımızın mekan olarak kütüphaneyi kullanması öğrencilerimizi kitaba ve kütüphaneye daha da yaklaştıracaklarını düşünüyorum.

-E-kitap ve e-kütüphaneler hakkında neler düşünüyorsunuz?

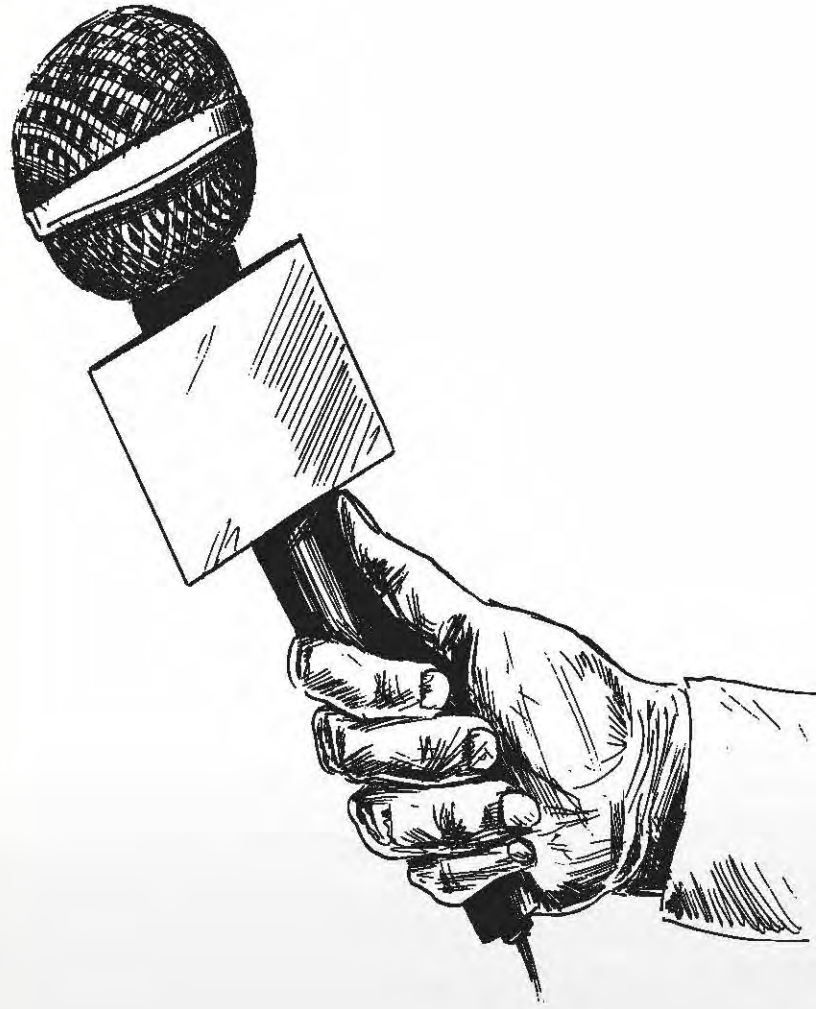
-Kütüphaneye gitmeye imkanı olmayanlar için e-kitapları faydalı buluyorum. Ama eğer imkan varsa insanlar basılı kitaplardan okumalı, kitaplara dokunmalı. Son zamanda yapılan çalışmalar da bunun doğruluğunu kanıtlar nitelikte. E-kütüphaneler de kitapların elektronik ortama aktarılması ve internet ortamında paylaşılması esasına bağlı olarak oluşmuş bir sistem.

-Bizim zamanımızda öğretmenlerimizin verdikleri ödevler için kütüphaneye gidip saatlerce araştırma yapardık. Şimdi çocuklar tek tuşla aradığı bilgilere ulaşabiliyorlar. Bu konuda neler söylemek istersiniz?

- Aslında bu bilgiye hızlı ulaşma anlamında olumlu bir durum ancak öğrenci kütüphanede kitapla araştırıyor olmakla amacına ulaşırken farklı bilgilere de ulaşabiliyor. Aynı zamanda farklı konulardaki kitaplarla da tanışmış oluyor.

-Emel Hanım verdiğiniz bilgiler için çok teşekkür ederiz. Yenidoğu okullarında kitap sevdalısı nesiller yetişmesinde nice güzel katkılarda bulunmanızı dileriz.

-Ben teşekkür ederim, inşallah biz de kitap sevgisini çocuklara verebilmekle görevimizi yerine getirmiş oluruz.

Ahmet Yusuf YAZICI
7/B

ŞANSIZ BALIKÇI

Ege'nin sakin bir kasabasında yaşayan bir balıkçı varmış. Bu balıkçı kasabasının en şanssızymış. Her gün balık tutmaya gidermiş. Her gittiğinde sadece bir tane balık tutarmış tuttuğu balığı da zar zor tutarmış. Tüm balıkçılar onla alay edermiş ve üzülmüş.

Eve gidince balık videosu izlermiş ama hiçbir şey anlamazmış, uzun zaman geçmiş ve artık balık tutma kursuna gitmeye karar vermiş. Sonra arkadaşlarına sormuş, burada en iyi balık tutanınız kim demiş. Ortalardan birisi çıkmış ve en iyi balık tutan benim, demiş. Şansız balıkçı, bana balık tutmayı öğretir misin? demiş. Seve seve yardım edeceğini söyleyince şansız balıkçı çok mutlu olmuş. Sabah 9.30 buluşmak için sözleşmişler. Şansız balıkçı, sevinçten çığlık ata ata evine doğru yürümeye başlamış. Eve gidince eşine, balık tutmak için birinin ona yardım edeceğini, artık balık tutabileceği için çok mutlu olduğunu anlatmış. Biraz oturup yemek yemişler sonra uyumak için odasına gitmiş. Heyecandan uykusu gelmemiş. Biraz tavana bakıp hayal kurmaya başlamış sonra da uyuyakalmış. Sabah uyandığında saate bakmış ki 9'u 20 geçiyor. Hemen hızla yataktan kalkıp hazırlanıp kursa doğru evden çıkmış.

Kursa tam vaktinde gidemediği

için biraz üzülmüş. Ders için deniz kenarına gitmişler. Önce oltayı nasıl tutması gerektiği üzerine çalışmışlar. Sonra oltayı denize atmayı öğretmiş ve balık tutmayı öğretmiş. Şansız balıkçı birkaç denemeden sonra oltayı atmayı başarmış. Balık tutmaya da başlamış. Balıklar oltaya geldikçe mutluluktan havaya uçacak gibiymiş. O kadar sevinmiş ki arkadaşı da onu öyle mutlu görünce o da sevinmiş. Tuttuğu balıkları kovaya koymaya başlamış. Ama şansızlık bu ya, son balığı kovaya koyarken ayağı kaymış kovayı devirmiş. O kadar üzülmüş ki bir daha balık tutmayacağı demiş. Arkadaşı bu tür aksilikler olur sen canını sıkma, hadi yeniden balık tutmaya çalış demiş ve onu cesaretlendirmiş. Tekrar oltasını hazırlayıp denize atmış, bakmış ki balıklar oltaya gelmeye başladı yeniden umutlanmış. O gün eve götürecek kadar balık tutmuş. Balıklarını arkadaşıyla paylaşıp eve doğru gitmiş. Eşine balıkları pişirmesi için vermiş. Yemekte bir güzel yemişler balıkları.

Artık her hafta sonu deniz kenarına gitmeye başlamış. Balık tutamadığı zamanı hatırlayınca kendiyile gurur duymaya başlamış. İnsanın isterse her şeyi başarabileceğini bir kez daha anlamış.

Kardeşim

Mustafa Kerem BAYSAL
5/C

Günlerden bir gün bir şehirde Murat diye bir çocuk yaşarmış. Murat ailesiyle çok eğlenirmiş. Murat kendisine kardeş istermiş ancak bir türlü kardeşi olmamış. Allah'a dua etmiş: "Ya Rabbim, kilolu, zayıf, kısa veya uzun olsun nasıl olursa olsun ama bir kardeşim olsun." demiş. Uzun bir aradan sonra kilolu mu kilolu bir kardeşi olmuş. Murat çok sevinmiş. Annesiyle babası Murat'ın kardeşinin ismini Anıl koymuşlar. Murat bu ismi çok beğenmişti. Aradan bir ay geçmişti. Murat artık eskisi gibi annesi ve babasıyla eğlenceli vakit geçiremiyormuş. Bunun da Anıl yüzünden olduğunu düşünüyormuş. Murat, okulda da mutsuz zamanlar geçirmeye başlamış. Bu durumu, öğretmeninin dikkatini çekmiş ve bir gün öğretmeni Murat'ın yanına gidip neden oyun oynamadığını, onu üzen bir şeyin olup olmadığını sormuş. Kardeşinin olmasına çok sevindiği ancak o doğduktan sonra annesi ve babasının Murat'la ilgilenmediği bu duruma çok üzülüğünü, onu mutsuz ettiğini söylemiş. Öğretmeni Murat'ı dinledikten sonra annesiyle konuşmasını ve ona "anneciğim neden eskisi gibi eğlenceli vakitler geçirmiyoruz?" diye sormasını tavsiye etmiş.

O akşam Murat eve gidince annesiyle konuşmuş ve neden eskisi gibi vakit

geçiremediklerini sormuş. Annesi "Ben de seninle vakit geçirmek ve eğlenmek istiyorum ancak evdeki işleri yapmam ve aynı zamanda kardeşinle ilgilenmem gerekiyor çünkü kardeşin daha çok küçük, bize ihtiyacı var. Ama bana yardım edersen işleri çabuk bitirip beraber eğlenceli vakit geçirebiliriz." demiş. Annesinin bu sözleri duyunca çok sevinmiş Murat, hemen üstümü değiştirip sana yardım etmek için geliyorum demiş.

Annesiyle konuştuktan sonra içi rahatlayan Murat, düşüncelerinin yanlış olduğunu, kardeşinin olmasının onu mutlu etmesi gerektiğini, kardeşi olmasına rağmen annesiyle güzel vakitler geçirebileceğini anlamış. Hatasını anlayan Murat ailesiyle yeniden mutlu vakitler geçirmeye başlamış.

Mehmet YILDIRIM

Namaz Eğitiminde Ailenin Rolü

Namaz, İslam'ın temel emirlerinden biridir. Kur'an-ı Kerim'de birçok ayette emredilmiş, çeşitli yönleriyle anlatılmıştır. Namazı ciddiye almayıp özünden uzaklaşanlar yerilmiştir. İslam inancının imandan sonra ilk şartını ibadet etmek oluşturur. Aynı zamanda kurtuluşun yolu olarak da iman ve salih amel birlikteliği gösterilir.

Kalpteki kulluk niyeti ve bilinci ile birleşmiş, huşu ile yapılan ibadet, kişi akıl baliğ olduktan sonra başlar ve son nefese kadar devam eder. Huşu derin saygı hissidir. Allah'a inanmayan birinin derin saygı ile O'na yönelmesi beklenemez.

Bu yazıda ömür boyu huşu ile devam edecek olan ibadetlere birey nasıl başlar, nasıl öğrenir?

sorularına cevap aranacaktır.

Namazın çocuklara ve gençlere nasıl öğretileceği, derin saygının oluşumunda yetişkin müslümanlara düşen görevlerin neler olduğuna kısaca değinmeye çalışacağım.

Kur'an-ı Kerim'de yüzün üzerinde ayette emredilen ve Sevgili Peygamberimiz tarafından Dinin direği' olarak ifade edilen namaz neden bugün ün gençleri tarafından sevilmemekte, ihmal edilmekte veya anne baba baskısı, yahut dış bir yönlendirme ile yerine getirilmektedir.

Yetişkinlerin yaşadıkları bu vakıada payı nedir?

Anne baba ile birlikte ibadet etme ve ardından birkaç kelime ile sohbet etme çocukluk hatıralarım zda ne kadar yer alıyor?

İlk günden itibaren etrafı idrak etmeye başlayan çocuk anne babasının bu konudaki tutumunu modeller. Namazda görmeye alıştığı ebeveyni çocuk kopya eder ve küçüklük yaşlarından itibaren ibadeti içselleştirir.

Ebeveyn, küçüklük yaşlarından itibaren çocuğa hikayeler okumalı onun gönlüne hitap etmelidir. Anlattığı kıssa, menkıbe ve hikayelerle çocuğun ibadete ve olumlu davranışlara yönelmesi mümkündür. Kendini anlatılan hikayedeki kahramanın yerine koyan çocuk benzer tutumlar sergilemeye çalışacaktır.

Namaz eğitiminde cezaya başvurulmamalıdır. Öncesinde duygusal yatırım yapılmadığı, birlikte yapma ortamının oluşmadığı bir durumda, çocuğun zorla hatta dövülerek ibadete sevk edilmesi kesinlikle doğru değildir.

Dayak etkisi kısa süren bir yaptırım yöntemidir. Buna maruz kalan çocuk ileriki yıllarda ibadetten tamamen uzaklaşabilir.

Birçok hadisçi tarafından "Çocuk, yedi yaşına varınca namazla emredilir. On yaşına varınca (eğer namaz kılmazsa) dövülür." şeklinde tercüme edilen hadis-i şerifin doğru anlaşılmadığı ve D-R-B fiilinin yanlış yorumlandığı kanaatindeyim. Öncesinde bütün yollar denenmelidir ya da hafifçe dövülmelidir, şeklindeki ifadelerle durumu toparlamaya çalışan alimler bu fiile dövme anlamının dışındaki anlamlarından birini vermeyi hiç düşünmemişlerdir.

Bu kelime Kur'an-ı Kerim'de 58 yerde geçmektedir. Kelime; tutmak, zor altında kalmak, terk etmek, zaman geçmek, yürümek, karıştırmak, dikmek, dokumak için ip eğirmek, para basmak, mühür kazımak, müddet belirlemek hisse ayırmak, vergi koymak, alçaltmak, bozguna uğratmak, ayırmak meyletmek, alıştırmak, tekrarlamak, vurmak, çarpmak, atmak, ateşe vermek, buğdayı başağından ayırmak, bombardıman etmek,

müzik aleti çalmak, yazmak, akrebin sokması, incitip harekete geçirmek, ayırmak, ayrılmak, zorla kabul ettirmek, kovmak, defetmek, bırakmak, terk etmek, vazgeçmek, iptal etmek, kaçınmak, hareket etmek ve sefere çıkmak anlamlarına gelir. Hazreti Peygamber asla bir çocuğa vurmamışken, hiçbir sahabe'nin çocuğuna döve döve namaz kıldırıldığı yahut öğrettiği nakledilmezken kelimeye bu anlamı vermek ve bu konuda hassasiyeti olan ebeveynleri bu şekilde yönlendirmek akıl alacak gibi değildir.

Yine bu konuya ıskı tutacak bir örnek olay da Hz. Ömer'in ikazı ve tavrıdır ki son derece önemlidir. Uyuyan çocuğunu namaz kılmaması için uyandırmaya çalışan bir kadına tesadüf eden Hz. Ömer:

"Bırak onu! Akil baliğ oluncaya kadar o sorumlu değildir" diyerek kadını bundan vazgeçirmeye çalışmıştır.

Akil baliğ olmadan çocuğun muhabbetle ibadete sevk edilmesi gerekmektedir. Şiddet ve dayak çocuğun gönlüne nefret ve uzaklaşma tohumları eker.

Anne baba gerektiğinde sevgi ve ilgiden mahrum etmek şeklinde manevi bir ceza türünü elbette kullanabilir ancak bu tenkit, uyarı ve onurunu kırmaktan, azarlamaktan öteye gitmemelidir.

Allah sevgisinin esas alındığı, çocuğun anlaşıldığı ve zaman zaman mükafatlandırıldığı bir ailede büyüyen çocuk, Allah rızasını gözeterek, ibadeti ebeveynlerinden de gördüğü üzere içselleştirecek ve huşu ile yerine getirecektir.

YENİDOĞU DÜŞÜNÜRÜ DİYOR Kİ...

“ Sevgi, dünyayı
kaplayan bir bahçedir.
Avni Kerem TAŞDEMİR

“ Huzur, sevdiği bir işi
yapandadır.
Halil KOÇ

“ Düşünmek,
özgürlüktür.
Ahmet Harun ÖZDEMİR

“ Ölçü, sınırı bilmektir.
Melek Naz ŞENER

“ Sevgi, ışıldayan bir
güneştir.
Ahmet Kerem ERSEM

“ Düşünmek, çok büyük
bir nimettir.
M. Eren KUMRU

“ Uyum, insanların
birliğini temsil eder.
Deniz OCAKCI

“ Sevgi, sonsuzdur.
Rahel Büşra KAMAN

“ Sevgi, kırık kalpler
içindir.

Muhammed Ensar DUMAN

“ Huzur her şeyden
arınmaktır.

Şevval Nehir VURAL

“ Sevgisiz insan, karanlık
bir mağara gibidir.

Zeynep Asya GÜZEL

“ Öğretmen, 1000 ciltlik
bir ansiklopedi gibidir.

Nihal AYDOĞDU

“ Huzur, çimlerin kokusunu
toplayıp kuşların sesini
duymaktır.

Yasemin OCAKCI

“ Biz ölsek bile
düşüncelerimiz ölmez.

Ömer Faruk KONUK

“ Sevgi, özel birgüçtür.

İsmail Alp BAYCIK

“ Denge adalet gibidir.

Hüseyin Ekmel TUNÇ

“ Uyum, güzel bir
hayatın temsilidir.

Mustafa Tuęra ERDURAK

“ Huzur, süzülen bir kuş
gibidir.

Dila Betül ŞANLIER

“ Sevgi, hayatın en
anamlı duygusudur.

Rana TAŞCI

“ Düşünmek, fikirlerin
yaşadığı dünyaya
yolculuk etmektir.

Muhammed Ali GÜNGÖR

“ Sevgi, insan bedeninin
en içinden gelir.

Ahmet Yusuf BALUNAK

“ Sevgi, saymaktır.

Muhammed Umut GÜLLE

“ Huzur, imandır.

Betül Nur TUNÇ

“ Düşünmek,
düşlemektir.

Fuat Yusuf SELAM

Büyükler İçin Felsefe

Rahel Büşra
KAMAN

D    N..D    N..D    N

Derse bir hayali yokuluk ile ba lamak ister misiniz ?

Odanızdasınız . Kitap okuyorsunuz . Kitap o kadar heyecanlı ki kendinizi kitabın içinde gibi hissediyorsunuz...

YENİDOĞU

YENİDOĞU
YEREL İŞLETME

YENİDOĞU
MATERİYAL İŞLETME

YENİDOĞU
AKADEMİK

YENİDOĞU
OKULLARI

NEVALEM

“
KADİM
KÜLTÜR
YENİLİKÇİ
EĞİTİM
”

Başakşehir Kampüsü | Bahçeşehir Kampüsü | Sancaktepe Kampüsü | Çekmeköy Kampüsü

2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılında Hizmetinizde

444 82 00 | yenidoguokullari.com